

Centrul pentru Educație și
Dezvoltare Profesională
Step by Step
Educat pentru a reuși

Grădinița Bambi Step by Step
www.bambistepbystep.ro

CRESC RESPONSABIL

2018

CRESC RESPONSABIL

Ghid step by step pentru a crește
copii autonomi și fericiți

Autor

Cristiana BOCA

Cuvânt înainte

Carmen LICĂ

Layout și tehnoredactare:

Laura IONESCU

Ilustrații:

Ramona Elena TORONILĂ

Credite foto:

arhiva GRĂDINIȚEI BAMBI

INTRODUCERE

*Ghidul **Cresc responsabil** reprezintă o transpunere - documentare în scris a unui proiect dezvoltat în Grădinița Bambi Step by Step în anul școlar 2015 – 2016 și care s-a transformat, ca urmare a unui proces de reflecție în echipă, într-un mod de a crește, îngriji, educa și forma copiii antepreșcolari și preșcolari care ne trec pragul.*

Ideea proiectului a pornit de la dorința de a oferi în perioada antepreșcolară și cea preșcolară, recunoscute ca perioade de intense achiziții ale copilului, oportunități variate și semnificative de învățare pentru dobândirea unor abilități care să le permită să cucerească lumea înconjurătoare, azi și în viitor. Toate aceste abilități, precum deprinderile de autoservire specifice vârstei, comunicarea și vorbirea în public, capacitatea de argumentare, inițiativa și capacitatea de a urma planul pentru realizarea unui scop, capacitatea de a rezolva probleme, lucrul în echipă, grija pentru sine și pentru mediu, erau integrate deseori de personalul didactic al grădiniței în activități și jocuri structurate. Cu toate acestea, ne-am dorit o reinterpretare a îngrijirii, educației și învățării, ca dimensiuni inseparabile, recunoscute în tot ceea ce facem în fiecare moment, de la activități structurate, jocuri la alegerea copiilor, rutine sau tranziții, în clasă sau în afara ei. Mai mult, ne-am dorit să reinterpretăm educația și învățarea acordând atenția cuvenită abilităților noncognitive, dezvoltării socio-emoționale a copiilor, considerând că acestea oferă fundamentul învățării prin conferirea stării de bine a copilului și disponibilității lui pentru învățare și dezvoltare.

Proiectul **Cresc responsabil** a pornit de la viziunea noastră despre **copil ca o persoană capabilă și dornică să învețe, competentă, un partener în procesul de învățare și care se află într-un anumit stadiu al dezvoltării**. Pe tot parcursul proiectului, încrederea în copil transpare și aduce cu sine evoluția fiecărui participant la acest proces, copil sau adult.

Unul dintre cei mai importanți piloni ai proiectului, creșterea autonomiei personale, a devenit o preocupare constantă și care, în procesul învățării de fiecare zi, a avut ca efect creșterea stimei de sine a copiilor, acceptarea și asumarea responsabilităților față de sine, comunitate și mediu, dar și minimalizarea conflictelor în sala de clasă. Am aflat astfel că pe măsură ce încrederea în sine a copiilor a crescut, s-a amplificat și sentimentul de apartenență la grup; de asemenea, pe măsură ce contribuțiile copiilor au fost valorizate, opiniile și inițiativele lor au avut impact în viața de zi cu zi a clasei, dar și a familiei, ceea ce a constituit o motivație puternică a continuării demersului început.

Pornind de la credința că perioada copilăriei reprezintă un timp al căutării înțelegerii lumii și pentru că învățarea nu se produce doar în școală, respectiv, în grădiniță, proiectul **Cresc responsabil** aduce împreună familia, grădinița, comunitatea sau diverse locuri de muncă semnificative, alegând contexte de învățare cât mai reale/naturale.

Ghidul de față este structurat în două părți, din care prima, intitulată *Drumul spre sănătate*, are ca temă-umbrelă sănătatea, cu componente precum îngrijirea organismului și alimentația, sub diversele lor aspecte. A doua parte, *Pași mici într-o lume mare*, se concentrează pe comportamente și acțiuni de protejare a sănătății și securității personale, precum și realizarea unor activități autonome, dovedind inițiativă și competențe antreprenoriale, în viața de zi cu zi. Fiecare temă parcursă împreună cu copiii a fost aleasă sau a rezultat din nevoia lor de cunoaștere, în scopul de a pune la dispoziția acestora situații și contexte semnificative, pentru a înțelege mediul în care trăiesc, a desprinde sensul lumii, a-și atinge propriul potențial. Rolul-cheie al personalului didactic a fost și este acela de a face legătura dintre interesele copiilor, întrebările lor și diferite

conținuturi academice și comportamente specifice perioadei timpurii și reflectate în lucrarea *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*, prin conversație, joc, experimente sau învățare bazată pe proiect.

Pentru că proiectul a vizat învățarea și dezvoltarea holistă a copilului, aceasta este vizibilă atât din prezentarea descriptivă, narativă a fiecărui capitol, dar și din grilele de planificare care integrează toate domeniile de dezvoltare, corelate cu centrele de activitate specifice metodologiei Step by Step. Anexele prezintă și alte exemple de grile de planificare, realizate tot din perspectiva integrării și a coerenței experiențelor de învățare.

Fiecare capitol subliniază dimensiunile STEAM (știință, tehnologie, inginerie, arte, matematică) ale învățării așa cum se regăsesc în activitățile de fiecare zi, cu scopul de a conștientiza modul în care putem cultiva și extinde experiențele științifice ale copiilor, stimulându-le curiozitatea naturală și natura iscoditoare.

Fiecare temă abordată în cadrul proiectului a fost planificată în echipă, desfășurată la clasă în concordanță cu specificul fiecărei grupe și analizată din perspectiva modului de implementare în întâlnirea metodică din săptămâna următoare. Ghidul de față și-a propus astfel să redea exemple de activități și practici pe care le considerăm semnificative din acest proces unic, fără a avea pretenția că sunt singurele posibile. De asemenea, exemplele au fost completate cu reflecții asupra unor teme (ca de pildă modalități de eficientizare a scrierii la băieți) sau cu idei pentru părinți, astfel încât aceștia să continue demersul început în clasă. Procesul de predare – învățare din cadrul Grădiniței Bambi Step by Step recunoaște și promovează astfel importanța practicii reflexive a personalului didactic, care lucrează într-un context complex, foarte divers, imprevizibil, cu copii foarte diferiți și care necesită răspunsuri variate, flexibile și individualizate din punct de vedere pedagogic.

Acesta este rolul ghidului de față: dorința de a împărtăși experiențele de învățare create la grupele Bambi Step by Step în cadrul proiectului ***Cresc responsabil***. Ne dorim ca pentru cititorii lui, acesta să fie o resursă care să inspire și să motiveze demersuri didactice inovative în educația timpurie, plecând de la încrederea pe care o putem avea în copii, ca persoane capabile să învețe, în ritm și stil propriu, precum și încrederea în capacitatea personalului didactic, ca în echipă, să crească permanent calitatea procesului de educație din instituție, în beneficiul copiilor și al evoluției personale.

Cristiana Boca

MULȚUMIRI

*Acest proiect a prins viață prin entuziasmul și munca dedicată a echipei Grădiniței Bambi Step by Step, preocupată permanent de propria creștere și evoluție. Mulțumirile pentru idei, preocupare, angajament și credință în profesia didactică, dar mai ales pentru dragostea cu care au înconjurat copiii zi de zi pentru a crește autonomi și fericiți, se îndreaptă spre fiecare echipă din anii școlari care au pus în practică proiectul **Cresc responsabil**:*

Personal didactic an școlar 2015 – 2016

Valentina Chelan, Magdalena Saba, Ivona Rusu, Ruth Ciopașiu, Ioana Constantin, Carmen Ionescu, Andra Simion, Steluța Onica, Mirela Marian, Mariana Miu, Claudia Comșa, Giorgia Boșcu, Alexandra Rotaru, Ramona State, Manuela Bulcea, Rodica Soreanu, Adelina Barbu, Irina Pârvu, Gabriela Mititelu, Carmen Dindiri, Florentina Stamate, Nicoleta Andrei, Ioana Avasilichi, Otilia Barbu, Gabriela Ciopașiu

Personal didactic an școlar 2016 – 2017

Valentina Chelan, Magdalena Saba, Alina Iaconviciuc, Ivona Rusu, Ruth Ciopașiu, Ioana Constantin, Cristina Pisiceanu, Otilia Cojocar, Mihaela Molodeț, Otilia Barbu, Ramona State, Florentina Stamate, Irina Pârvu, Mariana Miu, Carmen Ionescu, Andra Simion, Mihaela Udrea, Nicoleta Andrei, Steluța Onica, Mirela Marian/Adina Maiorescu, Claudia Comșa, Giorgia Boșcu, Alexandra Rotaru, Rodica Soreanu, Ioana Avasilichi, Gabriela Ciopașiu

GRĂDINIȚA BAMBI

Grădinița Bambi, instituție de educație timpurie care aplică metodologia alternativă Step by Step, a fost înființată în septembrie 2000 de către Asociația Centrul Step by Step pentru Educație și Dezvoltare Profesională (CEDP).

Certificarea calității serviciilor oferite de Grădinița Bambi este dovedită prin obținerea acreditării Agenției Române pentru Asigurarea Calității în Învățământul Preuniversitar (O.M. 3570/30.03. 2009) și a Atestatelor privind nivelul calității educației oferite de către unitatea de învățământ (nr. 774/11.06.2012 și nr. 1223/22.03.2017).

www.bambistepbystep.ro

www.facebook.com/GradinitaBambiStepbyStepBucuresti

CUPRINS

Cuvânt înainte

1 Introducere

3 Mulțumiri

5 **Partea I: Drumul spre sănătate**

5 **Cum am grijă de mine?**

9 Capitolul I: Îmi îngrijesc corpul

23 Capitolul al II-lea: Sport și sănătate

33 Centrul de închiriere biciclete – proiect de o zi

37 **Ce, de ce, de unde și cum mănc?**

43 Capitolul al III-lea: Aleg să mănc sănătos

55 Apa – proiect de o zi

59 Capitolul al IV-lea: Aromele din farfurie

71 Capitolul al V-lea: Călătorie în bucătăriile lumii

81 **Partea a II-a – Pași mici într-o lume mare**

81 **Cum mă protej de pericole?**

85 Capitolul al VI-lea: Sănătos și în siguranță

95 **Ce și cum pot face singur/singură?**

99 Capitolul al VII-lea: Pot singur/singură

115 Capitolul al VIII-lea: Bune maniere

125 Capitolul al IX-lea: Restaurant românesc – un exercițiu de antreprenariat

131 **Anexe:**

132 Grile de planificare integrată

152 Chestionar pentru părinți

CUM AM GRIJĂ DE MINE?

Curriculum și abilități pentru viață

*Partea I a lucrării de față, intitulată **Drumul spre sănătate**, se subsumează temei anuale **Cine sunt/suntem?** și abordează teme legate de sănătate, îngrijirea corpului prin asigurarea igienei personale și a organelor interne, a unei alimentații sănătoase și a practicării unor activități sportive.*

Dintr-un proiect cu o durată de cinci săptămâni, prima săptămână a fost dedicată explorării propriului corp, tema cunoscând diferite denumiri pentru fiecare nivel de vârstă: *Sănătoși, voioși, voinici* (grupe antepreșcolare 2-3 ani), *Îmi cunosc corpul* (grupe mici 3-4 ani), *Pot să mă îngrijesc* (grupe mijlocii 4-5 ani). Cunoașterea propriului corp a continuat și în a doua săptămână cu o temă în care activitățile sportive au fost investigate teoretic, dar mai ales au fost exersate!

Domeniile de dezvoltare urmărite cu predilecție au inclus:

DEZVOLTAREA FIZICĂ, SĂNĂTATEA ȘI IGIENA PERSONALĂ

Aspect specific: Motricitate grosieră

Reper: Copilul ar trebui să participe la activități fizice variate.

Exemple de indicatori (0-3 ani)

- Încearcă cu sprijin mișcări de motricitate grosieră.
- Demonstrează dorința de a încerca noi jocuri și jucării.
- Încearcă activități noi care necesită mișcări fizice fără sprijinul adultului.
- Participă activ în jocuri, dansuri, jocuri în aer liber.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Participă cu entuziasm în diverse activități fizice: alergare, cățărare, aruncări, rostogoliri, dans etc.
- Desfășoară spontan activități fizice în momentele de tranziție, de trecere de la o activitate la alta, de la un spațiu la altul.
- Ajută la realizarea de activități domestice care implică mișcare: măturat, aranjarea jucăriilor etc.

Aspect specific: Dezvoltarea senzorio-motorie

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze utilizarea simțurilor (văzul, auzul, simțul tactil, mirosul etc.) în interacțiunea cu mediul pentru a-și orienta mișcările.

Exemple de indicatori (0-3 ani)

- Realizează coordonarea oculo-motorie în cadrul anumitor acțiuni (pune obiecte mici într-un recipient mai mare).
- Explorează și reacționează la texturi și suprafețe diferite.
- Imită animale prin mișcare, onomatopee, înfățișare etc.
- Demonstrează coordonare oculo-motorie în jocurile de construcție, în realizarea puzzle-urilor, în înșirarea de obiecte pe ață etc.
- Utilizează diferite texturi când se joacă (nisip, frunze, plastic, burete etc.).

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Demonstrează o mai bună coordonare oculo-motorie (prinde mingea după ce a fost aruncată pe pământ).
- Se urcă pe scări scurte, se balansează în leagăn, alunecă pe tobogane.
- Demonstrează conștientizarea simțurilor în acțiuni (recunoaște obiecte ascunse prin pipăit fără să le vadă, execută mișcări la auzirea unor comenzi, recunoaște mirosuri etc.).
- Manipulează păpuși simple.
- Participă cu plăcere la jocurile care implică multă mișcare și contact social, reguli de joc.

Aspect specific: Promovarea îngrijirii și igienei personale

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze deprinderi de păstrare a sănătății și igienei personale.

Exemple de indicatori (19 luni - 3 ani)

- Folosește șervețele pentru a-și șterge nasul cu sprijinul adultului.
- Atrage atenția adultului când scutecul este ud, sau mai târziu, când dorește la toaletă.
- Demonstrează interes privind mersul la toaletă și o poate folosi în mod regulat la 36 de luni.
- Își spală mâinile și le usucă în momentele potrivite (înainte de masă, după utilizarea toaletei etc.), cu ușoară supraveghere.
- Își periază dinții cu sprijinul adultului.
- Identifică produsele de îngrijire a corpului (săpun, șampon, pastă de dinți etc.).

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Folosește șervețele pentru a-și șterge nasul și le aruncă după utilizare la coș.
- Merge la toaletă atunci când trebuie.
- Cooperează cu adultul în spălarea dinților.
- Duce brațul la gură când tușește.
- Recunoaște și spune când simte unele simptome de boală.
- Demonstrează independență în igiena personală (se spală și se șterge singur pe mâini, își acoperă gura când strănută, folosește independent toaleta, folosește batista).
- Utilizează corect și independent periuta de dinți.

DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI CUNOAȘTEREA LUMII*Aspect specific: Cunoașterea și înțelegerea lumii*

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să descopere omul ca parte a lumii vii și ființă socială responsabilă.

Exemple de indicatori (0-3 ani)

- La cerere, poate indica părți ale corpului.
- Descrie câteva părți ale corpului și câteva organe de simț.
- Ordonează obiecte în mediul apropiat asistat de un adult.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Participă la întreținerea și îngrijirea mediului fizic apropiat (sala de grupă, camera sa).
- Cunoaște caracteristicile omului ca ființă vie.
- Descrie câteva organe interne și funcțiile lor.
- Demonstrează conștientizarea schimbărilor care se produc în sine și mediu (copilul crește, plantele au un ciclu de viață).
- Participă la îngrijirea și protecția mediului, la reciclarea materialelor.
- Este conștient de existența tehnologiei și a modului în care aceasta îmbunătățește și afectează viața.

CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI ÎN ÎNVĂȚARE*Subdomeniul: Curiozitate și interes*

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste curiozitate și interes să experimenteze și să învețe lucruri noi.

Exemple de indicatori (19 luni - 3 ani)

- Manifestă interes pentru activități și obiecte noi.
- Pune întrebări despre oameni noi și obiecte necunoscute.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Experimentează materiale noi și combinații noi de materiale.
- Manifestă interes față de cum și de ce oamenii fac diverse lucruri.
- Formulează frecvent întrebările „De ce?” și „Cum?” pentru a înțelege ce se petrece în jur.
- Caută informații noi legate de domeniile care îl interesează.

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să aibă inițiativă în interacțiuni și activități.

Exemple de indicatori (0-3 ani)

- Dorește să facă singur/ă anumite lucruri (să mănânce, să bea, să se îmbrace).
- Încearcă lucruri noi și începe să își asume riscuri.
- Inițiază jocuri cu alții.
- Explorează din proprie inițiativă materiale.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Face planul unei activități și îl pune în practică.
- Inițiază jocuri și activități cu alte persoane (copii și adulți).
- Exprimă dorința de a învăța să realizeze anumite acțiuni de autoservire, de confecționare a unor obiecte, jucării sau de găsim a unor informații despre subiecte interesante.

Astfel, conținuturile folosite ca pretext pentru stimularea dezvoltării copiilor în toate domeniile de dezvoltare în cadrul activităților liber alese sau structurate în echipe, au inclus:

- informații despre structura corpului omenesc; schema corporală
- denumirea și rolul organelor de simț
- denumirea și funcționarea organelor interne
- cunoașterea și practicarea igienei personale
- cunoașterea rolului activității fizice pentru sănătatea organismului.

Captarea interesului copiilor

Preocuparea copiilor pentru cunoașterea propriului corp, importanța formării deprinderilor de igienă personală de la această vârstă, alături de intenția echipei de a promova autonomia personală, au constituit tot atâtea motive pentru alegerea acestor teme.

Activitățile practice au constituit centrul de greutate și de atractivitate și au captat interesul copiilor în clase. Vizitele de studiu nu au lipsit, părinții și comunitatea fiind resurse prezente continuu în spațiul de învățare. Astfel, prima săptămână a facilitat conversațiile copiilor cu medici pediatri, în cabinetul medical al grădiniței sau în cabinete individuale, iar studiul sporturilor le-a descoperit unora dintre copii un stadion, respectiv o sală de fitness.

Organizarea mediului educațional

Mediul educațional a cunoscut câteva modificări pe parcursul săptămânii. O modificare importantă și care s-a menținut până la sfârșitul anului a cuprins grupurile sanitare ale copiilor, populate cu fotografii cu etapele spălatului pe mâini, dar și cu resursele care se folosesc responsabil (prosoape de hârtie, săpun lichid).

Tot în această săptămână Centrul de Joc cu Rol s-a îmbogățit cu o oglinda mare, de perete, pe care copiii au folosit-o pentru a se admira, a se observa, dar și pentru a desena și a-și face portretul direct pe suprafața oglinzii!

Echipamentele sportive și mingile diferite au motivat copiii să inițieze jocuri, să caute să afle mai multe despre sporturi și sportivi. Un efect deosebit pentru motivarea copiilor a fost existența în grădiniță a unor tricouri ale unor jucători sau echipe celebre, ca și a unor cupe și medalii reprezentând recunoașterea succesului și realizarea performanței.

Ideile copiilor

Ce poți face singur(ă)? a fost întrebarea la care copiii au răspuns la începutul săptămânii și de la care s-a început construcția sistematică a abilităților de independență ale copiilor, respectând principiul că nimic din ceea ce copiii pot face singuri, nu trebuie să facem în locul lor (chiar dacă aceasta înseamnă să alocăm resurse importante de timp). Astfel, educatoarele au aflat ce cred copiii că pot face singuri (de pildă să se spele pe mâini, să-și pregătească farfuriile cu fructe pentru gustare, să strângă materialele folosite, să se încoloneze pentru plecarea din clasă, să-și îmbrace haina de exterior ș.a.m.d.). Copiii au contribuit și la crearea de povești (*Apa și săpunul* poveste creată de copii), dar și la stabilirea musafirilor săptămânii (vizita unui medic pediatru, a unui stomatolog sau a părinților experți în unele sporturi).

Experiențe de învățare semnificative

Convorbirea cu medicul pediatru al grădiniței sau cu părinți medici invitați în clasă despre prevenirea îmbolnăvirilor a fost prilejul unui dialog despre sănătate, igienă, dar și despre profesia de medic. Întâlnirea cu medicul stomatolog pe tema îngrijirii dinților, a oferit copiilor oportunitatea de a observa un mulaj al cavității bucale, dar și de a practica un periaj corect.

PAGINA DE REFLECȚIE!

Reflectează! Notează ideile care te-au inspirat și pe care le poți aplica în grupa, grădinița sau comunitatea din care faci parte!

ÎMI ÎNGRIJESC CORPUL

Jurnal cu activități semnificative pentru copiii preșcolari

*Copiii de la grupele mici și mijlocii au petrecut o săptămână explorând corpul omenesc; ei au aflat mai multe despre organele de simț și au făcut cunoștință cu câteva organe vitale, au învățat despre igiena personală, despre cum să se îngrijească și cum să-și păstreze sănătatea. Din multitudinea de activități structurate de echipă și inițiate de copii, evenimente și oportunități de învățare, am selectat câteva semnificative pentru promovarea autonomiei copiilor în primii ani de viață, atât în acțiune, cât și în gândire, precum și pe cele care exemplifică modul în care sunt/pot fi introduse elemente **STEAM**.*

Întâlnirea de dimineață

Așezați pe scăunele, în cerc, umăr la umăr, copiii de la Grupa Mică Fluturași își încep ziua de luni cu o *oglinză* alături. *Jocul de identificare a trăsăturilor feței și a schemei corporale* îi ajută să verbalizeze cât mai multe din ce știu, iar pe educatoare să afle cum vor facilita învățarea pe tot parcursul săptămânii. Unii dintre copii se privesc timid, alții denumesc doar câteva din părțile corpului, pe când alții au deja în vocabular cuvinte precum: *palme, coate, genunchi, gleznă, coloana vertebrală*. Pentru că interesul copiilor a fost deja stârnit, în cadrul întâlnirii se realizează pe foi de flipchart siluete în mărime naturală, care urmează să fie decupate, măsurate și decorate în Centrul de Arte, dobândind astfel caracteristicile dorite de autori!

Educatoarele știu deja că va fi o săptămână plină!

Fiecare zi aduce o nouă temă la întâlnirea de dimineață: *Totul despre simțuri, Gura mereu curată, de dureri este cruțată, Cum ne comportăm și microbii evităm* sau *Cum merge un om fericit* - toate captează atenția copiilor și deschide drumul unor experiențe diverse în spațiul grădiniței.

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii

Pentru a dezvolta capacitatea de ascultare și de înțelegere în Centrul de Alfabetizare s-au desfășurat jocuri pentru citirea de imagini despre corpul omenesc, jocuri cu jetoane despre obiectele de igienă personală sau despre regulile de igienă, atât în cadrul activităților pe domenii experiențiale, cât și la alegerea copiilor. Lectura cărților pe tema sănătății sau a corpului a completat activitățile propuse de echipă.

Au, dinții mei!, de Reiko & Eve Tharlet, sau *Povestea lui Dințișor* i-au inspirat pe copiii de la Grupa Mijlocie Buburuze să creeze propria poveste pe care au intitulat-o *Apa și săpunul*. Memorarea de rime despre igienă și reproducerea lor în cântece sau în cadrul tranzițiilor a inclus poezii diverse: *Prietenii mei*, de Dan Faur, sau *Prietenii igienei: Apa, peria, săpunul*.

Vocabularul s-a îmbogățit semnificativ prin utilizarea multor cuvinte noi explicate și însușite pe parcursul săptămânii: *medic pediatru, nutriționist, alergolog, oftalmolog, medic de familie, stomatolog*, alături de alte denumiri ale părților corpului.

Copiii de la grupa mijlocie au început să fie preocupați de sunete și litere, așa că, în cadrul acestei teme, realizarea etichetelor pentru cabinetele medicilor din clinica pe care au construit-o în Centrul de Construcții a fost un bun prilej pentru încurajarea scrierii.

Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

Pentru a-i convinge pe copii despre rolul important pe care-l au mâinile în transmiterea virusilor, educatoarele i-au implicat într-un experiment. Rolul virusilor a fost jucat de făină! Astfel, primul copil care strănută, tușește sau își suflă nasul își cufundă palmele într-un vas cu făină. Apoi își continuă joaca în clasă și atinge obiecte, alți copii sau pe educatoare. Copiii au fost foarte impresionați să vadă cum virusii s-au împrăștiat prin toată clasa, cu mare viteză. Apoi, pentru a limita răspândirea lor, după ce-și suflau nasul copiii mergeau să se spele pe mâini. Tot în cadrul acestei activități au învățat cum ar trebui să-și acopere gura atunci când tușesc, cu umărul și nu cu palma!

Studiul corpului a fost un pretext foarte bun pentru educatoare pentru a aduce în atenția copiilor noțiuni precum vârsta, dar și pentru a exersa măsurători. Astfel, copiii și-au reactualizat vârsta în ani (și luni, acolo unde a fost posibil, mai ales la grupa mijlocie), au aflat luna în care s-au născut, folosindu-se de panoul zilelor speciale din sala de grupă.

Măsurarea înălțimii și a greutateii le-a oferit copiilor ocazia de a lua contact cu instrumente diverse.

Ei au folosit astfel **cântarul medical** și **taliometrul de perete** pentru a se cântări și a-și măsura înălțimea. La sfârșitul anului, la o nouă măsurătoare, fiecare copil va constata cât a crescut în acest timp!

O măsurătoare care le-a făcut mare plăcere copiilor și le-a incitat curiozitatea a fost a tălpilor picioarelor. Fiecare copil a primit o foaie A4 și singur sau împreună cu un coleg sau o colegă și-a realizat conturul tălpilor, a încercat să le măsoare și să le compare cu ale educatoarelor. Această activitate i-a ajutat să înțeleagă care este măsura pe care o poartă la încălțăminte!

Sugestii pentru cadrele didactice:

Tema despre studiul corpului omenesc aduce în discuție diversitatea umană și unicitatea fiecărei ființe. Copiii pot fi încurajați să observe asemănările și diferențele, iar prin tot ce se întâmplă în sala de grupă, scopul este ca fiecare să se simtă apreciat, valorizat, dincolo de caracteristicile fizice. De aceea, orice comparații între copii nu sunt promovate la Step by Step. Pentru a conștientiza ideea de evoluție, valorile măsurărilor fiecărui copil sunt trecute pe fișe individuale, unde pot fi lipite două fotografii: una cu copilul la naștere, alături de dimensiunile lui la acel moment (lungime și greutate), iar alta în momentul prezent. Astfel, fiecare copil, dincolo de valorile măsurărilor are posibilitatea să privească, să discute, să înțeleagă ideea de creștere și evoluție, având ca referire propria persoană. Nu uitați că părinții ne sunt parteneri și de cele mai multe ori sunt dornici să se implice în activitățile copiilor! Ei sunt cei care ne pot pune la dispoziție fotografiile din perioada de nou-născut și chiar fotografia contemporană.

De la diversitatea ființei umane la diversitatea de păreri! Copiii de la Grupa Mare Buburuze au argumentat ce parte a corpului consideră că este cea mai importantă și au constatat că argumentele lor diferă considerabil! Au aflat astfel cât de important este să se asculte și cât de mult pot învăța unii de la ceilalți!

După studiul corpului omenesc în oglindă, în Centrul de Matematică/Jocuri Manipulative unii dintre copii au ales să construiască propriul corp folosind **forme geometrice**. Cu piese de mărimi și grosimi diferite, copiii au construit diferite ființe umane: copii, adulți, fete, băieți, folosind cercul, pătratul la grupele mici și adăugând triunghiul și dreptunghiurile la grupele mijlocii.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Prezența discretă a educatoarei în centru a facilitat o discuție despre formele geometrice, la care au luat parte mai mulți copii și a extins jocul cu acestea. *Se potrivește perfect pentru cap. Îți aduci aminte cum se numește? ...Da, ai folosit un cerc. Mai găsești vreun cerc în jurul nostru?* Mai multe cercuri, de diferite dimensiuni și culori, dar și alte forme i-au provocat pe copii să construiască diferite chipuri. Au descoperit astfel că cercul poate fi potrivit și pentru ochi, obraji, sau chiar gură (mai ales atunci când ești uimit), că triunghiul este perfect pentru nas, ca ochii pot fi ovali sau rotunzi, iar pentru urechi se pot folosi semicercurile.

Alegerea reprezintă un principiu Step by Step în care echipele de educatoare cred și căruia îi dau viață în sala de grupă. Fiecare zi oferă oportunități de alegere a centrelor de activitate, iar în cadrul acestora, a materialelor cu care lucrează, a subiectelor/temelor, a partenerilor, atunci când vorbim de forme diferite de grupare a copiilor.

De ce încurajăm alegerile la copiii preșcolari?

- Fiecare ființă umană are nevoie să dețină controlul propriei vieți. Copiii nu pot fi complet independenți, dar e nevoie să-i creștem extinzând treptat gradul de autonomie; altfel, copiii rămân dependenți de adulți sau sub influența colegilor. A învăța să fii autonom ia timp și exercițiu. Atunci când le oferim copiilor alegeri, le permitem să-și exerseze independența și responsabilitatea, în condiții de sănătate și siguranță și monitorizând opțiunile.
- Când ești autonom și deții controlul te simți bine și crește stima de sine pentru că reușești să faci diferite lucruri bine, de unul singur. Dacă un copil are o imagine bună despre sine, chiar dacă ia decizii care se dovedesc greșite, le evaluează calm, regândește situația și ia alte decizii.
- Când facem alegeri, implicit rezolvăm probleme. Când au de făcut alegeri, copiii gândesc, reflectează asupra ideilor, relațiilor sau materialelor. Dacă ne așteptăm ca adolescenții să facă alegeri corecte în probleme importante cum sunt alcoolul sau folosirea drogurilor, trebuie să le permitem să facă multiple alegeri în perioada timpurie.
- Alegerile conduc copiii la comportamente responsabile în legătură cu luarea deciziilor în comunitatea clasei.

Dezvoltarea fizică, sănătatea și igiena personală

Jocurile create în Centrul de Construcție au facilitat contexte pentru discuții aprinse pe parcursul săptămânii în legătură cu prevenirea bolilor și îngrijirea sănătății.

Motricitatea grosieră a fost intens exersată în construcția spitalului de pediatrie, a cabinetului stomatologic, dar și a unui centru de îngrijire a sănătății, cu săli de gimnastică, bazin de înot. Acest nou obiectiv a reprezentat un prilej de a discuta despre îngrijirea organelor de simț.

O activitate inițiată de copii și care a avut un mare succes la grupele mari a fost realizarea siluetei corpului omenesc folosind cuburi de lemn. Pe rând, copiii au fost modele pe podea! Pentru a putea finisa procesul, aceștia au adus materiale din Centrul de Materiale Manipulative. Măsurarea, compararea, identificarea și denumirea formelor folosite au dus la îmbogățirea vocabularului și folosirea celui specific matematicii (*mai lung, mai scurt, cerc, triunghi, cub unitate, cub dublul unității*).

Jocurile în aer liber, cățărutul la spalier sau pe tobogan au adus în atenția copiilor musculatura membrelor, adică a brațelor și a picioarelor.

Astfel au discutat rolul încălzirii înainte de o activitate fizică și au exersat diferite exerciții specifice. Acestea i-au ajutat pe unii dintre copii să-și stabilească repere pentru pozițiile dreapta și stânga.

Jocurile pentru explorarea simțurilor au luat forma unei aventuri pentru cei mai mici dintre copii. Astfel, conversația despre văz și importanța lui i-a dus pe copii într-o peșteră confecționată pe terasa grădiniței. Acolo, în condițiile lipsei de lumină, copiii au folosit o lanternă pentru a descoperi diferite stelute fosforescente (folosite pentru a reproduce cerul nopții). Pentru a descoperi însă diferite insecte, copiii au folosit lupe și lanterne mici în colțurile cele mai ascunse ale grădinii!

Nici pentru copiii de la Grupa Mijlocie Fluturași, explorarea simțurilor nu a fost mai puțin provocatoare. Materialele concrete aflate la dispoziția copiilor le-au dezvăluit cele cinci simțuri și importanța lor pentru a ne bucura de ceea ce trăim.

Capacități și atitudini în învățare

Săptămâna a fost foarte bogată în activități de arte plastice. Lucrările colective în care copiii au realizat siluete pentru fete și băieți în mărime naturală au fost cele în care s-au implicat cel mai mult timp. Deși folosirea foarfecii nu este o abilitate câștigată la această vârstă, pentru mulți copii fiind încă o provocare, ei au decupat siluetele, cu perseverență, singuri sau cu ajutor. Apoi au pictat haine, le-au decorat, au prins părul din fire de lână sau hârtie creponată și au lipit organele de simț. Acesta a fost un prilej deosebit pentru exersarea **perseverenței și a persistenței în activități**.

Curiozitatea și interesul au apărut pe parcursul săptămânii în diverse contexte. Instrumentele medicale și modul în care funcționează acestea i-au determinat pe copii să adreseze întrebări la întâlnirea cu medicul și să reproducă apoi în jocurile de rol folosirea acestora.

Pentru a răspunde mai bine copiilor curioși să știe cât mai multe despre organismul lor, Grupa Mare Steluțe a făcut o vizită într-un cabinet medical. Mămica partener, medic pediatru, i-a inițiat în folosirea *stetoscopului* și a *aparaturii pentru măsurarea tensiunii* după o convorbire despre ce înseamnă profesia de medic.

Un alt instrument care a captat interesul copiilor a fost **cronometrul**, folosit la exersarea încălțatului independent.

Pornind de la întrebarea **Ce poți face singur/singură?**, copiii asistați de echipele de educatoare au conștientizat și au listat acele acțiuni pe care le pot face singuri sau la care încă au nevoie de ajutor:

Acțiuni în cadrul rutinelor și al tranzițiilor		cu ajutor	autonom
La spălător	Mă spăl pe mâini.		●
	Mă șterg pe mâini.		●
	Mă spăl pe dinți.	●	
	Folosesc toaleta.	●	
La cuier, la dormitor	Îmi îmbrac haina/hanoracul.		●
	Mă închei la fermoar.	●	
	Îmi închei/deschei nasturii la haină.	●	
	Îmi împachetez hainele la dormitor.	●	
	Mă încălț cu pantofii de interior/exterior.	●	
	Mă îmbrac cu pijama la dormitor.		●
La sala de mese	Tai fructele moi pentru gustare.	●	
	Ung felia de pâine cu unt/brânză.	●	
	Decojesc un ou fiert.	●	
	Îmi torn apă.	●	
La centre	Aranjez jucăriile la centre.		●
	Așez cuburile la locul lor în dulap.		●

După etapa de conștientizare a urmat aceea în care au fost exersate conștient toate acțiunile pe care copiii le puteau realiza. Scopul a fost acela de a trece de la etapa cu ajutor și de a exersa fiecare deprindere de autoservire pe care copiii o puteau realiza. Lista de acțiuni s-a îmbogățit la **inițiativa** copiilor: *spălăm păpușile, așezăm cărțile în bibliotecă, colectăm selectiv resturile de materiale la finalul activităților*. Toate aceste **acțiuni de 5 stele** au fost urmărite în rutine și tranziții pe tot parcursul proiectului **Cresc responsabil**.

Creativitatea copiilor s-a manifestat atât în limbaj, prin creația de povești sau ghicitori despre obiectele de igienă, cât și prin crearea de periute de dinți cu model personalizat sau a unor stiluri vestimentare originale pentru siluetele realizate.

Discuțiile despre unicitatea ființei umane au continuat cu realizarea de autoportrete individuale în diferite tehnici (colaj, desen pe suport fotografie alb/negru). Astfel, exersarea spiritului de observare și exersarea motricității fine s-au împletit cu *creșterea stimei de sine a copiilor*.

O altă activitate de mare succes și cu un real impact asupra învățării despre propriul corp, și mai ales cum să-l menținem sănătos, a fost realizarea unui mulaj al cavității bucale din plastilină și boabe de fasole!

Tot pentru a conștientiza modul în care arată cavitatea bucală, a exersa periajul corect și rolul aței dentare, la unele clase s-au realizat machete ale cavității bucale din cofraje de ouă.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Foarfecele pentru dreptaci, dar și cele speciale pentru stângaci reprezintă o bună investiție în fiecare clasă.

MĂSURI DE SIGURANȚĂ

Boabele de fasole uscată reprezintă o resursă utilă în sala de clasă, atât în Centrul de Științe, dar și în cel de Arte.

La grupa mică sunt necesare anumite măsuri de siguranță suplimentare atunci când lucrăm cu boabe de fasole. E important să ne asigurăm că niciun copil nu introduce boabe de fasole în nas sau în ureche! De aceea, este important ca la acest centru, într-o astfel de activitate, copiii să fie însoțiți de un adult, iar regulile să fie reamintite și întărite.

Dezvoltarea socio-emoțională – Promovarea independenței

Dezvoltarea socio-emoțională a fost urmărită pe parcursul săptămânii, în mod constant valorificându-se situații în diferite centre. Jocurile de gestionare a emoțiilor inițiate atunci când unul dintre copii căuta căile adecvate de manifestare, exersarea comportamentelor pro-sociale în momentele de rutine și tranziții, precum servirea mesei sau pregătirea pentru odihna de după-amiază, sunt doar câteva exemple. Construirea conceptului de sine prin activități și practici concrete va fi descris mai jos, legat de activitățile de promovarea independenței copiilor.

Una dintre abilitățile fundamentale de viață pe care este nevoie să o construim la copiii noștri este **independența**. Această săptămână a oferit prilejul împuternicirii copiilor în multiple situații. E bine de știut că acestea au fost doar momente de inițiere, căci independența se construiește zilnic, prin valorificarea fiecărei oportunități și plecând de la principiul *repetitio est mater studiorum*.

Pentru a fi independenți, copiii au nevoie să aibă încredere în propriile lor abilități. Astfel, ca să nu rămână în umbra adulților care-i îngrijesc, mereu așteptând confirmarea lor sau ajutor de la aceștia sau de la colegii mai încrezători, copiii au nevoie să încerce lucruri noi și să aibă succes în ceea ce fac.

Prima oportunitate pe care a oferit-o săptămâna a fost în jocul de rol *De-a asistenții medicali/De-a asistentele medicale*, joc în care copiii au învățat să-și sufle corect nasul (fiecare nară pe rând), să pună șervețelul în coș și apoi să se spele pe mâini!

Tema *Avem grijă de corpul nostru* prin întreținerea igienei personale la grădiniță, incluzând spălătul pe mâini înainte de masă sau după folosirea toaletei nu a reprezentat o noutate pentru copii. Totuși, strategiile introduse pentru a le reaminti copiilor aceste acțiuni/operații, ordinea și durata lor, au constituit elemente de noutate și atractivitate în același timp. Grupurile sanitare ale copiilor s-au îmbogățit cu desenele etapelor în care ne spălăm pe mâini, iar copiii au învățat că o spălare corectă înseamnă să te săpunești și să te clătești în timpul în care ai cânta de două ori melodia *Happy Birthday!*

Strategiile prin care copiii să-și amintească despre microbi și cât de important este spălătul pe mâini au variat de la o grupă la alta. Astfel, Magicienii de la Grupa Mică au realizat imprimări colorate pe conturul mâinilor pentru a simboliza microbi, pe care apoi le-au acoperit cu culoare albă.

Pentru că grija pentru mediu reprezintă o preocupare a unei grădinițe deținătoare a **Steagului Verde**, iar consumul responsabil de resurse se educă încă de la grupa mică, copiii au învățat de câte șervețele este nevoie pentru a ne șterge mâinile.

Am grijă de clasa mea! reprezintă un deziderat al fiecărei echipe Step by Step. Responsabilitățile zilnice sau săptămânale ale copiilor includ ordonarea materialelor de la centre și a cărților din bibliotecă, îngrijirea florilor, completarea prezenței, ordonarea materialelor de construcție, sortarea recuzitei de la joc de rol ș.a.m.d. Copiii se implică mult mai mult dacă există resurse adecvate care-i interesează în sala de clasă. A învăța unde se află lucrurile din clasă, a le folosi independent și a le pune la locul lor reprezintă o abilitate fundamentală de viață și care presupune voință, determinare și perseverență.

Exersarea **persistenței** s-a realizat în situațiile de rutină precum pregătirea servirii gustării și autoservirea cu apă pe tot timpul zilei. Astfel, pregătirea pentru gustarea de fructe, ștergerea meselor și aranjarea șervețelilor/farfuriilor, la grupa mijlocie chiar tăierea fructelor și a legumelor moi, constituie exerciții utile în care se construiesc deprinderile de autoservire.

Regulile de igienă personală, discutate și repetate și cadrul activităților au fost aplicate și în cadrul rutinelor precum spălarea pe dinți după servirea prânzului. Exercițiile practice de periere corectă a dinților au avut loc atât în prezența medicului stomatolog, cât și a echipei de educatoare. Pozițiile spațiale (sus, jos, stânga, dreapta), dar mai ales folosirea individuală a obiectelor de igienă personală au fost, o dată în plus, întărite în cadrul exercițiilor practice.

Pictura cu apă și periuța de dinți pe o suprafață laminată a fost un pretext pentru a discuta despre carii și îngrijirea corectă a dinților. Copiii au desenat cariile, pe dinți sau în spațiile interdentare folosind carioca, iar apoi le-au curățat folosind periuța de dinți și apa. Ei au povestit despre cum se periază dinții, care sunt mișcările corecte, cât de important este periajul seara și dimineața și care sunt alimentele cele mai nocive pentru smalț.

Părinții au recunoscut ulterior cât de importante au fost aceste discuții și exerciții practice și cum au influențat pozitiv comportamentul copiilor.

MĂRTURII ALE PĂRINȚILOR

*Se spală pe dinți doar singur, înainte era o activitate pe care o făcea când el, când mami.
Acum ne spune că a crescut mare și se descurcă singur!*

Ne recomandă să ne spălăm pe dinți în fiecare dimineață și seară, ca să nu facem carii!

Activitățile practice cele mai iubite de copii au fost cele legate de spălarea păpușilor, a hainelor și accesoriilor acestora. Copiii au învățat cum se spală de mână, ce detergenți se folosesc și cum trebuie să avem grijă că aceștia pot produce alergii, cum se clătesc lucrurile, cum se storc și cum se usucă!

În cadrul acestor activități copiii au învățat să citească simbolurile manual și automat de pe cutiile de detergenți. De asemenea, copiii au învățat că folosirea detergentului este responsabilitatea adultului și că este interzis să atingi cu limba aceste produse.

După discuțiile cu părinții, educatoarele de la Grupa Mijlocie Fluturași au simțit nevoia să sublinieze copiilor cât de important este să miroasă produsele pe care doresc să le consume. Uneori, sticlele mici de apă pot fi folosite ca recipiente pentru alte produse, ceea ce face obligatorie explorarea lichidului respectiv prin mai multe simțuri.

Idei pentru acasă

Pentru a consolida abilitățile dobândite în clasă, părinții au fost informați despre activități și au primit câteva sugestii despre cum îi pot implica pe copii acasă, în treburile din gospodărie:

- Să sorteze hainele pentru mașina de spălat.
- Să adune șosetele în perechi după ce se usucă.
- Să șteargă masa de la bucătărie sau chiuveta, după folosire.
- Să spele cu buretele jucăriile de exterior.
- Să spele și să stoarcă unele lucruri ușoare, precum hainele păpușii sau accesoriile proprii (o eșarfă, o cravată).

Elemente în cadrul temei săptămânii

Curiozitatea naturală a copiilor se poate cultiva încă din primii ani de viață prin dezvoltarea interesului pentru **știință (S), tehnologie (T), inginerie (E), arte și design (A) și matematică (M)**. Atât în cadrul rutinelor și tranzițiilor, cât și în cadrul activităților de învățare libere sau structurate de echipa de educatoare putem construi abilități și concepte din aceste domenii. Tema de față a oferit prilejul introducerii și exersării unor elemente STEAM pe tot parcursul săptămânii.

ȘTIINȚĂ

În mod natural copiii adresează întrebări și se simt bine în rolul omului de știință. Important este să le răspundem, să-i încurajăm și să descoperim lumea în pas cu ei exersând permanent abilități specifice acestuia: observarea, predicția, folosirea argumentelor pentru a susține răspunsul. Tema despre corpul omenesc le-a dezvăluit copiilor ființa umană, i-a ajutat să reflecteze asupra lor și să facă un pas mai departe în cunoașterea omului:

- **Observarea** și-a făcut loc în mod intenționat pe parcursul săptămânii, de la explorarea propriului corp în oglindă, la observarea celor din jur, copii și adulți, colegi mai mari sau mai mici de la alte grupe. Pentru că documentarea este o etapă importantă în conștientizarea procesului observării, copiii au reprezentat prin diverse tehnici grafice/artistice ceea ce au observat.
- **Investigația** a avut locul ei în timpul săptămânii. Astfel, organele de simț au fost descoperite rând pe rând, prin joc și explorare. Odată cu descoperirea fiecărui organ de simț, copiii au discutat despre modalitățile în care le îngrijim, într-o conversație privind igiena acestora. Printr-un experiment simplu au descoperit că nu ne simțim bine dacă ascultăm muzica foarte tare și este important să ne protejăm auzul, așa cum pielea trebuie protejată de razele soarelui de vară.

TEHNOLOGIE

- Copiii au luat contact cu tehnologia explorând instrumente și unelte existente în clasă pe parcursul săptămânii. De pildă, activitatea de măsurare și cântărire a copiilor a adus în clasă **cântarul** și **taliometrul**. Copiii le-au putut folosi și după activitate. Aceste instrumente au rămas în clasă, astfel încât la un moment dat o fetiță și-a cântărit păpușa, iar alta a întrebat-o pe educatoare câte kilograme are.
- Prezența medicului în clasă sau vizita la cabinetul medical au adus cu ele și observarea **stetoscopului**, revederea unui **termometru** sau a **trusei de prim ajutor**, ca și a **tensiometrului**. Astfel, la Centrul de Joc cu Rol copiii au folosit trusa medicală pentru a se examina unii pe alții sau păpușile. Ascultarea inimii a creat emoții, toți copiii au dorit să-și asculte inima și să audă cum respiră, discutând astfel și despre organe interne. După plecarea medicului, copiii au explorat și alte termometre: de cameră și de exterior, precum cel din curtea grădiniței. Aceste instrumente au provocat o discuție despre anotimpuri și despre hainele pe care le purtăm în fiecare anotimp.
- Exersarea deprinderilor de îmbrăcare/dezbrăcare a adus în sala de clasă un **cronometru**. Astfel, rutina de la vestiar s-a transformat într-o explozie de bucurie în care copiii numără secunde în serii de câte 5 sau 10 și se aplaudă de fiecare dată când cineva reușește să finalizeze operațiunea îmbrăcat/încălțat.

INGINERIE

- Copiii explorează conceptele din domeniul ingineriei în cadrul construcțiilor, al realizării de modele și machete sau atunci când pun în practică noi idei. Astfel, modelul cavității bucale și al maxilarelor a fost îndelung discutat pentru a alege materialele cele mai potrivite pentru construcție. A fost aleasă coca de modelat, și nu plastilina, precum și boabele de fasole, în locul celor de porumb, pentru asemănarea cât mai fidelă cu realitatea.

- Construcțiile aduc în atenția copiilor concepte precum **echilibrul** sau **rezistența materialelor**. Fără să se centreze asupra lor, construcțiile realizate în Centrul de Materiale de Construcții și Centrul de Nisip și Apă i-au condus pe copii la descoperirea că o construcție de nisip uscat se năruie mai ușor decât cea realizată din nisip ud!

ARTE

- Lucrările în care copiii au realizat siluete în mărime naturală și le-au decorat în echipă, ca și lucrările individuale privind evoluția lor de la stadiul de nou-născut la cel de preșcolar, au oferit spațiul conversației despre diferențe individuale, reflectate în tehnicile, culorile, materialele folosite. Astfel, procesul traversat de copii a încurajat originalitatea și contribuția personală a acestora, dându-le încredere în ideile lor și în posibilitățile de a le transpune în practică.

MATEMATICĂ

- În conversațiile cu copiii au fost utilizate în mod constant **conceptele matematice**, de exemplu, **formele geometrice**: *Ce formă au ochii? Ce poți să folosești pentru a reprezenta nasul? Dar pentru trunchi? Găsești cumva un cerc/pătrat să-mi arăți la autoturismul tău?... Copiii **numără** la fiecare întâlnire de dimineață colegii prezenți, separat câte fete și câți băieți sunt, sau **în total**, dar și câți copii sunt absenți, folosind panoul de prezență. De asemenea, ordinea la centre în cadrul tranziției de la o activitate la alta sau la sfârșitul programului se realizează folosind concepte matematice diverse: **mare/mic, scurt/lung, gros/subțire, culorile...** *Adunați toate cuburile mari! Strângem mai întâi creioanele roșii!* Conceptul de **întreg/jumătate** se regăsește în rutina de la prânz sau în grupările efectivului de copii: *Acum suntem toți: întreaga grupă. Jumătate dintre voi vor merge la vestiar să se schimbe. Jumătate vor rămâne cu mine încă 5 minute!**
- Copiii și-au exersat abilitățile de **a măsura lungimea** siluetelor create, **înălțimea** lor, dar și **greutatea**. Aceste concepte au fost, de asemenea, exersate și în contextele de joc cu rol: *Ai realizat o construcție înaltă. Poți să o faci și mai înaltă? Mingea pe care ai ales-o este foarte grea. Poți să șutezi sau cauți o minge mai ușoară?* Dacă pentru înălțimea copiilor s-a folosit taliometrul, măsurătorile siluetelor realizate de copii s-au realizat cu instrumente neconvenționale: *De câte creioane avem nevoie pentru a măsura silueta băiatului?* Măsurătorile cu instrumente neconvenționale consolidează numerația, dar și înțelegerea faptului că măsurarea se poate face cu instrumente foarte diverse: *Câți pași faci până la ușă? Dar un adult, crezi că va face mai mulți sau mai puțini pași?*
- Copiii au învățat care sunt măsurile la pantofi și mai ales cum citesc numere mari, precum 23, 24, 25... Astfel, în contexte reale, copiii au realizat rolul numerelor și au reținut măsura proprie!
- Elemente de **adunare și scădere** se regăsesc în contexte naturale și în activități. Astfel de momente includ: realizarea prezenței, aranjarea farfuriilor pentru gustarea de dimineață sau cea de fructe, cu tot atâtea tacâmuri sau farfurii câți copii sunt prezenți. Echipa de educatoare are rolul central pentru a adresa întrebări care să exerseze aceste concepte: *Să numărăm câte scăunele am așezat la Centrul de Arte. Câți copii se pot așeza aici? Observ că mai este un loc. Dacă mai aduc un scaun, câți copii au loc? De câte șervețele este nevoie pentru ca fiecare copil să aibă șervețelul lui?*
- Alte momente pot să includă exerciții de împărțire intuitivă: *O să ieșim în curte în două echipe. Trebuie să împărțim grupul în jumătate. Cum putem face acest lucru?*

Materiale specifice utile în timpul săptămânii:

- oglindă
- aparat foto
- imagini/jetoane/jocuri de masă despre corpul omenesc
- enciclopedii despre corpul omenesc și cărți pe tema sănătății
- cântar medical, taliometru de perete
- fotografii din etape diferite ale dezvoltării unui om (nou-născut, copil, adolescent, tânăr, adult, bătrân)
- fotografii individuale din prima perioadă de viață a copiilor
- forme geometrice de diferite culori, mărimi, grosimi
- materiale manipulative pentru construcții la masă
- trusă de construcții din lemn
- materiale pentru arte plastice
- plastilină sau cocă de modelat
- făină, fasole uscată
- săpunuri de diferite feluri, periuțe de dinți individuale, pastă de dinți
- detergent hipoalergenic
- păpuși
- cofraje de ouă
- stetoscop, termometru, tensiometru, cronometru

PAGINA DE REFLECȚIE!

Reflectează! Notează ideile care te-au inspirat și pe care le poți aplica în grupa, grădinița sau comunitatea din care faci parte!

SPORT ȘI SĂNĂTATE

Jurnal cu activități semnificative pentru copiii preșcolari

Tema despre sporturi a fost abordată deopotrivă de copiii de la grupele mici, dar și de preșcolarii mai mari. Specificul temei a diferit însă de la un nivel la altul. Cei mai mici dintre preșcolari au fost preocupați de întreținerea organismului pentru a-l menține sănătos. Pentru aceasta, activitățile au fost centrate pe cunoașterea organismului și pregătirea acestuia pentru efort, familiarizarea cu diferite sporturi și practicarea unor elemente ale acestora. Copiii de la grupele mijlocii și mari au făcut o incursiune mai adâncă în lumea sporturilor, pornind de la disciplinele olimpice, dar amintindu-le și pe cele paralimpice. Ei au învățat despre anumite sporturi, proveniența și specificul lor, dar mai ales le-au practicat. Un câștig deosebit al săptămânii l-au constituit vizitele de studiu la Stadionul Național „Lia Manoliu” (grupe mijlocii) și la o sală de fitness (grupe mari).

Întâlnirea de dimineață

Grupa mică: Săptămâna despre sporturi a inclus la întâlnirea de dimineață conversații despre modificările care se petrec în organism atunci când facem sport, care sunt beneficiile acestuia, alături de jocuri de autocunoaștere precum: *Sportul meu preferat este...* Inițierea în lumea sporturilor celor mari a avut loc odată cu conversația *Mari campioni ai sportului*. Scopul conversațiilor a fost acela de a le trezi copiilor interesul pentru sport și a-i convinge că o viață sănătoasă înseamnă mișcare și practicarea unui sport ca hobby.

Grupele mijlocie și mare: Ziua de luni a debutat cu *Stabilirea responsabilităților pentru săptămâna în curs* pentru a crește motivația și dorința de a învăța a copiilor. Așa cum am văzut, alocarea de responsabilități în cadrul clasei oferă copiilor roluri semnificative în timpul activităților sau al rutinelor, îi stimulează să ia decizii la momentul oportun și îi încurajează să se ajute unii pe ceilalți. În ziua vizitei la stadion, respectiv, la sala de fitness, întâlnirea de dimineață a fost dedicată pregătirii acestora.

Primul aspect, reactualizat de fiecare dată înaintea unei vizite de studiu, s-a referit la comportamentele pentru asigurarea securității copiilor.

Apoi a fost rândul copiilor care au reflectat ce vor să afle ca urmare a vizitei:

Ce sporturi se pot desfășura?

Cine a mai fost pe un stadion/într-o sală de sport?

Cine îl îngrijește?

Câți spectatori încap?

Câți sportivi se pot antrena în același timp?

Cum arată vestiarele?

au fost câteva dintre întrebările pe care copiii și le-au adresat unii altora sau la care așteptau un răspuns.

Întâlnirile de dimineață au cuprins și jocuri de cunoaștere și intercunoaștere sau de autocontrol, ca de pildă *Ce simți atunci când câștigi? Dar când pierzi?*

La sfârșitul săptămânii, când deja copiii fuseseră familiarizați cu sporturi și sportivi/sportive celebri/celebre, întâlnirea s-a concentrat pe tema pregătirii unui sportiv pentru obținerea performanței.

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii

Centrul de Alfabetizare în care deja existau cărțile despre corpul omenesc a fost îmbogățit cu cărți noi despre sporturi, despre români celebri sau chiar un volum din Cartea Recordurilor. Conștientizarea tipăriturilor s-a realizat și prin jocurile cu jetoane, în care denumiri și imagini cu diferite sporturi se asociază cu echipamentele adecvate lor.

Conversațiile euristice precum și comunicarea din centre pe această temă în timpul jocurilor liber alese a gravitat în jurul sporturilor cunoscute de către copii, cerc care s-a extins treptat pe baza experienței fiecărui membru al clasei, despre echipamente, echipe, reguli de siguranță, tipuri de mișcări, abilități necesare pentru fiecare sport în parte, despre relaxarea organismului. Vocabularul copiilor s-a îmbogățit și în această săptămână, atunci când în conversații cu echipa de educatoare sau în cărțile de nonficțiune citite, copiii au întâlnit termeni precum: *mișcări voluntare, articulații, tendoane, stomac, diafragmă*. Astfel, în fiecare grupă a fost completat un **Dictionar de cuvinte noi**, cu tema *În lumea sportului*.

Pentru educarea ascultării și înțelegerii au fost folosite povești diverse, urmate fiecare de sesiuni de adresare de întrebări. De la *Aventurile lui Habarnam* și ale prietenilor săi la *Învăț să fii prudent cu Alice Șoricica*, copiii au cunoscut personaje noi, prieteni și preocupări similare. La grupele mici săptămâna a cuprins și memorizarea unor versuri despre sporturi.

Nu a lipsit nici familiarizarea cu literele alfabetului. Pe măsură ce copiii au aflat despre diferite sporturi ei au completat *Alfabetul sporturilor*, un bun exercițiu pentru analiza cuvintelor, identificarea sunetului inițial și a celui final, despărțirea în silabe și numărarea acestora.

A	ATLETISM			
B	BASCHET			
C	CANOTAJ			
D	DANS			
E	ECHITAȚIE			
F	FOTBAL			
G	GIMNASTICĂ			
H	HALTERE			
I Î	IAHTING			
J	JUDO			
K				
L	LUPTE			
M				
N	NATAȚIE			
O				
P	PATINAJ			
R	RUGBY			
S	SCRIMĂ			
T	TENIS			
X				
U				
V	VOLEI			
X				
Z				

Centrul de Alfabetizare este destinat producerii de cărți ale clasei sau cărți individuale. Pentru preșcolarii mari, săptămâna în curs a fost un prilej de a confecționa un *Jurnal de sportiv* în care scrisul prin copiere, imaginile și desenele să prezinte aspecte interesante pentru fiecare dintre ei. Jurnalul a putut fi completat și acasă cu imagini personale în care copiii încearcă diverse sporturi.

De asemenea, în Centrul de Nisip și Apă copiii au jucat un joc cu litere magnetice, pescuindu-le din cuva cu apă cu ajutorul unei undițe cu magnet. Odată scoase din apă, au încercat să recunoască literele, să pronunțe sunetele corespunzătoare și să formuleze cuvinte scurte.

Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

Centrul de Științe a fost spațiul desfășurării unor conversații pe bază de imagini atât pentru extinderea cunoștințelor din acest domeniu, cât mai ales pentru a învăța cum pot să aibă grijă mai bine de sănătatea lor; de asemenea, a găzduit jocurile de masă și experimentele. Istoria Jocurilor Olimpice în imagini le-a dezvăluit preșcolarilor mari evoluția acestora și i-a ajutat să-și reamintească denumirea sporturilor pe care le-au întâlnit.

Conversația *Pregătirea organismului pentru efort* le-a dat preșcolarilor mici prilejul de a discuta despre momentele optime ale zilei pentru a face sport și, de asemenea, de a-și aminti denumirea părților componente ale organismului, unele organe interne, care sunt mișcărilor adecvate diferitelor grupe de mușchi.

Jocurile de masă de tipul *Cu ce se potrivește?* pentru asocierea sportului cu echipamente corespunzătoare au fost la dispoziția copiilor, fiind jucate atât individual, cât și cu mai mulți copii la masă, atât de preșcolarii mari, cât și de cei mici.

Tot la categoria jocurilor de masă, pentru momentele liber alese, s-au regăsit și puzzle-urile cu imagini din diverse sporturi. În funcție de vârsta copiilor ele au cuprins 10, 20, 30 de piese sau chiar mai multe pentru preșcolarii mari.

Pentru a înțelege cum se pregătește organismul pentru efort, dar și care sunt modificările acestuia în timpul efortului fizic, echipele de educatoare au imaginat experimente foarte atractive pentru copii, precum experimentul *Cum funcționează plămânii?* (prin suflarea unui șervețel pentru a demonstra că atunci când inspirăm, diafragma coboară și umple plămânii cu aer, iar când expirăm, diafragma urcă).

În contextul înviorării de dimineață și al exercițiilor de încălzire din activitatea de educație fizică, copiii au ordonat și asociat exercițiile pentru diferite părți ale corpului: pentru gât, cap, trunchi, membre inferioare și superioare, consolidându-și astfel schema corporală. Pentru a se convinge în legătură cu transformările pe care le suferă organismul în timpul efortului fizic sau imediat după acesta, copiii au ascultat bătăile inimii folosind un **stetoscop** real. Acesta a fost un prilej important de a învăța și a practica o respirație corectă.

Centrul de Matematică

Abilitățile matematice s-au desfășurat pe tot parcursul săptămânii, iar punctul de plecare l-au constituit **mingile**. Astfel, preșcolarii mici au sortat, au cântărit, le-au ordonat de la mic la mare, de la ușor la greu, le-au numărat, le-au asociat cu sporturile respective.

Preșcolarii mari au explorat mai în detaliu lumea mingilor, de la materialul din care sunt confecționate până la caracteristicile lor tehnice. Ei au făcut **predicții** despre care minge sare mai sus, care se rostogolește mai repede sau mai departe folosind un plan înclinat.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Tema despre mingi poate fi o temă în sine, pentru un proiect de o zi sau de o săptămână, mai ales pentru grupele antepreșcolare și mici. Convorbirile despre mingi, descrierea lor, poate fi completată de desenul cercului, colorarea și decorarea acestuia. Activitățile de descoperire pot cuprinde, alături de sortări, ordonări după mărime sau greutate și jocuri de trecere a mingilor prin diferite tuburi. Stimularea senzorială poate avea loc atât în timpul activităților de spălare a mingilor, cât și al celor de descriere a diferitelor texturi, de la mingea de tenis la cea de plajă sau de fotbal. Jocurile de mișcare incluzând aruncarea și prinderea mingii, rostogolirea ca mingea sau prinderea baloanelor de săpun asigură dezvoltarea atât a motricității fine, coordonării oculo-motorie, cât și a celei grosiere. Cântecelile despre minge sau poveștile pot completa activitățile având această temă.

Scrierea cifrelor a luat o formă inedită în această săptămână. Astfel, copiii au scris câte un număr pe tricouri, folosind markere colorate. Jocul practicat în clasă apoi pentru recunoașterea numerelor și creșterea vitezei de reacție a produs multă bună dispoziție: *Ridică tricoul cu numărul 2! Ridicați tricourile cu numere mai mici decât numărul 5!*

Exersarea cifrelor în concentrul 1-5 s-a produs și în cuva de nisip, unde, pe nisipul ud, preșcolarii mici au trasat cifrele învățate.

Jocurile de numerație cu material concret desfășurate în Centrul de Matematică, de tipul *Formează grupe de obiecte de aceeași culoare cât indică cifra*, au fost continuate în spațiul exterior, având ca protagoniști copiii!

Gruparea copiilor prin jocuri precum *Păsărelele la cuib* și constituirea de echipe (*Formați echipe de baschet – câte 5, Formați echipe de volei – câte 6, Jucăm un meci de tenis la simplu – câte 2, Jucăm un meci de tenis la dublu – câte 4*) au exersat capacitatea de numărare, dar și alte abilități precum atenția, perspicacitatea, viteza de reacție și de adaptare, asocierea sportului indicat cu caracteristicile sale.

Jocurile de alergare au introdus **cronometrul** și copiii au început să conștientizeze ce distanță pot parcurge în câteva secunde.

Jocurile în aer liber au consolidat pozițiile spațiale direct pe terenul de sport, precum: *în față, în spate, în centru, lângă poartă, lângă fileu, în mijlocul terenului*. În același timp, toate variantele de mers, alergare sau mișcările indicate au constituit un pretext pentru consolidarea abilităților matematice: *Mergem ca piticii timp de 10 secunde, Mergem cu pas săltat până număr la 8, Câte sărituri putem face în 10 secunde...*

Jocul cu popice a fost o ocazie foarte bună pentru copii de a exersa numerația (la grupele mici) și operațiile matematice (la preșcolarii mari): *Câte popice ai dărâmat? Câte au rămas neatinse? Cine a dărâmat mai multe? Cu câte?* Modul în care se ține scorul acestor jocuri, pe tablă sau pe foi mari de flipchart, scrierea de către fiecare echipă a numărului de popice dărâmate, compararea cu fiecare lovitură și numirea echipei care a câștigat sunt tot atâtea prilejuri de a consolida abilitățile matematice în cadrul jocului.

În Centrul de Construcții, copiii de la grupele mici au construit diferite terenuri de sport. De la terenul de fotbal, la cel specific unei săli de gimnastică, la o pistă de alergare, ei au consolidat formele geometrice: dreptunghi, pătrat, oval.

În jocurile preșcolarilor mari, construcțiile s-au complicat. Terenul de fotbal a fost împărțit și s-au trasat marcaje pentru centrul terenului, obținând jumătatea. Unii dintre copii știau că unele lovituri se execută de la 11 m și au aproximat și acest punct pe macheta realizată.

Dezvoltarea fizică, sănătatea și igiena personală

Tema despre sporturi a dat ocazia practicării unor mișcări din sporturi diverse. Au fost desfășurate jocuri care implică alergarea, săritura, aruncarea, prinderea, cățărarea, echilibrul, transportul sau împingerea de obiecte. Cele 10 minute de gimnastică de învioreare din fiecare zi au reprezentat un alt moment în care cunoștințele despre sporturi s-au împletit cu exercițiile practice.

Pentru a extinde experiențele de lucru ale copiilor cu diferite cadre didactice și pentru a-i stimula să se adapteze unor stiluri didactice variate, copiii de la grupele mari au participat la activități de educație fizică susținute de profesorul de sport pentru învățământul primar.

Cursele de trotinete și biciclete din curtea grădiniței au adus în atenție ideea de siguranță alături de aceea a mișcării sau a competițiilor de ciclism. Mersul cu bicicleta în acest spațiu i-a determinat pe copii să discute despre și să stabilească traseele potrivite astfel încât să evite orice accident. Mai mult decât atât, copiii s-au gândit și au formulat câteva reguli utile pentru toți cicliștii preșcolari, urmând ca ulterior să le și illustreze:

În siguranță pe bicicletă!

- Poartă întotdeauna o cască de protecție care ți se potrivește!
- Verifică frânele bicicletei!
- Respectă semnele de circulație!
- Mergi în același sens cu celelalte vehicule!
- Pe stradă poartă o vestă reflectorizantă!

Centrul de Arte a fost locul în care motricitatea fină s-a împletit cu inițiativa și creativitatea. Copiii au realizat tricouri colorate inscripționate cu numerele norocoase.

Mai mult decât atât, preșcolarii mici au modelat cupe de lut, iar preșcolarii mari au confecționat la roata olarului astfel de cupe. Centrul a fost atelierul pentru realizarea desenelor, dar și pentru decuparea și lipirea de imagini cu diferite sporturi. Dezvoltarea motricității fine prin alte activități decât cele de scriere sunt prezente constant în clasă, fiind bine apreciate de copii. Astfel, cu pastă modelatoare, un material mai consistent și care cere un anumit grad de efort la modelare, preșcolarii mari au fost invitați să modeleze diferite mingi întâlnite pe parcursul săptămânii, respectând forma lor și, acolo unde se poate, anumite modele.

Activitățile practice de șnuruire pe forme diferite (cerc/minge, oval/paletă de tenis, pantof) sunt printre cele care exersează răbdarea și coordonarea oculo-motorie. Formele se complică de la grupa mică la grupa mijlocie, timpul de lucru crește, astfel încât sarcina propusă de educatoare să se situeze pentru fiecare copil în zona proximei dezvoltări.

În același centru s-a regăsit muzica inventată de copii cu instrumente muzicale neconvenționale.

Dezvoltarea socio-emoțională

În Centrul de Alfabetizare multe dintre cărțile săptămânii povestesc despre întreceri și sentimentele concurenților. Astfel, *Marea cursă* sau celebra întrecere dintre iepure și broasca țestoasă sau dintre broască și măgar, povești citite copiilor în diferite alte momente, au fost reluate, la inițiativa acestora.

Lectura educatoarei *Cursa de alergare* a adus în discuție tema despre succes și eșec și a folosit ca pretext întâmplările personajelor pentru a discuta cu copiii despre competiții/ întreceri din viața reală, despre emoțiile pe care le trăim și cum ni le manifestăm.

Un joc de autocunoaștere, găzduit de același centru, i-a pus pe copii în situația de a-și evalua abilitățile sportive și motivația. Astfel, fiind întrebați: *Dacă ai participa la Jocurile Olimpice, la ce disciplină ai vrea să concurezi?*, copiii au discutat despre punctele lor tari și ceea ce admiră foarte mult la alți sportivi. Jocul s-a desfășurat având ca suport afișele realizate de copii despre sporturi și jetoane cu imagini care le prezintă. Copiii au încercat să argumenteze motivele pentru care ar reprezenta o anumită disciplină, într-un exercițiu care a cuprins argumente exterioare precum: *Mi-ar plăcea să particip la schi pentru că îmi place iarna*, ajungând pe parcurs la argumente legate de ei ca persoane: *Mi-ar plăcea să fiu admirată ca gimnastele, Mă pricep foarte bine să merg pe bicicletă...*

Creșterea empatiei copiilor în contextul aprecierii și valorizării fiecărei persoane a fost urmărită și în cadrul conversației despre Jocurile Paralimpice. Astfel copiii au învățat că foarte mulți oameni se dedică sportului, în ciuda dizabilităților de care suferă. Conversația a fost un prilej de discuție despre perseverență și voință, necesare în multe activități de zi cu zi.

În Centrul de Științe, conversația *Sportivi români de aur, galeria sportivilor medaliați* a adus în atenția copiilor performanțele sportivilor români și medaliile obținute de aceștia.

Deși desfășurată în Centrul de Științe, această activitate a avut rolul de a motiva, a crește sentimentul de mândrie al copiilor pornind de la admirația perseverenței și tenacității sportivilor români.

Interacțiunile dintre copii au fost exersate atât în jocurile și activitățile desfășurate în grup, cât și în timpul lucrărilor colective sau al jocurilor cu reguli. Ștafeta i-a mobilizat pe copii să se coordoneze, să fie atenți unii la ceilalți ca să se sincronizeze cât mai bine.

După o cursă în pereche cu un coleg/o colegă, copiii au primit cupele confecționate de ei. Ei au discutat că este important să participi, să te pregătești și să finalizezi cursa.

În jocurile în aer liber, copiii au fost pe rând membri ai echipelor și antrenori. Rolul de antrenor i-a ajutat să practice un comportament care nu le-a fost întotdeauna la îndemână, acela de a-i încuraja pe ceilalți, de a avea grijă de echipă. Feedback-ul de încurajare, ca și aprecierea, recunoașterea meritelor fiecăruia cere exercițiu. Copiii au nevoie de modele pentru a aprecia, iar acestea sunt întruchipate de părinți și educatori. De asemenea, au nevoie de exercițiu, pentru a învăța cum să folosească cuvintele, astfel încât acestea să ajute ca celălalt să crească, nu să doară!

Capacități și atitudini în învățare

Curiozitatea privind tema sporturilor a fost stimulată odată cu imaginile despre competiții desfășurate în săli speciale sau pe stadioane, despre tricouri ale unor echipe celebre sau medalii. Copiii de la Grupa Mijlocie Fluturași s-au arătat foarte interesați să meargă pe un stadion pentru a vedea cum este organizat, care sunt tribunele, unde sunt vestiarele, de unde ies sportivii, ce facilități există pentru spectatori. Dimineata petrecută la stadion le-a dezvăluit copiilor răspunsul la multe întrebări, dar mai ales i-a impresionat mărimea lui și au fost motivați să persevereze în sportul pe care l-au ales.

Copiii de la grupele mari au luat contact cu o sală de fitness și cu ce înseamnă antrenament sub îndrumarea unui instructor. De la antrenarea brațelor cu greutăți mici până la studierea posturii în oglindă, copiii au fost foarte curioși cât timp durează un antrenament și care sunt etapele acestuia, așa că au fost invitați să participe!

Jocurile de echipă sau cele de ștafete au dezvăluit reguli și i-au motivat pe copii să le respecte. Au învățat astfel că într-o echipă este importantă colaborarea tuturor membrilor ei și mai puțin performanța individuală.

Valențele jocurilor în aer liber au fost completate de jocurile din spațiul clasei. Persistența în activitate după citirea sau intuirea instrucțiunilor și concentrarea atenției copiilor au făcut ca jocul să fie exersat de copii în grupuri sau independent atât timp cât a rămas marcat pe podea!

Ideii pentru acasă

Obiceiurile sănătoase se formează încă din copilăria timpurie. Astfel, familia și grădinița pot ajuta copilul să crească echilibrat și să trăiască o viață cu obiceiuri de joacă sănătoase:

- Chiar și antepreșcolarii cei mai activi au nevoie de activități fizice. Îi puteți implica în mers, sărituri sau dans alături de dumneavoastră.
- Încercați să limitați privitul la televizor la o jumătate de oră pe zi. S-a constatat că acei copii care au la dispoziție o mulțime de oportunități de joc afară sau în spațiul interior vor fi sănătoși și activi și atunci când vor crește.
- Atunci când un copil își petrece timpul cu familia în activități sportive, active, el își formează obiceiuri sănătoase pe care le va urma în propria lui viață.
- La fel ca la grădiniță, este important ca și acasă să aveți o rutină a activităților cu copilul în ceea ce privește mesele, somnul sau activitățile de joc.

Nu uitați:

- Copiii care se joacă în aer liber în mod frecvent sunt mai fericiți, mai sănătoși și mai puternici!
- Timpul de joacă să fie unul activ!

PROMOVAREA INDEPENDENȚEI

Cele mai importante aspecte pe care copiii le-au învățat în această săptămână ca abilități de viață au cuprins:

- Cum să respire corect astfel încât organismul să fie bine oxigenat.
- Ce tipuri de exerciții fizice să practice pentru a-și menține concentrarea și sănătatea în general.
- Cum pot fi în siguranță pe bicicletă/trotinetă.
- Cum pot fi motivați pentru reușită, prin cunoașterea unor sportivi cu performanțe deosebite.
- Cum se pot cunoaște mai bine pentru determinarea sporturilor care îi interesează și pentru a evalua măsura în care acestea sunt în acord cu abilitățile lor.

Elemente **STEAM** în cadrul temei săptămânii

ȘTIINȚĂ

- Expunerea cărților și enciclopediilor despre corpul omenesc, despre sporturi, Cartea Recordurilor, pliante cu săli de sport; explorarea independentă a acestora de către copii în etapele de activități și jocuri liber alese
- Jocuri de asociere a sporturilor cu obiectele și echipamentele corespunzătoare
- Sesiunile de adresare de întrebări: despre stadion, despre sala de fitness, despre diferite sporturi sau sportivi
- Observarea focalizată la Stadionul Național/sala de fitness
- Compararea tipurilor de jocuri (individuale/de echipă), a numărului de jucători din fiecare echipă, a tipurilor de abilități asociate sportului respectiv
- Desfășurarea experimentului despre modul în care funcționează plămânii.

TEHNOLOGIE

- Folosirea stetoscopului pentru ascultarea bătăilor inimii
- Folosirea cronometrului în competițiile organizate cu copiii
- Folosirea computerului pentru vizionarea evoluției Jocurilor Olimpice, precum și a unor execuții pentru obținerea de medalii
- Folosirea unei roți a olarului pentru modelarea de cupe.

INGINERIE

- Construcții de arene, tribune, piste de atletism cu piese de lemn; explorarea echilibrului.

ARTE

- Crearea de tricouri personalizate
- Modelarea de medalii și cupe personalizate.

MATEMATICĂ

- Operarea cu conceptele întreg, jumătate, sfert, în contexte reale
- Exerciții de numărare: ținerea scorului la jocuri, formare de echipe constituite dintr-un anumit număr de sportivi, cronometrare
- Operarea cu formele geometrice: dreptunghi, pătrat, oval
- Conceptul de timp: măsurarea și estimarea timpului în secunde, minute, ore
- Exersarea scrierii și citirii de cifre în contexte neconvenționale (în nisip, pe tricouri, pe ecrane ale ceasurilor electronice).

Materiale specifice utile în timpul săptămânii:

- colecție de mingi diferite
- stetoscop
- medalii, tricouri, recuzită aparținând diferitelor sporturi
- cronometre, ceasuri electronice
- roata olarului, lut, pastă de modelat
- tricouri pentru inscripționat
- imagini cu sportivi
- echipamente diverse: palete pentru tenis, coșuri de baschet, fileu pentru volei, popice
- oglindă

CENTRUL DE ÎNCHIRIERE BICICLETE

proiect de o zi la grupa mare

Echipele de educatoare au fost continuu preocupate pentru stimularea inițiativei și a ideilor de antreprenariat ale copiilor încă de la grupele mici. Observând implicarea și entuziasmul acestora în proiectul care a vizat întărirea sănătății prin sport, copiii au fost provocați să se gândească la modalități adecvate de a transforma sportul într-o opțiune de carieră și într-o afacere.

Vom parcurge activitățile propuse sau inițiate de copii pe parcursul zilei, subliniind ideile legate de **PROMOVAREA AUTONOMIEI COPIILOR**, referindu-ne în același timp și la activitățile din zona **STEAM**.

Tema întâlnirii de dimineață

Cum putem transforma sportul într-o profesie? Dar într-o afacere?

Discuția a explorat profesiile din domeniul sportului despre care copiii știau sau au aflat pe parcursul săptămânii, mai ales ca urmare a vizitelor de studiu: *antrenor, instructor, arbitru, fizioterapeut*.

Ce le-ar plăcea să facă în viitor sau în ce domeniu cred că ar obține performanțe a reprezentat a doua parte a discuției. Astfel, copiii au pus în relație ceea ce le place să facă în timpul liber cu abilitățile lor. Să ne cunoaștem mai bine abilitățile, inclusiv cele motrice, reprezintă un element important la vârsta preșcolară, atât pentru creșterea stimei de sine, dar și din perspectiva echipei de educatoare care poate afla punctele forte sau temerile și vulnerabilitățile așa cum le percep copiii pentru a le adresa ulterior.

Ce este o afacere? a reprezentat miezul discuției și s-a realizat pornind de la experiența copiilor. Pentru a înțelege că o afacere reprezintă orice organizare prin care se produc bunuri/mărfuri sau sunt furnizate servicii, copiii au discutat despre firmele/companiile la care lucrează părinții lor, ce produc acestea, au dat exemplul de mărfuri și servicii. Cheia discuției a fost modul în care se stabilește nevoia unei afaceri! Astfel copiii au ajuns la o problemă pe care o au deseori în curtea grădiniței, când ar vrea să se plimbe cu bicicletele, dar nu sunt suficiente pentru toți doritorii!

- Discutarea despre profesii
- Observarea și analiza abilităților proprii (puncte tari și vulnerabilități)
- Realizarea distincției dintre bunuri/servicii

Activitate cu întreg grupul de copii

Stabilim planul de afaceri pentru un centru de închiriere de biciclete pentru copii

Stabilim regulile de funcționare ale centrului

(rolul și responsabilitățile angajaților și clienților)

Discuția despre planul de afaceri a inclus câteva elemente precum: numele firmei, locul de amplasare în curte, cine se ocupă, care sunt serviciile oferite.

Astfel, în cadrul discuțiilor s-au stabilit rolurile copiilor/angajați ai centrului:

- închiriază bicicletele
- fac fotografii
- notează clienții
- țin evidența timpului petrecut de clienți pe biciclete
- controlează funcționarea bicicletelor după fiecare cursă.

- Ce este un plan de afaceri
- Utilizarea unui aparat de fotografiat
- Mutarea clienților
- Monitorizarea timpului cu clepsidră de 5 minute și cronometru

Centrul de Alfabetizare

Realizarea siglei centrului de închirieri biciclete

Realizarea de afișe cu mesaje: Deschis/Închis/Vă rugăm, așteptați!

Afișarea regulilor de utilizare a bicicletelor

Copiii de la grupele mari sunt foarte interesați să transmită, să scrie, să copieze mesaje, mai ales acolo unde acestea sunt semnificative pentru viața de zi cu zi. Astfel, copiii au exersat scrisul cu bucurie și perseverență în realizarea mesajelor și cititul pentru a prezenta clienților regulile de circulație cu bicicletele:

HAI CU BICICLETA!
POARTĂ CASCA!
VERIFICĂ FRÂNELE!
AI GRIJĂ DE BICICLETĂ!
RESTITUIE BICICLETA DUPĂ 5 MINUTE!

- Realizarea siglei centrului de închiriere
- Îmbogățirea vocabularului cu anumite cuvinte precum: *ghidon, șa, pedale, spătar, roți ajutătoare, frâne, lanț, frână de mână, cauciuc, roată umflată/dezumflată, valvă*

Centrul de Matematică și Jocuri Manipulative

Utilizarea banilor/monede și bancnote

Măsurarea timpului

Copiii au discutat despre ce presupune un serviciu de închiriere de biciclete și care este prețul pentru închiriere. Au stabilit o plată de 2 lei pentru fiecare cursă, iar rolul de casier l-au avut pe rând!

- Folosirea clepsidrei de 3 sau 5 minute, a ceasului, a cronometrului
- Recunoașterea și utilizarea monedelor și bancnotelor
- Operații matematice
- Calcularea restului

Centrul de Științe

De ce trebuie să folosesc echipamentul/casca de protecție?

Conversație despre corpul omenesc

Pentru copii este important să înțeleagă motivul pentru care sunt luate anumite decizii de către adulți. Astfel, de la înțelegerea și aplicarea regulii de utilizare a echipamentului de protecție, copiii au ajuns să se ajute să-și fixeze casca sau să-și potrivească genunchierele sau cotierele.

- Discuție despre cutia craniană ca protector pentru creier
- Discuție despre evoluția bicicletelor și modul în care acestea răspund diferitelor scopuri (mountain bike, biciclete pentru acrobații)
- Compararea bicicletelor după diverse criterii

Centrul de Arte

Decorăm sigla pentru centrul de închiriere

Centrul de Arte, unde toate resursele materiale sunt la îndemâna copiilor, iar profesoara de arte este cea care îi provoacă prin întrebări și mai puțin dându-le idei, este locul în care copiii își manifestă liber creativitatea și originalitatea. Decorarea siglei și denumirea centrului au fost responsabilitățile copiilor.

Pentru realizarea siglei centrului, o bicicletă a fost studiată îndeaproape. Copiii au observat bicicletele, trotinetele, scuterele din curtea grădiniței, dar nu numai. Ei au studiat și imagini din reviste cu biciclete cu forme și mărimi diferite, roți mai mari sau mai mici, biciclete fără pedale sau care transportă persoane!

Jocuri și activități în aer liber

Joc cu Rol

Măsuri de siguranță în circulație

De-a angajații, De-a clienții

Jocul desfășurat în curtea grădiniței a adus în atenția copiilor:

- măsuri de siguranță: cască, echipament de protecție
- măsuri de igienă necesare în cazul centrului: cască nu se împrumută, se poate folosi un spray după folosire
- verificarea trotinetelor/bicicletelor înainte de a fi închiriate și după folosire
- respectarea regulilor de circulație pe traseul grădiniței.

- Cronometrarea timpului în care bicicletele sau trotinetele sunt închiriate
- Exerciții de numerație - realizarea plății
- Repararea unei biciclete a cărei pedală s-a desprins a fost un prilej de discuție despre întreținerea bicicletelor, dar și de observare a modului de prindere.

PAGINA DE REFLECȚIE!

Reflectează! Notează ideile care te-au inspirat și pe care le poți aplica în grupa, grădinița sau comunitatea din care faci parte!

CE, DE CE, DE UNDE ȘI CUM MĂNÂNC?

Curriculum și abilități pentru viață

Partea a doua a **Drumului spre sănătate** se concentrează asupra **nutriției**, subsumată de asemenea temei anuale **Cine sunt/suntem?**

Cu o durată de trei săptămâni, în încercarea de a răspunde întrebărilor **Ce, de ce, de unde și cum mănânc?** temele aprofundate au fost centrate pe ce înseamnă alimentația sănătoasă, ce condimente putem cultiva și ne place să folosim, dar și ce bucătării ale lumii sunt preferatele noastre:

Săptămâna 1: **Aleg să mănânc sănătos**

Săptămâna 2: **Aromele din farfurie**

Săptămâna 3: **Călătorie în bucătăriile lumii.**

Domeniile de dezvoltare vizate în principal includ:

DEZVOLTAREA FIZICĂ, SĂNĂTATEA ȘI IGIENA PERSONALĂ

Aspect specific: Promovarea sănătății și nutriției

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să utilizeze o alimentație sănătoasă variată.

Exemple de indicatori (0-3 ani)

- Își reglează viteza și intensitatea cu care mănâncă.
- Consumă o varietate de mâncăruri din toate grupele de alimente (grupa 1: cereale; grupa 2: legume și fructe; grupa 3: carne, pește, ouă, lactate; grupa 4: dulciuri și grăsimi).
- Explorează mâncarea cu degetele.
- Începe să recunoască și să mănânce o mare varietate de mâncăruri.
- Face diferența între lucruri care se mănâncă și cele care nu se mănâncă.
- Poate face alegeri între diverse opțiuni de mâncare.
- Încearcă mâncăruri noi când îi sunt oferite.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Participă la pregătirea unor gustări sănătoase.
- Numește unele calități ale alimentelor sănătoase, hrănitoare.
- Ajută la servirea mesei și își apreciază corect porția de mâncare.
- Explică rolul benefic sau dăunător al anumitor alimente pentru organismul uman.
- Recunoaște mâncăruri dintr-un grup de mâncăruri diferite, cu sprijinul adultului.

DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ

Aspect specific: Dezvoltarea comportamentului pro-social

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să perceapă regulile și efectele acestora.

Exemple de indicatori (19 luni - 3 ani)

- Anticipează și urmează reguli simple, dacă i se reamintește și cu supraveghere (să pună jucăriile la loc, să nu strice construcțiile altor copii etc.).
- Urmează rutinele familiei (comportamentul la masă).
- Anticipează consecințele nerespectării regulilor.
- Recunoaște că un comportament negativ atrage reacții negative din partea adulților.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Urmează reguli simple fără a i se mai reaminti (să nu trântască jucăriile).
- Își așteaptă rândul în joc.
- Recunoaște comportamentul pozitiv al altor copii.
- Folosește jocul pentru a explora, exersa și înțelege rolurile sociale.
- Anticipează ce urmează în programul zilnic, dacă există un program clar și respectat.
- Se joacă sau lucrează fără să îi deranjeze pe ceilalți.
- Își adaptează comportamentul în funcție de regulile diferitelor situații (de ex: vorbește în șoaptă când intră la bibliotecă, când merge la spital, la muzeu etc.).

- Își exprimă dezacordul față de comportamente incorecte (nu este corect, așteaptă-ți rândul).
- Respectă reguli simple de participare în activități și joc.
- Participă la activități în grupuri mici sau mai mari, uneori ca și conducător, alteori ca și executant.
- Aplică independent regulile în situații noi, dar similare.
- Explică celorlalți reguli simple din familie sau de la grădiniță.

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să își asume responsabilități, să negocieze și să participe la luarea deciziilor.

Exemple de indicatori (19 luni - 3 ani)

- Menționează preferințe și intenții simple.
- Cu ajutorul unui adult, vorbește cu alt copil pentru a rezolva un conflict.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Participă la luarea deciziilor, cu ajutorul adulților.
- Utilizează diverse strategii pentru a participa la un joc (târguială, schimb).
- Aplică strategii simple pentru a rezolva adecvat problemele, fie individuale, fie de grup (de ex: cere ajutorul unui adult).
- Negociază cu alți copii rezolvarea unei probleme, cu ajutorul adultului.
- Explicitează drepturile sale și motivele celorlalți în negocierea conflictelor (Îți dau pasta de lipit după ce termin eu de lipit două hârtii).
- Ține cont de dorințele și nevoile altor copii.
- Folosește multiple strategii pentru rezolvarea conflictelor (întâi vorbește, apoi cere ajutorul adultului).
- Caută soluții pentru rezolvarea problemelor apărute în interacțiunea cu copiii, fără a-l implica pe adult.
- Evită situațiile care duc la conflict.
- Acceptă responsabilități și le respectă.
- Încearcă să repare sau să corecteze consecințele eventual distructive ale acțiunilor sale.
- Ia decizii simple cu minimă supervizare din partea adultului (mâncare, îmbrăcăminte, jucării, cărți).

DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI CUNOAȘTEREA LUMII

Aspect specific: Cunoașterea și înțelegerea lumii

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să folosească instrumente și metode specifice pentru investigarea mediului.

Exemple de indicatori (0-3 ani)

- Investighează fenomene simple ale naturii în compania unui adult (atinge picături de ploaie, atinge zăpadă, nisipul încălzit, pământul dezghețat).
- Formulează întrebări simple despre lumea vie.
- Folosește instrumente non-standard pentru explorarea mediului în cadrul jocurilor.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Folosește simțuri și instrumente standard pentru a investiga mediul și a dobândi informații și a observa procese, relații (lupă, magnet).
- Observă și discută despre proprietăți comune, diferențe, comparații între obiecte, materiale, fenomene.
- Folosește simțuri și o varietate de instrumente și aparate simple de investigație.
- Participă în experimente simple, discută și formulează concluzii, generalizări.
- Colectează informații și înregistrează informațiile prin mijloace variate (desene, grafice, fotografii, mărturii narative).

Astfel, domeniile de conținut folosite ca pretext pentru stimularea dezvoltării copiilor în cadrul activităților au inclus:

- Cunoașterea alimentelor; familiarizarea cu piramida alimentației sănătoase
- Familiarizarea cu câteva plante aromatice
- Cunoașterea specificului culinar al diferitelor spații culturale.

Captarea interesului copiilor

Această temă le-a oferit copiilor posibilitatea de a învăța din experiență directă, atât în clasă, în explorare, jocuri sau activități de gătit, dar și în afara clasei, în special în **vizitele de studiu** desfășurate. Capitolele următoare detaliază vizitele copiilor la o piață de legume și fructe, la un magazin Plafar și la un restaurant cu un anumit specific. Majoritatea copiilor merg cu părinții la cumpărături sau din când în când iau masa într-un restaurant, dar este ceva special atunci când merg într-o vizită de studiu planificată cu toți colegii și echipa de educatoare, petrecând un timp al lor, fără grabă și restricții! Sunt multiple oportunități de învățare și de dezvoltare care pot fi obținute odată cu aceste vizite de studiu, cum ar fi:

Dezvoltarea socio-emoțională:

- Interesul copiilor pentru înțelegerea lumii înconjurătoare crește semnificativ.
- Copiii își exersează abilități sociale asociate comportamentului de cumpărător, precum: să le permită altora să meargă în față, să-și aștepte rândul, să nu atingă produsele decât dacă le cumpără, să comunice politicos cu vânzătorii și cu ceilalți cumpărători, să se ajute la transportatul cumpărăturilor.

Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii:

- Copiii învață și în afara grădiniței, iau contact cu lumea și modul în care aceasta este organizată.
- Observă produse proaspete sau prelucrate, află despre acestea și transformările prin care trec.
- Orice vizită la magazin poate fi un pretext de exersare a numerelor și numerației, formelor, mărimilor, greutății obiectelor. Familiarizarea cu prețurile și banii, exersarea operațiilor de calcul matematic se regăsesc în fiecare astfel de experiență.

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii:

- Vocabularul copiilor se dezvoltă considerabil cu fiecare vizită într-un loc nou. De la substantive care prezintă obiectele existente, până la adjective care le descriu, copiii întâlnesc cuvinte noi, le rețin sau nu, de aceea sunt importante și jocurile și activitățile organizate în sala de grupă după fiecare activitate extracurriculară.
- Spațiile din afara clasei sunt bogate în semne, afișe, inscripții. O bogăție de limbaj scris pe care copiii nu îl cunosc, dar pe care sunt dornici să îl înțeleagă, să fie capabili să îl citească. De la numele magazinelor, la semnele de circulație, la listele de cumpărături, toate acestea sunt oportunități de învățare a scrisului cu semnificație, ceea ce îi interesează pe copii într-o mare măsură.

Vizitele de studiu sunt o importantă sursă de experiență pentru copii, iar beneficiile în domeniul **Capacităților și atitudinilor în învățare** sunt foarte importante și au efecte asupra dezvoltării în toate celelalte domenii:

- Fiecare vizită de studiu izvorăște din curiozitatea de cunoaștere a copiilor. Răspunzând curiozității naturale, educatoarele oferă contexte în care copiii se implică plenar în activități de învățare deghețate în plimbări sau joc.
- Vizitele incită copiii și oferă o bogăție de idei pentru a-și manifesta inițiativa odată ajunși în clasă. Centrul de Joc cu Rol se transformă, devine pe rând o bucătărie, un laborator *masterchefs* sau un restaurant.
- Musculatura fină a copiilor este în formare în perioada preșcolarității. Forța, precizia mișcărilor se exersează cu fiecare activitate practică inspirată de vizită și pe baza materialelor aferente.
- Creativitatea copiilor este nelimitată. Trebuie să le asigurăm însă o atmosferă prielnică pentru manifestare, timp pentru căutare și să le-o hrănim continuu cu o varietate de experiențe.

Organizarea mediului educațional

Într-o perioadă în care subiectul aflat în dezbatere este nutriția, iar scopul nostru este implicarea copiilor și oferirea cât mai multor oportunități de dezvoltare, sălile sau spațiile exterioare se transformă în laboratoare de gătit, spații de grădărit sau colțuri de restaurant cu un anumit specific. Nevoia de materiale se schimbă de la o zi la alta, de la ingrediente la unelte și instrumentele folosite. E important de reținut pentru orice echipă de educatoare că, fiecare experiență de învățare trebuie să susțină și să se susțină cu alta! Copiii învață prin acțiune și repetiție, astfel că, de pildă, înainte sau după vizita la piață în Centrul de Joc cu Rol trebuie să se regăsească recuzita necesară, de la fructe și legume pentru vânzare la casa de marcat și banii pentru cumpărături. Cu cât mai multe elemente reale există în centrul de activitate, cu atât mai real și mai atractiv va fi jocul pentru copii! Alături de ei, în centru, se modelează cel mai bine limbajul copiilor, se introduc cuvinte și expresii noi, astfel încât, mai târziu, copiii le pot folosi singuri, dar mai ales le pot folosi în viața reală!

Ați încercat vreodată ca în Centrul de Joc cu Rol, în *Casa păpușii*, să întindeți o față de masă pe masă și să păstrați permanent o vază cu flori proaspete?

Ideile copiilor

Copiii au fost fascinați de experimente și de transformările alimentelor în această perioadă. De aceea considerăm gătitul o sursă inepuizabilă de predare, de la literatură și dezvoltarea vorbirii, la fizică și reacții chimice. De exemplu, copiii și-au dorit să gătească și alte rețete în care drojdia fermentează sau în care mierea se dizolvă.

De asemenea, descoperirea spaghetelor și a rezistenței lor a făcut să își dorească acest material în clasă pentru diferite construcții. Pentru că spaghetele au nevoie de anumite puncte de contact, copiii au folosit plastilină, cocă de modelat, polistiren sau pastă, pentru a descoperi care este materialul cel mai potrivit atunci când sunt folosite drept materiale de construcție!

Plantatul ca și îngrijirea florilor s-au mutat din spațiul clasei în cel al casei, la inițiativa copiilor.

Experiențe de învățare semnificative

Toate experiențele acestor săptămâni au adus în atenția copiilor ce înseamnă o alimentație nutritivă, ca o condiție a unei vieți sănătoase și au introdus practici și abilități utile pe tot parcursul vieții. *Care este piramida alimentației sănătoase, ce cuprinde și de ce trebuie să respectăm aceste proporții? Cum se aleg alimentele? Cum se spală fructele și legumele? Cum se pregătesc acestea?* au fost doar câteva din aspectele înțelese, învățate de copii în acest proces.

Pentru că viitorul înseamnă colaborare și abilități de muncă în echipă, copiii au exersat lucrul în perechi și grupuri, și-au ascultat părerile și au negociat ideile.

Clasa a devenit un spațiu al experiențelor practice pe parcursul celor trei săptămâni:

- Copiii nu au învățat doar ce ar fi sănătos să cumpere sau să pregătească și să mănânce, ci chiar au mers la piață, au făcut cumpărături, au preparat și au servit.
- Nu au discutat despre cum se plantează, ci au plantat semințe pentru a obține condimente pentru propriile salate sau preparate.
- Nu au admirat idei de antreprenariat și inițiative, ci au pus în practică diverse idei de afaceri!

Idei pentru acasă

Mulți părinți merg cu copiii la cumpărături, pentru a pregăti o petrecere aniversară sau pentru a achiziționa produsele curente. Este o oportunitate deosebită, care trebuie fructificată cât mai bine, prin elemente simple, în joc și cu voie bună, ca de exemplu:

Jocuri pentru consolidarea culorilor:

- *Ce legume verzi ai văzut? Dar galbene?*

Jocuri cu forme:

- *Ce formă au roșiile? Dar merele? Sunt la fel cu bananele? Dar cu dovleceii?*

Jocuri cu numere:

- *Hai să numărăm câte vinete intră într-un kilogram! Dar mere? În ce sacoșă crezi că vor fi mai multe?*
- *Vreau să mă opresc la a treia tarabă. Ai numărat care este a treia? Dar la a cincea?*

Jocuri de politețe:

- *Bună ziua! Am dori două kilograme de ardei. Ce altceva ne mai trebuie? Ceri tu, te rog? Mulțumim!*

PAGINA DE REFLECȚIE!

Reflectează! Notează ideile care te-au inspirat și pe care le poți aplica în grupa, grădinița sau comunitatea din care faci parte!

ALEG SĂ MĂNÂNC SĂNĂTOS

Jurnal cu activități semnificative pentru copiii preșcolari

Copiii de la grupele mijlocii și mari au petrecut o săptămână studiind **alimentele**, acordând o atenție deosebită fructelor și legumelor timpurii, aflând mai multe despre **rolul lor în menținerea sănătății**, explorând multe elemente de autonomie legate atât de pregătirea gustărilor, cât și de servirea lor.

Din multitudinea de activități structurate de echipă și inițiate de copii, evenimente și oportunități de învățare, am selectat câteva semnificative pentru promovarea autonomiei copiilor în primii ani de viață, precum și unele care exemplifică modul în care sunt/pot fi introduse elemente **STEAM**.

Grupele mici au parcurs tema nutriției și a unei alimentații sănătoase cu activități adaptate nivelului de cunoaștere și înțelegere al copiilor de 3- 4 ani. Vom exemplifica activitățile în care copiii mici au fost implicați cu proiectul de o zi intitulat **Apa**, proiect pe care îl considerăm deosebit de relevant în contextul temei, dar și al comportamentelor responsabile pe care dorim să le cultivăm la preșcolari în legătură cu sănătatea lor, încă din perioada timpurie.

Întâlnirea de dimineață

Așezați pe scăunele, în cerc, umăr la umăr, copiii de la Grupa Mijlocie Buburuze și-au început săptămâna explorând ce înseamnă sănătatea, iar informațiile venite de la copii odată cu întrebările adresate de echipa de educatoare au condus la un adevărat ciorchine de idei!

Deși activitățile săptămânii s-au concentrat în jurul conceptului de **nutriție**, alocând un loc special fructelor și legumelor timpurii, toate celelalte aspecte au fost discutate, conștientizate în conversații, jocuri, activități practice și rutinele zilei:

- Igiena mâinilor, a dinților a fost practică odată cu fiecare activitate de rutină care a implicat spălatul.
- Copiii au discutat despre somnul de noapte și cel de după-amiază, urmărind ceasul de perete odată cu mersul la dormitor în grădiniță. Au vorbit despre modul în care fiecare adoarme acasă și care sunt metodele cele mai eficiente de a se odihni în colectivitate: ascultarea unei povești, muzica de relaxare, compania jucăriei preferate.
- Exercițiile de înviorare și activitățile de educație fizică, precum și mersul la joacă în curtea grădiniței au fost documentate de copiii de la grupa mare, astfel încât să își dea seama cât timp au acordat în fiecare zi sportului, mișcării.
- Copiii au discutat despre aerisirea camerei și rolul aerului proaspăt și au îngrijit mediul clasei, grupurile sanitare, curtea grădiniței pentru un mediu curat și ordonat. Astfel, la fiecare ieșire din clasă copiii au fost responsabilizați să amintească despre aerisirea camerei, așa cum la intrarea în clasă de pe terenul de afară ei erau cei care ordonau jucăriile de la nisipar, cretele din zona tablelor, bicicletele și trotinetele din zona destinată acestora.

O altă temă de discuție deosebit de importantă la întâlnirea de dimineață a fost cea despre **piramida alimentației sănătoase**. Copiii de la grupa mijlocie și cei de la grupa mare au făcut cunoștință cu piramida la începutul săptămânii și au operat cu ea pe tot parcursul acesteia, realizând ei înșiși, în final, o piramidă a alimentelor clasei, o lucrare colectivă care a cerut multă muncă. Scopul discuției despre piramidă a fost acela de a conștientiza grupele de alimente și necesarul din fiecare grupă pentru a ne asigura sănătatea, într-o ilustrare proprie, succintă și foarte semnificativă pentru copii. Astfel, copiii au înțeles că la baza piramidei este apa/hidratarea, urmată de cereale, orez și paste, apoi pe etaje diferite fructele și legumele, laptele și produsele din lapte, carnea, ouăle, peștele, în vârf aflându-se grăsimile și dulciurile.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Odată avută discuția despre piramida alimentației sănătoase și începută munca la realizarea uneia a clasei, aceasta poate rămâne pe perete, în Centrul de Știință. De fiecare dată când se întorc de la sala de mese copiii se pot opri în acest centru și pot discuta: ce au mâncat, din ce grupă de alimente fac parte produsele respective, care este rolul lor pentru organism, cum au fost combinate. Copiii de la grupele mari pot transpune meniul zilei sub forma unei piramide sau a unei farfurii, astfel încât să discute și să conștientizeze care sunt acele elemente importante pentru organismul lor, care nu s-au regăsit în alimentația zilei.

Discuția despre vitaminele pe care le regăsim în fructe și legume s-a transformat într-o întrecere despre recunoașterea literelor și a sunetelor din cuvintele respective:

- **Vitamina A:** morcovi, cartofi, caise
- **Vitamina B:** lămâi
- **Vitamina C:** coacăze, măceșe, kiwi, spanac, tomate, broccoli, portocale
- **Vitamina D:** nuci, mere, *lactate, somon, soare*
- **Vitamina E:** alune, banane, portocale
- **Vitamina F:** struguri
- **Vitamina K:** spanac, varză, urzici
- **Vitamina H:** zmeură, banană.

Activitatea a fost semnificativă din perspectiva conștientizării de către copii a rolului pe care îl au fructele și legumele în alimentație și importanța diversității lor. Pornind de la constatarea conservatorismului de care dau dovadă copiii în alimentație, echipa de educatoare a vizat provocarea acestora de a încerca noi sortimente prin propunerea de activități precum pregătirea frigăruilor de fructe de diverse culori sau a modelajelor cu fructe sau legume hazlii. Astfel, *plating-ul* sau modalitățile atractive de aranjare a farfuriilor copiilor a devenit o activitate de stimulare a creativității, dar și a apetitului!

Diversitatea umană se reflectă atât prin preferințele pe care le avem în alimentație, dar și prin toleranțele/intoleranțele pe care ni le putem descoperi de-a lungul vieții. Astfel, copiii au vorbit despre faptul că unele alimente îi pot pune în pericol pe unii oameni, ca de exemplu căpșunile, nucile sau chiar glutenul din pâine. Conversația de la întâlnirea de dimineață a avut ca scop consolidarea autocunoașterii și intercunoașterii, dar și exersarea reacției în situația în care ești servit cu un aliment care nu îți face bine sau te pune în pericol.

Sugestii pentru cadrele didactice:

În grupele cu copii provenind din diverse culturi/religii această activitate poate lua forma identificării alimentelor permise/interzise și a acceptării de către ceilalți a acestei diversități.

În ziua în care a fost programată vizita de studiu la piață, întâlnirea de dimineață a fost dedicată pregătirii acesteia, expusă pe larg în acest capitol.

Așa cum se poate observa din grila de planificare integrată, activitățile desfășurate cu copiii vizează stimularea dezvoltării acestora în mai mult de un singur domeniu de dezvoltare. Chiar dacă sunt desfășurate într-un anumit centru, ceea ce aduce cu sine ideea stimulării într-un domeniu predominant, fiecare activitate are elemente care consolidează abilități specifice altor domenii.

Vom exemplifica în cele ce urmează.

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii

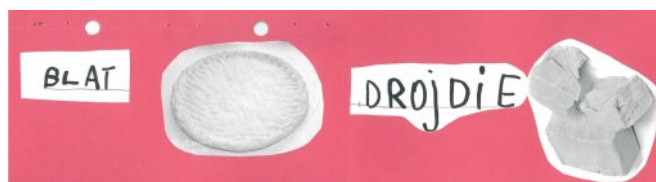
Pentru a dezvolta capacitatea de ascultare și de înțelegere, în acest centru s-au desfășurat pe parcursul săptămânii jocuri cu jetoane cu fructe și legume, citire de imagini despre piață, lectura educatoarei și memorizări (diferite în funcție de vârsta și interesele copiilor), repovestiri pe baza fotografiilor copiilor după vizita de studiu (fotografii transformate în prezentări power point de către echipa de educatoare).

Pentru dezvoltarea capacității de vorbire și comunicare, copiii au recunoscut denumirile unor alimente, le-au îmbogățit pe parcursul săptămânii cu alte denumiri pentru care au avut drept ilustrație chiar fotografiile lor. Vocabularul copiilor s-a îmbogățit și cu substantive din domeniul tehnologiei (*cântar, talger, balanță*), precum și cu numeroase adjective utilizate în jocurile senzoriale: *catifelat, moale, dur*. Domeniul științei a adus cu sine cuvinte legate de transformarea materialelor, precum *dizolvare sau amestec*, întâlnite în procesele de gătit în cadrul Centrului de Joc cu Rol.

Enciclopedii despre sănătate, legume și fructe, dar și cărțile de rețete au fost la dispoziția copiilor în această săptămână, pentru a asigura cunoașterea și aprecierea cărților. Astfel, echipa de educatoare a asigurat premisele scris-cititului, iar copiii, chiar și cei mai mici, au fost foarte interesați să citească nu numai cărți de povești, stimulați să cerceteze și să devină oameni de știință!

Conștientizarea sunetelor și dezvoltarea capacității de discriminare fonetică s-au realizat prin exerciții de identificare a sunetului inițial sau final la copiii de grupă mare, precum și de despărțirea în silabe.

Scrisul a fost și el exersat pentru realizarea unor scopuri, de exemplu, pentru realizarea de etichete pentru diferite lădițe de produse sau pentru documentarea rețetelor produse.

Multe alte activități și jocuri ale săptămânii au vizat dezvoltarea limbajului și a comunicării, deși nu s-au desfășurat în Centrul de Alfabetizare!

EXTINDERI STEP BY STEP

Colecția de rețete cu fructe și legume a clasei a fost un proiect realizat de Grupa Mare Steluțe, atât la grădiniță, cât și prin contribuția părinților. Astfel, rețete speciale gătită în familie ajung în grădiniță și ne ajută să promovăm diversitatea familiilor și unitatea clasei. Pagina realizată de copii împreună cu părinții lor și prezentată apoi în grădiniță a fost un prilej de exersare a vorbirii în public, dar mai ales al petrecerii unui timp de calitate în familie.

Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

În Centrul de Știință sau în afara lui, aptitudinile, metodele și cunoștințele științifice se împletesc pe tot parcursul săptămânii. Dacă în acest centru se desfășoară conversații euristice, experimente sau jocuri senzoriale, la piață au avut loc acțiunile de observare directă și de cântărire reală, iar în Centrul de Joc cu Rol s-au regăsit activități de gătit cu nenumărate oportunități de exersare a abilităților științifice.

Un joc foarte util care a pregătit vizita la piață s-a referit la modul în care e inteligent să facem cumpărăturile pentru a ne feri de toate tentațiile din magazine!

În activitatea *Mănâncă sănătos, rămâi sănătos*, copiii din Grupa Mijlocie Licurici au ales ce să pună în coșul de cumpărături, dar au aflat și multe alte lucruri pe care nu au uitat să le transmită părinților:
Să cumpărăm legumele și fructele care se coc în anotimpul în care suntem!

Cele mai sănătoase sunt legumele de culoare verde!
Să evităm fructele și legumele care arată perfect!
Să citim eticheta produselor pentru a vedea termenul de valabilitate!

Centrul de Matematică găzduiește jocuri de numărare și operații, jocuri de recunoaștere a monedelor și bancnotelor, de asociere a obiectelor cu diferite forme geometrice, dar matematica are loc în centre și contexte variate.

La Centrul de Joc cu Rol copiii exersează pattern-uri folosind criterii diferite (culoare, mărime), precum și conceptele de întreg/jumătate/sfert, pe când la piață sortează, cântăresc și plătesc diferite produse, așa cum vom descrie pe larg în secțiunea ELEMENTE STEAM.

Dezvoltarea fizică, sănătatea și igiena personală

Acest domeniu foarte amplu se regăsește sub toate aspectele lui în decursul săptămânii, prin cuprinderea activităților de:

- stimularea motricității grosiere prin construcții de rafturi și tarabe, prin activitățile de educație fizică și jocurile de mișcare în spațiul exterior, precum și prin cele două ieșiri din grădiniță, vizita la piață și plimbarea prin cartier;
- stimularea motricității fine prin activitățile de spălare a legumelor, fructelor, tăierea lor, scrierea de etichete pentru lădițe și tarabe, desenarea sau scrierea listei de cumpărături pentru piață sau activități de modelaj;
- promovarea sănătății și nutriției prin conversația și realizarea piramidei alimentelor, conversația despre vitamine, activitățile practice de gătit real în Centrul de Joc cu Rol;
- promovarea igienei personale prin consolidarea practicilor de spălare corectă a fructelor și legumelor, conversația și experimentul privind condițiile de păstrare a alimentelor;
- promovarea practicilor de siguranță prin exersarea folosirii instrumentelor și uneltelor de la bucătărie: *tocător, cuțit, blender, răzătoare* – toate reale;
- stimularea dezvoltării senzoriale prin jocurile senzoriale desfășurate.

Dezvoltarea socio-emoțională

Acest domeniu are implicații directe în construirea **autonomiei copiilor**. Pentru aceasta este nevoie să le arătăm copiilor respect, să-i susținem să aibă încredere în capacitățile lor în timp ce noi, adulții, în mod autentic avem încredere în ei. Construirea autonomiei copiilor implică pregătirea mediului de învățare de către adulți, astfel încât aceștia îl pot folosi pentru a-și satisface nevoile, interesele, respectând regulile și fără să aștepte confirmarea fiecărui pas care implică explorare și învățare în clasă și în afara ei.

Săptămâna abundă în activități, dar mai ales în situații și contexte în care copiii își dezvoltă **abilitățile de interacțiune cu adulți și cu copii**. Vizita de studiu la piață și conversația cu comercianții a fost atât un prilej de aflare de informații despre produse, dar mai ales de exersare a regulilor de politețe, a capacității de negociere și de gestionare a emoțiilor.

Acceptarea și respectarea diversității și-a făcut loc în conversațiile despre preferințe alimentare sau alergii, realizarea farfuriei personalizate sau prezentarea rețetei preferate a familiei. Ajutorul și comportamentele pro-sociale au fost promovate atât în cadrul activităților structurate sau la alegerea copiilor, cât și în cele legate de rutine și tranziții.

Așezarea gustării pentru servirea fructelor reprezintă un moment de exersare zilnică, prin organizarea sub diferite forme a colectivului de copii (perechi, grupuri mici) cu responsabilități stabile pe parcursul unei săptămâni.

Copiii de la Grupa Mijlocie Fluturași au discutat în perechi despre preferințele lor alimentare, le-au comparat și le-au susținut, apoi le-au desenat pentru a face legătura dintre percepție și reprezentare. Activitatea, cu o durată de 30 minute, le-a dat copiilor ocazia de a iniția un dialog mai profund cu un coleg, pe o temă care nu reprezintă de obicei un interes pentru copii, de a asculta argumentele celui alt și a le formula pe cele proprii.

Capacități și atitudini în învățare

Curiozitatea și interesul copiilor au fost stimulate prin activitățile din clasă (realizarea de experimente, activități practice), dar și prin activitățile în aer liber, precum vizita de studiu la piață sau plimbarea în cartier. Inițiativa personală a fost stimulată prin oferirea oportunităților de alegere în cadrul multor activități.

Echipa de educatoare a urmărit cultivarea creativității atât în dezvoltarea limbajului și a comunicării, prin repovestirea aventurii la piață a copiilor, dar și în arte plastice, de pildă, prin realizarea legumelor hazlii sau a desenului farfuriei personalizate.

SUGESTIE STEP BY STEP

Pentru o grădiniță implicată în *Programul EcoȘcoala*, grija pentru mediul înconjurător reprezintă o prioritate. Astfel, în cadrul activităților de pregătire a vizitei la piață se poate înscrie la grupele mari și activitatea de decorare a unor sacoșe din material textil, reciclabile. Această activitate poate porni de la preferințele alimentare ale fiecăruia, dar pentru copiii mai mari se poate transforma într-una de promovare a mediului sau/și a sănătății prin creația de sloganuri/mesaje reprezentative.

Promovarea independenței – O vizită la piață

Vizita la piață, ca orice altă vizită de studiu, reprezintă un context în care putem să-i abilităm pe copii, oferindu-le spațiul în care experiențele anterioare să fie valorizate, iar cele în formare să fie exersate.

Pregătirea vizitei

Orice vizită de studiu organizată cu grupa de copii este nevoie să fie pregătită. Copiii au nevoie de predicție în viața lor, iar observarea direcționată/focalizată îi face mai conștienți de ceea ce au întâlnit. De asemenea, niciodată nu este prea devreme să întărim regulile de sănătate și siguranță!

În contextul acestei teme, vizita la piață a fost pregătită printr-o conversație euristică cu tot grupul de copii, în cadrul întâlnirii de dimineață. Discuția a urmat un raționament deductiv, pornind de la interesul copiilor de a găti:

Mi-ați povestit că vreți să învățăm să pregătim împreună diverse preparate pentru gustările de fructe. Săptămâna aceasta putem să alocăm timp pentru gătit. Care sunt lucrurile de care avem nevoie?

Printre răspunsurile diverse ale copiilor, precum cuțit (pentru a tăia fructele), aragaz (dacă vrem să facem compot), apă (pentru a le spăla) s-a aflat și:

Trebuie să mergem la piață, ca să le cumpărăm!

Odată cu acest răspuns, s-a început reactualizarea informațiilor copiilor dobândite pe baza experienței lor anterioare. Unele întrebări au fost adresate de educatoare, altele însă au fost adresate de copii:

- *Ce este o piață?*
- *De ce mergem la piață?*
- *Ai fost vreodată la piață? Cum se numea?*
- *Ce ai cumpărat de la piață? (legume/fructe/flori/produse lactate)*
- *Ce piețe cunoști în București?*
- *Care este piața cea mai apropiată de grădinița noastră?*
- *Putem să mergem pe jos sau e nevoie să folosim un mijloc de transport?*
- *Cum ne comportăm la piață? (reguli de politețe)*
- *Cum suntem în siguranță/nu ne pierdem la piață?*
- *Cum facem cumpărăturile? (monede/bancnote/card)*
- *În ce transportăm cumpărăturile?*
- *Ce părere aveți despre sacoșele de plastic, cele de unică folosință?*

O modalitate vizuală de a purta această conversație poate lua forma completării primelor două coloane ale tabelului următor, utilizând metoda **Știu/Vreau să știu/Am învățat**.

Știu	Vreau să știu	Am învățat
Completăm tot ce știu copiii despre o piață pe baza experienței lor: • Zonele pe care le cuprinde: fructe, legume, flori, producători (lactate, mezeluri) • Numele piețelor vizitate: Obor, Miniș • Faptul că la piață se poate negocia	Completăm tot ce vor să afle: • Cum sunt organizate tarabele? • Ce fructe și legume se vând la începutul lunii aprilie? • Care sunt cele mai scumpe produse din piață? • De unde provin fructele/legumele? • Ce fel de cântare se folosesc?	Se completează la sfârșitul săptămânii

Pentru că predictibilitatea este esențială, copiilor li s-a explicat ce urmează să se întâmple la piață, s-a introdus în discuție noul vocabular (*comercianți, tarabe*) și a fost stabilită ora de plecare.

Sugestii pentru cadrele didactice:

- În excursie/vizită de studiu este important să punem la dispoziția grupului o rată adult/copil care să asigure siguranța și nevoile copiilor. De exemplu, în Marea Britanie această rată este de 1 adult la 4 copii preșcolari la ieșirea din instituție. Anunțați din timp, cu siguranță vor fi părinți/bunici, alți membri ai familiilor dornici să își ofere ajutorul. De asemenea, tot în Marea Britanie, cel puțin o persoană cu certificare în acordarea primului ajutor trebuie să însoțească grupul de copii!
- Pentru copiii de la grupele mijlocii sau mari, luați în considerare să aibă **aparate de fotografiat**, astfel încât să documenteze ei înșiși vizita. Acesta este un mod foarte precis de a observa ce i-a interesat în mod special!

Desfășurarea vizitei

Cu copiii de 3 - 4 ani este suficient să stabilim un singur aspect pe care să-l urmărească pe parcursul vizitei. De pildă, fiecare subgrup de copii însoțit de un adult poate urmări: tipurile de fructe/legume, felurile de cântare, ce alte produse se vând... Cu copiii de 5 - 6 ani se pot folosi mici carnețele, de mărimea unui pașaport, pe care aceștia pot nota anumite aspecte stabilite în avans sau care le-au atras atenția.

Mai ales atunci când au un rol care le suscită atenția și le dă sentimentul importanței, copiii sunt foarte implicați în activitatea care se desfășoară direct, la piață. Fie că cercetează tarabele, observă legumele/fructele, aleg marfa, participă la cântărire, numără banii, plătesc, fac un mic interviu cu vânzătorii, transportă cumpărăturile, în grupuri mici sau în perechi, copiii învață sau exersează abilități de viață.

Pentru a documenta vizita, copiii au făcut propriile fotografii. Ulterior, descărcate în calculator, fotografiile de la Grupa Mare Magicieni au ajutat copiii să povestească evenimentele de la piață în succesiunea lor și să recreeze o poveste.

Sugestii pentru cadrele didactice:

La mai multe grupe mici, echipa de educatoare a decis că vizita la piață cu copii de 3 ani nu este oportună în acest moment al anului școlar. Totuși, pentru că își doreau să-i expună pe copii unor experiențe directe chiar înaintea abordării temei despre fructe și legume, au propus părinților ca la sfârșit de săptămână, când fac cumpărăturile pentru familie, să-i implice și pe copii. Toate familiile copiilor au răspuns afirmativ invitației echipei de educatoare, iar luni, în cadrul întâlnirii de dimineață, copiii au prezentat fotografii tipărite sau pe calculator din experiența lor de cumpărător la piață sau la supermarket.

După vizită

Asigurați copiilor șansa ca după vizita la piață să reflecteze și să discute în legătură cu experiența pe care au trăit-o. Fie folosind fotografiile pe care le-au făcut, fie alte lucruri pe care le-au colecționat, cum ar fi bonurile de la casa de marcat, copiii reproduc experiența pe care au trăit-o, maximizând potențialul lor de învățare prin:

- realizarea unei machete a pieței în Centrul de Construcții
- jocul *De-a vânzătorii și cumpărătorii* la Centrul de Joc cu Rol
- realizarea de desene sau picturi
- realizarea filmului vizitei pe baza fotografiilor și a repovestirii copiilor.

Sugestii pentru cadrele didactice:

În funcție de tema parcursă, echipa de educatoare trebuie să reflecteze cum o poate aduce la viață, ca experiență directă și imediată pentru copii. Dacă vorbim despre explorarea mijloacelor de transport ne întrebăm dacă există o gară locală, un depou pe care copiii îl pot vizita: *Există un loc sigur de unde copiii pot vedea trenurile cum trec? Există vreo șansă să-i ducem pe copii chiar într-o plimbare cu un mijloc de transport? În orașul nostru există tururi organizate în autobuze de tip sightseeing? Dar un Muzeu al Transporturilor? Cunoaștem, noi sau părinții copiilor, un colecționar de trenuri și vagoane în miniatură? În cazul temei despre siguranța la incendii, există o stație de pompieri în apropierea grădiniței? Care sunt zilele deschise vizitelor și publicului?*

Este recomandat să verificăm dacă destinația vizitei are nevoie de o notificare prealabilă. În unele cazuri există personal suplimentar sau resurse pe care instituția le poate pune la dispoziție.

MĂSURI DE SIGURANȚĂ

Înainte de a duce copiii într-o vizită de studiu, unul din membrii echipei trebuie să facă o vizită preliminară în zonă pentru o evaluare a riscurilor posibile și pentru a identifica pașii necesari spre a minimaliza riscurile și a le gestiona corect (de exemplu: *Pe unde vor traversa copiii? Este marcat locul? Există semafor?*)

Elemente în cadrul temei săptămânii

Tema de față a oferit prilejul introducerii și exersării unor elemente STEAM pe tot parcursul săptămânii, prin:

ȘTIINȚĂ

- Expunerea cărților și enciclopediilor despre alimente, fructe, legume; explorarea în mod independent a acestora de către copii, în etapele de activități și jocuri liber alese
- Jocurile de sortare după grupe de alimente folosind piramida alimentației sănătoase
- Sesiunile de adresare de întrebări: despre piață, despre sănătate
- Observarea focalizată la piață
- Compararea texturii/gustului/formei fructelor cumpărate
- Sortarea produselor după momentul producerii lor (legume timpurii/de sezon)
- Transformarea zahărului prin dizolvare în cadrul activității practice – compot; împărtășirea descoperirilor
- Desfășurarea experimentului despre modul în care păstrăm produsele alimentare
- Realizarea de predicții/ipoteze și verificarea lor
- Plimbare în cartier pentru identificarea pomilor fructiferi.

TEHNOLOGIE

- Folosirea la alegere a cântarului, balanței pentru cântărire
- Folosirea aparatelor de fotografiat sau a telefoanelor pentru realizarea de fotografii
- Folosirea computerului pentru pregătirea prezentării power point a vizitei; completarea acestuia cu text, astfel încât să se creeze o poveste
- Folosirea blenderului pentru realizarea piureului de mere
- Folosirea instrumentelor de bucătărie pentru realizarea salatei (tocător)
- Folosirea tocătorului și a cuțitului bont pentru tăierea fructelor în felii.

INGINERIE

- Construirea de rafturi pentru alimente; explorarea conceptului de echilibru
- Construirea unei piețe la Centrul de Joc cu Rol pentru dezvoltarea jocului *De-a vânzătorii/De-a cumpărătorii*.

MATEMATICĂ

- Realizarea de pattern-uri/modele galben, roșu, albastru sau verde pentru frigăruile de fructe (banană/măr, struguri/căpșuni, kiwi/prună)
- Operarea cu conceptele întreg, jumătate, sfert
- Exerciții de numărare; adunarea kilogramelor cumpărate la piață
- Explorarea formelor geometrice și asocierea lor cu formele fructelor (măr/cerc, pară/triunghi, banană/semicerc)
- Introducerea conceptului de piramidă
- Explorarea capacității vaselor: *Pentru câți copii ne ajunge compotul?*

Sugestii pentru cadrele didactice:

Copiii mici sunt capabili să ia parte la activități științifice. Prin curiozitatea de care dau dovadă, ei se prezintă ca oameni de știință naturali. Studiile arată că putem să-i determinăm pe copii să-și explice fenomenele folosind întrebarea deschisă **Ce se întâmplă?** cu mult mai mult succes decât întrebarea **De ce se întâmplă?**

Astfel, în loc de *De ce se topește zahărul când îl amestecăm în apă?* putem întreba: *Ce se întâmplă cu zahărul când îl amestecăm în apă?* În felul acesta copiii se gândesc la ce au observat, la acțiunile pe care le-au efectuat, folosesc terminologia științifică și își sporesc vocabularul, dar mai ales le crește încrederea în sine, pentru că pot răspunde ca experți.

Echipa de educatoare poate avea permanent pregătite întrebări de provocare:

Ce se întâmplă aici?

Ce ai încercat să faci?

Ce au încercat ceilalți?

Ce ai observat despre...?

Ce crezi că se va întâmpla dacă...?

În felul acesta copiii pot face **predicții** despre ceea ce merge/nu merge, pun accent pe detalii, adresează propriile întrebări, oferă propriile răspunsuri.

Materiale specifice utile în timpul săptămânii:

- șorțuri pentru vânzători
- sacoșe reciclabile pentru cumpărători
- recuzită pentru jocul *De-a vânzătorul/De-a cumpărătorul*
- ceas de perete
- planșe suport *Piramida alimentației sănătoase*
- cântar, balanță
- fructe și legume proaspete pentru activitățile de gătit sau activitățile creative (*Legume hazlii*)
- aparat de fotografiat
- sticle de suc din comerț pentru realizarea de experimente; zahăr
- materie primă pentru diverse sortimente de limonadă

PAGINA DE REFLECȚIE!

Reflectează! Notează ideile care te-au inspirat și pe care le poți aplica în grupa, grădinița sau comunitatea din care faci parte!

APA

proiect de o zi la grupa mică

Preocuparea pentru sănătate și o nutriție corespunzătoare a fost susținută și de echipele de educatoare de la grupele mici. Observând însă reticența copiilor de a bea apă și având responsabilitatea hidratării lor corecte, mai cu seamă în zilele de vară cu temperaturi ridicate, acestea s-au hotărât să aloce o zi specială temei despre apa necesară pentru a ne menține corpul corect hidratat.

Vom parcurge activitățile subliniind ideile legate atât de **PROMOVAREA AUTONOMIEI COPIILOR**, referindu-ne în același timp la activitățile din zona **STEAM**.

Tema întâlnirii de dimineață

Cum ne hidratăm organismul – vizionare prezentare power point

Discuția a pornit de la cum ne simțim atunci când ne este sete și ce semnifică această senzație în organism. Copiii trebuie învățați să utilizeze cuvinte pentru ceea ce simt și să înțeleagă de ce se simt într-un anumit fel: *Ți-e sete? Asta înseamnă că organismul tău are nevoie de apă. S-a deshidratat. Trebuie să-l hidratăm!*

Astfel, copiii au aflat că hidratarea înseamnă să bem apă, dar și să consumăm alte lichide (ceaiuri, compoturi, sucuri) sau alte alimente (supe, lapte, iaurt, castravete, pepene). De asemenea, copiii au urmărit semnele deshidratării la o plantă și apoi le-au fost descrise în cazul persoanelor: dureri de cap, amețeală, gură uscată, dureri musculare, constipație, piele uscată. Chiar dacă la grupa mică un copil are 3-4 ani, e recomandat să știe că are nevoie de aproximativ 6 pahare de apă pe zi, aproximativ 1 l de apă!

Pentru a consolida ce a aflat în cadrul întâlnirii de dimineață, fiecare copil a avut de completat un grafic pe parcursul zilei cu numărul de pahare de apă consumate. Astfel, o foaie de flipchart, în care pe verticală au fost trecute numele tuturor copiilor, a fost afișată la o înălțime accesibilă copiilor. Într-un coșuleț, lângă foaie, s-au aflat pe tot parcursul zilei decupajele unor pahare de mărimea unui pahar mic de plastic și batoane de lipici. Copiii au fost încurajați ca de fiecare dată când beau un pahar cu apă să lipească un pahar de hârtie pe foaia de flipchart în dreptul numelui lor.

Documentarea unei activități este o abilitate științifică foarte importantă. Ea a fost urmărită pe parcursul zilei, copiii fiind sprijiniți să-și amintească ce au de făcut și de ce. De asemenea, o astfel de fișă a fost transmisă și părinților pentru a exersa documentarea consumului de apă la sfârșitul săptămânii, sarcina copiilor fiind aceea de a colora câte un pahar de fiecare dată când beau apă.

CÂTĂ APĂ AI BĂUT AZI?

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

NUME: _____

Activitate cu întreg grupul de copii

Dis-de-dimineață – predare cântec Educație Muzicală

Cântecul săptămânii consolidează sub altă formă ce înseamnă îngrijirea corpului, igiena acestuia, rolul sportului și al relaxării. Este important ca de la o vârstă fragedă copiii să conștientizeze că, pentru a trăi *sănătos și fericit*, așa cum spun versurile cântecului, e important să avem în vedere multe aspecte ale vieții, nu numai hrana, dar și relaxarea, odihna și sportul...

Existența unor pattern-uri/ modele specifice abilităților matematice se regăsesc atât în forme, culori, construcții, materiale, cât și în versurile cântecelor. Astfel, cântecul săptămânii familiarizează copiii cu pattern-uri noi, de cuvinte!

Centrul de Alfabetizare

Apa – sursa vieții – lectură după imagini

Lectura după imagini a făcut legătura dintre experiența de viață a copiilor și tema **Apa**. Pe bază de imagini sugestive și raționamente deductive, copiii au descoperit cine are nevoie de apă și pentru ce. Astfel, prin metoda ciorchinului, au fost listate toate ideile copiilor referitoare la apă și importanța ei pentru oameni, plante sau animale, dar și despre formele în care o regăsim și pericolele pe care le poate reprezenta. Ce a fost important de reținut și de aplicat pentru copii ulterior acestei activități a fost responsabilizarea lor privind viața plantelor din sala de grupă și din *Grădina Copiilor*, dar și implicarea în îngrijirea animalelor de companie de acasă.

>>

STEAM

Odată cu construirea ciorchinului cu ideile copiilor, relația cauză-efect a fost îndelung exersată. *Ce credeți că se întâmplă dacă nu bem apă o zi întreagă? Dar un câțel cum se simte? Dar o plantă?* Astfel, copiii au fost invitați să facă legătura dintre cauză și efect. De asemenea, ei s-au familiarizat cu stările de agregare ale apei, solidă, lichidă și gazoasă, prin intermediul imaginilor prezentate și al legăturii cu experiența de viață.

Centrul de Matematică și Jocuri Manipulative

Câte pahare de apă am băut! Joc matematic de numerație în concentrul 1 – 5

Pe parcursul zilei, de fiecare dată când au băut apă, copiii au lipit simbolul unui pahar. La sfârșitul zilei de grădiniță, fie la prânz, fie seara, fiecare copil a numărat câte pahare a băut. Atunci când putea, scria singur/singură cifra corespunzătoare numărului respectiv, dar de cele mai multe ori acesta a fost scris cu ajutor. De asemenea, mulți dintre copii au raportat cantitatea băută la cantitatea de 6 pahare, cât ar fi normal să bea un copil într-o zi întreagă!

>>

STEAM

Abilitățile matematice, de numerație, de asociere a numărului cu cantitatea, dar și de scădere intuitivă s-au regăsit pe tot parcursul zilei. Folosindu-se aceeași foaie de flipchart, copiii au numărat și câte pahare au băut colegii, au făcut comparații între cantități, fără să le solicite nimeni să facă toate aceste activități. Au fost motivați intrinsec și entuziaști să exerseze matematica într-un context natural, semnificativ și important pentru viața lor.

Centrul de Științe

Ce se află în interiorul unei sticle cu suc de fructe?

Experiment

Copiii au măsurat câte lingurițe de zahăr conține fiecare suc sau ceai din cele analizate și comercializate în magazine. Au studiat cu atenție tabelul prezentat și au comparat cantitățile. Au aflat cât este de nociv zahărul alb. Apoi s-au pregătit să facă propria limonadă la Centrul de Joc cu Rol.

>>

STEAM

Copiii au observat, au comparat, au stabilit băutura cea mai nocivă pentru organism și au decis să inventeze alte sucuri pentru hidratare, mult mai sănătoase!

Centrul de Arte

Culori calde, culori reci - experiment

Dispersia culorilor în apă - activitate practică

Activitățile de arte plastice sunt foarte iubite de copii. Într-un mediu bine organizat, neaglomerat și cu materiale adecvate la dispoziția copiilor, aceștia au multe oportunități de independență: își pun șorțulețele de protecție, acoperă singuri masa cu fața de masă de plastic specială pentru activitățile de pictură, își iau foi, aleg culorile, pensulele. În funcție de vârsta copiilor apa este adusă de educatoare la masa de lucru. Copiii trebuie să se simtă relaxați în acest centru, iar grija pentru curățenia mesei sau de a nu se murdări le poate afecta procesul de creație, îi poate intimida, pe unii dintre copii îi poate face chiar să renunțe la activitate. De aceea este important să existe claritate în ceea ce pot face copiii singuri, care sunt acțiunile la care au nevoie de ajutor, dar și care sunt regulile pentru un centru primitiv și incitant pentru toți copiii.

>>

STEAM

Activitatea *Dispersia culorilor în apă* implică abilități de investigație. Experimentul individual realizat de fiecare copil aduce în atenția acestora fenomenul *dispersiei/răspândirii*, împrăstierii culorilor în particule foarte mici în mediul umed.

Centrul de Joc cu Rol

De-a fabrica de suc - Producem limonadă

Discuția despre hidratarea organismului a adus în atenția copiilor lichidele pe care le preferă. Astfel, centrul a devenit loc de negociere între copii, dar și de decizie în căutarea unui produs pe care îl pot realiza cu forțe proprii în cadrul centrului, în sala de clasă. Astfel au ajuns la decizia de a produce diferite sortimente de limonadă, creativitatea copiilor fiind nemăsurată. Apă cu felii de fructe, limonadă cu miere și ghimbir, limonadă cu miere și mentă, limonadă cu miere și busuioc, limonadă cu apă minerală și lime au reprezentat combinații diferite încercate de fiecare, inspirați de coșul cu materia primă pe care o puteau folosi.

>>

STEAM

Copiii au folosit storcătorul pentru lămâi, după ce înainte au ținut lămâia sub jet de apă caldă pentru a se stoarce mai ușor! Tot ei au amestecat mierea până s-a dizolvat și au adăugat în limonadă elementele pentru decor: felii de fructe, frunze de mentă sau busuioc. Producerea limonadei a fost un context pentru a discuta despre starea de agregare a produselor, *lichidă* sau *solidă*. Astfel, copiii au constatat că lămâia este un fruct, este solid, dar dacă o storci pentru a face limonadă, obținem un lichid! De asemenea, copiii au constatat care sunt produsele care se *dizolvă* (mierea, lămâia) și care sunt cele care rămân solide, oricât vor rămâne în apă (frunzele de mentă). A fost de asemenea ușor de constatat că feliile de fructe (mai ales cele de piersici) s-au dezintegrat mai repede decât cele de măr.

Centrul de Nisip și Apă

La masa pentru apă, copiii au fost încurajați să își aducă singuri apa și să folosească diferite pâlnii pentru a o turna. Astfel, copiii și-au exersat capacitatea de coordonare și precizia mișcărilor, în condiții de siguranță.

>>

STEAM

Copiii au săpat fântâni în cuvele cu nisip, au turnat apă și au constatat că nisipul și apa se amestecă. Ce se poate face? Ei au adăugat cilindrii de la sulurile de hârtie igienică, în ideea de a ține separat apa de nisip. Ce au aflat astfel? Că apa udă cartonul și îl înmoaie, deci este nevoie de alt material pentru a realiza fântâni rezistente. Unul dintre copii a venit cu ideea de a folosi o sticlă de plastic de suc. Astfel, au constatat că plasticul rezistă. Copiii au inițiat o discuție despre materialele din care sunt construite tuburile cu care se construiesc fântânile, iar educatoarele le-au promis că vor căuta cărți și chiar un părinte constructor, care să le povestească despre această temă.

Centrul de Construcții

Pentru că interesul copiilor pentru construcții s-a dovedit foarte mare, educatoarele le-au adus imagini cu apeductele construite în Antichitate. Copiii au fost foarte interesați să reproducă construcții romane celebre. Și-au împrumutat materiale din centrele vecine, astfel încât să populeze băile romane cu persoane.

>>

STEAM

Fântânile au fost construite și la Centrul de Construcții, folosind cilindrii plini din trusa de materiale de lemn specifică metodologiei Step by Step. Copiii au utilizat denumirea de **cilindru** alături de **cub unitate**.

Jocuri și activități în aer liber

Exercițiile de mișcare, traseele aplicative au exersat capacitatea de concentrare a copiilor, perseverența, dorința de reușită.

>>

STEAM

Noțiunea de echilibru înțelege intuitiv în cadrul construcțiilor a fost transferată în înțelegerea propriei posturi, odată cu transportul paharelor de apă. Precizia a fost exersată și ea în activitatea în care se toarnă apă prin pâlnii.

AROMELE DIN FARFURIE

Jurnal cu activități semnificative pentru copiii preșcolari

*Aromele din farfurie reprezintă o temă care introduce copiii de la grupele mijlocii și mari în înțelegerea alimentației și extinde cunoașterea produselor cu care aceștia sunt familiarizați din viața de zi cu zi, la fel ca prin tema anterioară, **Aleg să mănânc sănătos**, respectiv, grupele de alimente, importanța varietății, a cantității și a combinării lor.*

Această temă nouă din sfera nutriției îi conectează pe copii cu realitatea și stabilește cadrul pentru învățarea unor comportamente și abilități de viață, neregăsite până în prezent la copiii preșcolari, precum:

- **Citirea etichetelor produselor** (activitatea *Când expiră produsul? Citirea datei de expirare de pe plicurile de condimente*)
- **Experimentarea pentru realizarea de invenții** (activitatea *Realizăm sticluța aromată – producere de ulei de scortişoară/vanilie*)
- **Plantarea reală în scop propriu** (activitatea practică *Grădina cu arome – plantăm plante aromatice și alte răsaduri*)
- **Cultivarea inițiativei și ideilor antreprenoriale** (activitatea *Cum să organizăm un Târg de ierburi?*).

Întâlnirea de dimineață

Întâlnirea de dimineață dă startul discuțiilor pentru explorarea și extinderea temei și mai ales pentru încorporarea ideilor copiilor alături de planurile care sunt deja schițate de către echipa de educatoare.

Ca de obicei, grupele mari își încep ziua de luni cu o activitate de organizare a săptămânii, *Stabilirea responsabilităților*, activitate care le amintește copiilor varietatea responsabilităților din sala de grupă și le oferă prilejul exersării uneia dintre acestea pentru o perioadă de 5 zile. La Grupa Mare Magicieni aceste responsabilități au cuprins: *Primul/Ultimul copil din rând, Poștaş/Mesager, Responsabil(ă) cu consumabilele, Responsabil(ă) cu gustarea de fructe, Gardian Eco, Botanist(ă), Monitor al curățeniei la băi, Monitor al ordinii la vestiare, Responsabili la centrele de activitate.*

Stabilirea responsabilităților și monitorizarea efectuării sarcinilor fac parte din programul de exersare și promovare a independenței copiilor. Copiii preșcolari dispun de resurse și sunt foarte perseverenți atunci când li se oferă oportunități de a fi independenți și de a-și dovedi competența. Încrederea copiilor crește atunci când reușesc să facă lucruri noi de unii singuri, într-un mediu predictibil și care le recunoaște și le încurajează eforturile. Astfel, fiecare rol a fost discutat, copiii cunosc responsabilitățile asumate și le duc la îndeplinire pe parcursul săptămânii, individual sau în grupuri.

De pildă, *Gardianul Eco* este copilul responsabil de folosirea cu înțelepciune a resurselor de energie electrică și de apă, a altor resurse consumabile din sala de clasă sau din grădiniță. El/ea amintește colegilor să stingă lumina atunci când părăsesc clasa, să folosească foaia pe ambele părți sau să închidă apa la robinet atunci când își săpunesc mâinile.

Trecând prin acest rol, fiecare copil învață și își interiorizează și pentru sine aceste comportamente. Responsabilii de la centrele de activitate lucrează în perechi sau în grupuri. Aceștia finalizează ordinea în centre, duc materialele la locul lor dacă au fost folosite în alte zone din clasă.

Într-o clasă Step by Step responsabilizarea copiilor și implicarea lor în menținerea ordinii și funcționalității clasei este o practică obișnuită, pornind de la beneficiile ei. Responsabilitățile și gradul lor de exersare este diferit de la o grupă la alta. Astfel, la o grupă mijlocie, numărul de responsabilități este redus, iar sarcinile în cadrul acestora sunt simplificate.

Ziua de luni se constituie în prima întâlnire a copiilor cu tema nouă și este o ocazie de reflectare asupra experienței lor anterioare, de explorare de materiale, idei, planuri. Ea debutează cu **jocuri de dezvoltare senzorială** pentru recunoașterea unor alimente și plante, ca să continue apoi în centrele de activitate cu activități bazate pe conversație pentru recunoașterea, denumirea, utilitatea plantelor aromatice. În ziua în care este prevăzută vizita de studiu la un plafar, întâlnirea de dimineață se concentrează asupra acestora: *Unde vom merge? Când? Cu ce scop? Cum vom călători? Ce vom observa? Ce ne interesează să mai aflăm?* reprezintă întrebări de pregătire a vizitei copiilor. Nu lipsesc pe parcursul săptămânii nici jocurile de dezvoltare a imaginației sau cele de intercunoaștere având ca pretext plantele, semințele lor sau uleiurile. Sfârșitul săptămânii este cel care creează contextul discuției despre organizarea unui târg cu plante aromatice, denumit de copii *Târg de ierburi*.

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii

Activitățile centrate pe ascultare, înțelegere, vorbire și comunicare au inclus lecturile *Povestea unei semințe* și *Povestea Bunicii Goody O Grumpity*, ambele lecturi după imagini. Vorbirea și comunicarea au fost exersate în conversațiile despre plafar, despre plantele aromatice și transformarea lor în condimente, iar vocabularul copiilor s-a îmbogățit cu cuvinte noi, în special din sfera plantelor: *busuioc, mentă, cimbru, levănțică, rozmarin, salvie, mărar, pătrunjel, leuștean. Povestea despre sămânța de floarea-soarelui* a fost și ea o bună sursă pentru îmbogățirea vocabularului, cu cuvinte precum: *încolțire, polen, miriște, ciulin*. Poveștile au fost reluate în Centrul de Joc cu Rol, la inițiativa copiilor, mai ales pentru că au regăsit în centru recuzită pentru întruchiparea personajelor: o floarea-soarelui, o rândunică, un melc, un șorț pentru bunicuță.

Cunoașterea cărților și aprecierea lor s-au realizat prin îmbogățirea mediului clasei și prin adăugarea în bibliotecă a unor cărți și pliante noi despre plante aromatice și condimente, lângă enciclopediile existente.

Conștientizarea tipăriturilor s-a realizat treptat pe parcursul săptămânii prin jocuri cu jetoane despre plante și condimente, dar și prin realizarea unui album-ierbar cu plante. Acest produs, realizat ca de obicei în Centrul de Alfabetizare, a fost o activitate care a implicat un proces integrat, de la recunoașterea și denumirea plantei până la reproducerea ei prin desen și la descoperirea utilității acesteia.

Un alt exercițiu de scriere îl reprezintă *Sacoșa mea de cumpărături din material textil*, activitate de exersare a grafismelor și de realizare de pattern-uri la alegere. Tot la capitolul scriere pentru realizarea unui scop s-a aflat și etichetarea ghivecelor și jardinițelor cu plante, precum și a sticlei de ulei aromat. Având o astfel de motivație, exercițiile de scriere au fost acceptate cu entuziasm de către copii.

Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

Aptitudinile științifice ca aptitudini speciale sunt exersate prin fiecare activitate din Centrul de Știință. În cadrul săptămânii, observarea sistematică și experimentul s-au repetat cu prilejul mai multor activități. Astfel, copiii au observat diferite plante aromatice/condimente în stare conservată și proaspătă, le-au analizat și le-au comparat folosind toate simțurile.

Materialele pe care copiii le-au explorat individual inițial au constatat în plicuri de condimente, plante sau imagini ale acestora, atunci când plantele nu erau disponibile. Mărarul, pătrunjelul, leușteanul, busuiocul și menta, toate proaspete, nu au lipsit din clasă! Discuțiile purtate în centru s-au concentrat pe elementele prin care aceste plante se diferențiază și copiii au convenit că cel mai mult îi ajută în această operațiune simțul mirosului!

Activitatea despre condițiile propice de viață pentru ca o plantă să se dezvolte nu a reprezentat o noutate, mai ales după lectura *Povestea unei semințe*. Tocmai de aceea, experimentul a fost conceput de copii, în două echipe, așa cum au lucrat la centru, ghidați fiind de întrebările echipei de educatoare. Astfel, spațiile pentru plantarea pătrunjelului și a leușteanului au fost stabilite de fiecare echipă, ținând seama de ce au aflat despre fiecare plantă, în urma dezbaterilor din grup. Copiii știau deja că plantele au nevoie de un sol pregătit, lumină, umiditate, căldură, dar nu știau, de exemplu, că solul cel mai potrivit pentru aceste plante este unul de pământ cu nisip. De asemenea, citind despre leuștean au aflat că acesta crește mai bine într-un loc umbros.

Activitatea de plantare pentru preșcolarii mari a avut loc în spațiul exterior, în *Grădina Copiilor*. Preșcolarii mici au plantat chiar în acest centru. Dacă la grupele mari copiii au exersat scrisul pentru etichetarea ghivecelor, la grupele mici, acestea au fost etichetate cu fotografii, astfel încât copiii să le îngrijească zilnic, independent.

Pentru că vremea a fost bună și momentul din an potrivit pentru plantare, Grupa Mare Buburuze a observat, a comparat (folosind criterii precum mărime, culoare, înălțime) și a sortat răsaduri de la legume preferate de copii, precum roșia sau ardeiul, pe care apoi le-au plantat. Bucuria copiilor a fost cu atât mai mare cu cât, după câteva săptămâni, roșiile și-au arătat rodul!

Exercițiile de numerație și de exersare a scrierii au luat o formă inedită în această săptămână. Copiii au folosit tablele din curtea grădiniței pentru a copia datele de pe ambalajele condimentelor studiate. Au exersat astfel cifrele, au citit data, au recunoscut luna și anul și au încercat să ordoneze produsele după an, apoi după lună, pentru a vedea care produs urmează să expire primul. Deși este un exercițiu care a necesitat prezența educatoarei, copiii au discutat mult unii cu ceilalți, au reușit să ordoneze anii și au descoperit că pot să se ajute pentru ordonarea lunilor.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Spațiile verticale folosite pentru scris, fie ele în interior, fie în exterior sunt foarte atractive pentru copii. Atunci când nu există astfel de table, pot fi folosite șevalete sau se pot așeza foi mari de flipchart pe zid pentru a crea suprafețe largi pentru scris. Scrierea este o activitate complexă, *rezultatul legăturii interfuncționale pe trei niveluri: motor, al percepției și reprezentării și al celui afectiv* (A. Vrăsmaș). Copilul preșcolar are nevoie de spațiu larg pentru organizarea spațială kinestezică și grafică, pentru controlul kinestezic și cel spațial, pentru a ajunge apoi la etapa în care face legătura dintre expresia orală, corporală și grafică. Aceste suprafețe largi invită copiii la mâzgăleli – primele încercări de scriere, nu îi îngrădesc atunci când doresc să deseneze, dar promovează în aceeași măsură dezvoltarea imaginației și împărtășirea de experiențe.

Atunci când lucrează pe spații mari, cum sunt foile de flipchart sau chiar foile A3, în interior sau în afara clasei, copiii au șansa să documenteze/să colecționeze lucrurile/produsele. Acest lucru se poate face și pe tablă, dacă educatoarea documentează prin fotografii realizările copiilor.

Atunci când un copil este capabil să folosească independent o zonă/un centru din clasă sau din afară, acest lucru are un impact uriaș asupra nivelului său de independență. Un alt avantaj este acela al implicării personalului în activități cu copiii care au nevoie de alt tip de ajutor.

Exercițiile de scriere ale săptămânii au continuat în clasă cu trasarea cifrelor în tăvi cu orez sau făină și confectionarea lor din semințe. Copiii de la grupa mare sunt familiarizați cu cifrele, le recunosc, le asociază cu cantitatea corespunzătoare și mulți dintre ei reușesc să le scrie. Pentru a se forma deprinderea de a scrie corect cifrele este nevoie de exersare în contexte interesante, ca de pildă exersarea cifrelor și numerelor cu un impact asupra vieții copilului. Astfel, abilitățile matematice ale săptămânii nu s-au restrâns doar la numerație și la scriere de cifre, ci au creat o legătură cu numerele din viața copiilor. Vârsta, ziua și luna nașterii, numărul de frați sau surori, numărul de la casă sau de la apartament sunt tot atâtea numere diferite de la un copil la altul pe care fiecare le poate exersa conștientizând în același timp semnificația fiecăruia. Discuțiile copiilor de după exersarea numerelor sunt cu atât mai interesante cu cât ei descoperă similarități demne de reținut, de pildă, că au aceeași vârstă sau că s-au născut la aceeași dată, dar într-o lună diferită.

CENTRUL DE JOC CU ROL a fost locul în care s-au exersat abilitățile matematice de numerație, de adunare și scădere în jocul *De-a vânzătorii/De-a cumpărătorii*. Copiii au folosit monede, bancnote și o casă de marcat de jucărie, iar produsele pe care le-au vândut/cumpărat au fost jucăriile din acest centru.

Dezvoltarea fizică, sănătatea și igiena personală

Pentru mai multe grupe de copii, săptămâna a inclus o vizită la un magazin plafar din zonă, ocazie cu care copiii s-au plimbat pe jos în cartier, consolidând și respectând regulile de circulație învățate. Motricitatea grosieră a fost, de asemenea, consolidată prin activitățile de înviorare zilnice din curtea grădiniței sau din sala de grupă, jocurile de mișcare organizate sau activitățile propriu-zise de educație fizică.

Activitatea care i-a solicitat cel mai mult a fost însă pregătirea pământului din *Grădina Copiilor* și plantarea propriu-zisă. Copiii au luat contact astfel cu unelte reale precum *greblă, cazma, sapă* și au reușit să-și coordoneze mișcările pentru ca operațiile pe care le-au avut de făcut, respectiv, săparea terenului, curățarea lui de buruienile existente, plivirea buruienilor mici, realizarea gropilor pentru punerea răsadurilor, să fie corect realizate.

MĂSURI DE SIGURANȚĂ

Trebuie să asigurăm securitatea copiilor atunci când folosesc astfel de unelte! Pentru aceasta e important să alegem unelte cu coada mai scurtă și să învățăm mai întâi copiii cum se lucrează cu acestea. Este esențial ca pe tot parcursul activității copiii să fie supravegheați de personal!

Sugestii pentru cadrele didactice:

Copiii sunt foarte interesați să folosească unelte și instrumente reale și se angajează plenar atunci când le folosesc. Nu numai că demonstrează un grad înalt de independență, dar își consolidează abilități fundamentale precum coordonarea oculo-motorie și controlul motricității fine. Totuși este important să ținem seama de forța pe care o au ei la această vârstă și să alocăm sarcini pe care le pot îndeplini cu succes și în siguranță. De pildă, poate fi nevoie ca terenul pentru plantat să fie pregătit într-un anumit grad de adulți înainte.

Centrul de Construcții a fost și de această dată spațiul construcțiilor la alegerea copiilor. Inspirați din vizita la plafar, unii copii au construit magazinul și rafturile lui din piese de lego, alții au construit cu piese de lemn grădina grădiniței unde au lucrat intens.

Centrul de Arte a fost spațiul exersării motricității fine, creativității și imaginației în același timp. Copiii au desenat, decorat, confecționat, modelat și au creat fie lucrări personale, fie lucrări colective, precum coperta pentru *Albumul cu plante aromatice* al clasei.

Pentru cei care s-au hotărât deja ce fel de restaurant ar dori să organizeze spre sfârșitul anului, activitățile de arte plastice au creat contextul de a discuta pentru a alege tehnica de lucru și a realiza ceea ce și-au propus. De pildă, Grupa Mare Magicieni și-a propus să organizeze un restaurant cu specific românesc pentru evenimentul de sfârșit de an și s-a hotărât să-l numească *La Ulciorul Magic*. Pornind de la acest nume au realizat, prin pictură pe pânză, fețele de masă!

Dezvoltarea senzorială a avut locul ei pe parcursul săptămânii în cadrul întâlnirii de dimineață, prin jocurile senzoriale *Săculețul fermecat*, *Mirosim plantele aromatice*, *condimentele*, dar și prin celelalte activități care au exersat observarea.

Practicile de sănătate au fost amintite în cadrul rutinelor și al tranzițiilor și în special înainte de servirea gustării cu fructe în care copiii s-au implicat activ, așa cum vom vedea mai departe.

Dezvoltarea socio-emoțională

Și această săptămână a adus cu sine întărirea conceptului de sine prin exersarea autoservirii în toate contextele posibile. Servirea meselor reprezintă momentele cele mai potrivite pentru exersarea autoservirii. Fie că este vorba despre gustarea de dimineață sau de masa de prânz de la sala de mese, fie că este vorba despre servirea gustării de fructe, copiii au fost încurajați să participe activ. Dacă la grupele mici aceasta a însemnat să își așeze suportul pentru farfurie și tacâmuri, pe măsură ce copiii cresc se implică și în alte operații: servit în farfurie, distribuirea fructelor, strângerea farfuriilor și debarasarea resturilor.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Pentru că unii dintre copii sunt alergici sau au diferite intoleranțe alimentare, suportul individual al copilului poate reaminti acest lucru întregului personal. De asemenea, el este foarte util oferind copilului spațiul de exersare pentru așezarea tuturor elementelor de care are nevoie la masă, acum și pe viitor. Dar pentru a-și interioriza deprinderea de a așeza masa, copiii au nevoie de exersare!

Realizarea unui suport care este util și rezistent o perioadă de câteva luni implică următoarele etape:

- Realizarea desenului alimentelor preferate de copil pe o coală albă sau colorată, în formă de farfurie.
- Completarea de către cadrul didactic a intoleranțelor sau restricțiilor alimentare. Acest lucru poate fi realizat într-o manieră veselă, anecdotică, de exemplu: NUCILE NU SUNT PENTRU MINE!
- Realizarea suportului de masă pentru fiecare copil presupune:
 - Se alege împreună cu copiii dreptunghiul care marchează locul de luat masa
 - Se așază tacâmurile pe fișa martor, diferențiat de la o grupă la alta:
 - Lingura și furculița – la grupele mici și antepreșcolare
 - Cuțit, lingură, furculiță și linguriță – la grupele mijlocii și mari, respectând poziția lor consacrată
 - Se etichetează dreptunghiul cu:
 - Fotografia copilului: grupa antepreșcolară, grupele mici
 - Litere mari de tipar (scrise de educatoare sau de copii – la grupele mai mari)
 - Se lipește farfuria decorată de către fiecare copil
 - Se laminează pentru a putea șterge suportul după folosire.

Lucrările colective și activitățile realizate în comun au fost cele care au exersat interacțiunile dintre copii, de tipul: așteptarea rândului, folosirea în comun a obiectelor/resurselor, acordarea ajutorului în anumite situații. Același scop l-au avut și jocurile cu rol, unde, supravegheați de la distanță de echipa de educatoare, copiii au negociat, au comunicat, și-au exersat răbdarea și au utilizat regulile de politețe.

Capacități și atitudini în învățare

Pentru a consolida informațiile despre plante, capacitatea copiilor de a opera cu acestea, dar și pentru a exersa atenția, la grupele mari copiii s-au jucat și au creat ghicitori. Având exercițiul ghicitorilor despre animale sau obiecte concrete din jurul lor, cu jetoane la îndemână, copiii au reușit să sintetizeze cele mai importante caracteristici, dar mai ales elementele care diferențiază o plantă de alta:

- *Mă gândesc la o plantă care crește în ghivece sau în grădină și ale cărei frunze verzi le punem la ciorbă! (leuștean)*
- *Mă gândesc la o plantă cu flori mov, pe care le uscăm și le punem între lucruri, să le parfumeze! (levănțică)*

Centrul de Alfabetizare a fost contextul pentru dezvoltarea creativității copiilor prin crearea de povești pornind de la fotografiile lor din bucătăria casei. Astfel, fiecare dintre ei a fost povestitorul propriilor *Aventuri din bucătărie*.

Un alt exemplu de exersare a capacității de a inova s-a produs la Centrul de Știință, unde copiii și-au propus să găsească o altă utilitate a plantelor arome.

Astfel au ajuns la uleiul de scorțișoară sau de vanilie, foarte ușor de făcut în casă și foarte bun la salate. Copiii și-au realizat propriile sticlute, urmând ca în fiecare zi să agite bine sticla, iar după o lună să folosească uleiul. Pentru copiii de la grupele mari, etichetarea propriei sticle de ulei a fost o altă sarcină realizată independent!

Multe dintre activitățile de arte plastice solicită și exersează motricitatea fină a copiilor. Astfel, lucrările în care aceștia folosesc semințe sau alte plante, uneori chiar alimente expirate și care nu mai pot fi consumate, le provoacă persistența și le exersează perseverența.

Chiar dacă sunt la vârsta preșcolară, copiilor le pot fi cultivate spiritul antreprenorial și inițiativa. Familiarizarea cu plantele aromatice și vizita la plafar, dar și vizitele anterioare la piață i-au făcut pe copii să se gândească cum ar organiza un *Târg de ierburi*. Astfel, au discutat despre produsele pe care le-ar putea comercializa, de la plante proaspete, precum cele pe care le-au plantat, la cele uscate sau în alte forme, cum este uleiul de scorțișoară. Copiii au venit cu ideea de a diversifica plantele aromatice pe care le îngrijesc în sala de grupă sau în curtea grădiniței. Astfel, au hotărât să aducă ghivece sau jardiniere cu diferite plante, precum mentă, busuioc sau levănțică, pentru a-și extinde ulterior produsele. Au discutat mai multe despre organizarea unui târg prin analogie cu *Târgul de Mărțișoare* organizat de grădiniță la fiecare început de martie, reamintindu-și și alte aspecte la care trebuie să se gândească, dincolo de produse: spațiul de organizare și amenajarea lui, recipientele pentru ambalarea produselor, elemente de marketing pentru promovarea evenimentului. Pentru moment, ideea unui târg de ierburi a fost amânată, copiii dându-și seama că au nevoie în primul rând de produse, iar primele plante proaspete sunt așteptate să apară abia peste 2-3 săptămâni!

Promovarea independenței

Promovarea independenței copiilor a reprezentat un continuum al săptămânii, așa cum s-a putut observa din descrierea activităților desfășurate în fiecare dintre domeniile de dezvoltare. Cu riscul de a repeta, vom realiza în continuare o listare a acestor oportunități, fără pretenția că le vom epuiza:

- îndeplinirea responsabilităților pentru săptămâna în curs
- studierea enciclopediilor despre plante și a tipăriturilor legate de temă
- etichetarea lucrărilor și produselor copiilor
- completarea dicționarului științific al săptămânii
- completarea ierbarului
- învățarea comportamentului de a citi eticheta unui produs: când expiră și, cu ajutor, ce conține
- exersarea independentă a cifrelor din numerele semnificative pentru fiecare
- grădinăritul: pregătirea pământului și plantarea propriu-zisă
- udarea plantelor, a semințelor și răsadurilor
- agitarea zilnică a uleiului aromat produs
- deprinderile de autoservire din cadrul rutinelor și al tranzițiilor.

Materiale specifice utile în timpul săptămânii:

- semințe de leuștean, pătrunjel
- ghivece cu busuioc, levănțică, mentă
- răsaduri pentru roșii și ardei gras
- ghivece
- jardiniere
- pământ de flori
- pietre de râu, nisip
- unelte reale (greblă, cazma, lopată), stropitori
- caiet cu coperte groase pentru ierbar
- materiale textile pentru șorțuri sau fețe de masă
- șorțuri din material plastic
- plicuri sau borcane cu condimente

Elemente în cadrul temei săptămânii

Abilitățile generale din sfera STEAM – știință (S), tehnologie (T), inginerie (E), arte (A) și matematică (M) – au fost cultivate pe toată durata săptămânii.

Vom exemplifica în continuare cu elementele relevante din fiecare categorie:

ȘTIINȚĂ

- Cărți de știință, enciclopedii, jetoane despre plante aflate la dispoziția copiilor
- Îmbogățirea vocabularului cu substantive (nume de plante și de unelte) și verbe (*a sădi, a planta, a plivi, a încolți*) din domeniul biologiei și agriculturii
- Oportunitățile de observare și de comparare (compararea diferitelor soluri, a loturilor de pământ cu umbră/semiumbră/soare, a răsadurilor, a tipurilor de semințe, a plantelor aromate proaspete)
- Citirea datei de expirare de pe ambalaje și înțelegerea semnificației acesteia
- Observarea continuă și descrierea schimbărilor pe care le suferă plantele (*După cât timp încolțesc semințele de leuștean? Dar cele de pătrunjel? Când apare fructul pe tulpina de răsad? sau produsele (Cum se transformă uleiul în contact cu batonul de scorțișoară/vanilie? Dar batonul de scorțișoară/vanilie?)*)
- Predicții și estimări: *Ardeiul va apărea mai întâi sau roșiile?*
- Notarea transformărilor pe care le suferă plantele în Jurnalul clasei.

TEHNOLOGIE

- Pregătirea diferitelor ghivece, jardiniere sau loturi de teren cu pământ sau pământ și nisip pentru a răspunde nevoilor diferite ale plantelor
- Mașina de laminat etichete – operațiunea de laminare, descoperirea modului în care funcționează și a utilității sale
- Utilizarea uneltelor reale pentru grădinărit: greblă, sapă, cazma
- Folosirea computerului pentru a găsi noi informații despre diferite plante.

INGINERIE

- Construcții de rânduri/straturi
- Construcții de rafturi/plafar.

MATEMATICĂ

- Exerciții variate de numerație
- Descrierea răsadurilor folosind concepte matematice: mai scurt/lung, gros/subțire, tânăr/bătrân; sortarea lor în funcție de criterii precum: mărime, textură, culoare, model, greutate
- Realizare de pattern-uri/modele pe fețele de masă, șorțurile de grădinărit
- Explorarea volumelor stropitorilor/a sticlelor de ulei aromat
- Exersarea operațiilor matematice și operarea cu monede și bancnote în jocuri de rol.

Ideii de extindere din cercetări

Cercetările arată interese diferite între fete și băieți în perioada preșcolară în privința scrisului.

Observările primare ale educatorilor în legătură cu timpul petrecut de băieți în **activități de scriere** a condus la dorința amplificării strategiilor pentru a-i susține pe băieți să devină dornici de a scrie și încrezători în capacitatea lor. Ei au observat faptul că băieții sunt rezervați în alegerea activităților de scris în mod independent în cadrul clasei. Pornind de la constatarea că băieții au nevoie de **scop** în activitatea de scris, s-a născut ideea de a face activitățile de scriere mai interesante.

Cercetările arată că, în timp ce oasele mâinii la fete se dezvoltă la 4 ani și 2 luni, la băieți se dezvoltă la 5 ani și 6 luni, ceea ce poate face dificilă, inconfortabilă poziția creionului la scris.

Reținerea băieților de a se angaja în activități de scriere poate fi văzută în contextul dezvoltării globale, a îmbogățirii mediului, dar și în contextul rolului suportiv al adultului.

În literatura pedagogică, disparitățile dintre fete și băieți sunt explicate și prin eșecul de a le oferi copiilor un mediu liber și în același timp activ.

Cercetările evidențiază importanța de a crea oportunități eficiente și timpurii de joc, cu adulți cunoscători, sensibili, care să transforme interesele copiilor în situații de învățare.

Soluții posibile:

- Evaluarea și adaptarea mediului de învățare pentru ca băieții să se angajeze în scris.
- Oferirea unor contexte noi de scriere, precum:
 - Activități de spălat (legume, șosete, păpuși, mașini) în care, echipați cu șorțuri, săpun și bureți, copiii exersează mișcările circulare și de sus în jos
 - Activități de desenat cu spray cu apă pe un perete; desen liber sau pe un anumit contur
 - Activități de modelaj cu cocă, lut folosind diferite instrumente (spatule, cuțite de plastic) pentru a realiza mașini sau alt obiecte de interes
 - Desene cu cretă pe tablă sau pe asfalt, pe suprafețe mari
 - Activități de cusut, țesut cu fire mai groase sau bucăți de hârtie inițial, pentru a ajunge ulterior la fire mai subțiri
 - Desene în nisip
 - Scriere în tăvi cu orez, făină, mălai
 - Scrierea la stația interactivă.

Concluzia studiului: Băieții sunt mult mai dornici să se angajeze în sarcini de scris cu condiția să-i intereseze activitatea, să aibă o anumită semnificație pentru ei!

PAGINA DE REFLECȚIE!

Reflectează! Notează ideile care te-au inspirat și pe care le poți aplica în grupa, grădinița sau comunitatea din care faci parte!

CĂLĂTORIE ÎN BUCĂTĂRIILE LUMII

Jurnal cu activități semnificative pentru copiii preșcolari

Tema călătoriilor imaginare și explorarea culturii și a specificului culinar al unor țări i-a incitat pe copii, mai ales că mulți dintre ei exploraseră ca turiști anumite spații geografice și le asociau deja anumite feluri de mâncare.

Întâlnirea de dimineață

Întâlnirile de dimineață ale săptămânii au creat cadrul pentru explorare, joc și desfășurarea activităților. Primul pas a fost acela al *Stabilirii responsabilităților* pentru săptămâna în curs, atât de importante pentru o clasă Step by Step în economia constituirii unei comunități în care fiecare copil își găsește locul și este valoros prin ceea ce este. Dincolo de momentele clasice ale întâlnirii de dimineață, regăsite cu mici variații în toate clasele și grupele Step by Step (*salutul, împărtășirea noutăților, prezența, calendarul naturii*), în această săptămână s-au regăsit jocuri de autocunoaștere precum *Ce ți-ar plăcea să descoperi despre tine într-un răvaș*, dar și de intercunoaștere, *Dacă aș merge în... mi-ar plăcea să mănânc...* În ziua în care a fost vizitat restaurantul sursă de inspirație pentru copii pentru evenimentul de la final de an, întâlnirea a pregătit vizita sub raportul atitudinii și comportamentului copiilor, dar și al elementelor de interes pentru aceștia.

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii

În Centrul de Alfabetizare, dezvoltarea capacității de ascultare și înțelegere a copiilor (comunicarea receptivă) a fost exersată prin povești interesante și diferite ca formă. Astfel, copiii au călătorit pe parcursul săptămânii alături de Apolodor și de prietenii săi pe versurile lui Gellu Naum sau au fost părtași la *Aventurile cățelului Vincas în jurul lumii*. Acesta din urmă a făcut o punte între întâmplări și ținuturi cu anumite tradiții.

Înțelegerea și răbdarea le-au fost exersate copiilor și prin vizionarea filmului *Ratatouille*, ca o invitație de a găti împreună și ca un pretext de a vorbi despre cei mai pricepuți bucătari din lume.

Vorbirea și comunicarea s-au extins în această săptămână, iar limbile folosite pentru formulele de salut sau cele de politețe au fost cele ale țărilor vizitate.

Cunoașterea cărților și aprecierea lor sunt obiective constante ale grupelor de grădiniță, începând de la grupa mică. În această săptămână au fost aduse în Centrul de Alfabetizare cărți despre călătorii, cărți de bucate, dar și meniuri din diverse restaurante. Astfel copiii au conștientizat faptul că tipăriturile pot lua diferite forme: cărți, pliante de turism din diverse țări, broșuri de prezentare, afișe. Toate acestea au fost completate apoi cu resursele de la Centrul de Știință (hărți, enciclopedii).

Sugestii pentru cadrele didactice:

Într-o săptămână în care copiii gătesc și discută despre diferite preparate, pot fi adunate și puse la dispoziție cărți de ficțiune pe această temă. Astfel, copiii pot răsfoi, citi singuri sau cere să li se citească diferite cărți de povești precum *Turtița*, *Omul de turtă dulce* sau chiar *The very big pan cake* – toate istorisind povestea unui produs de panificație care a prins viață și a încercat să evite să fie mâncat de cei care îl dețineau sau se credeau proprietarii lui.

Centrul de Alfabetizare este spațiul creației de cărți pe diferite teme, iar cărțile de rețete sunt printre preferatele copiilor. Scrisul, desenul, colajele de fotografii s-au întâlnit pe fiecare pagină a cărții de rețete realizate de fiecare grupă. Copiii au folosit limba engleză și limba română pentru redactarea rețetelor, au stabilit coperta, au numerotat paginile, au scris autorii. Multe aspectele legate de cărți și producerea lor au fost învățate de copii odată cu o **vizită la o tipografie**, mai devreme în acest an.

Scrisul cu semnificație a fost exersat intens la Centrul de Joc cu Rol. Copiii au scris diferite adrese de livrare pentru pizza, începând cu adresa grădiniței sau încercând să-și amintească și să scrie strada pe care locuiesc. Exercițiile de copiere, scriere i-au ajutat să recunoască litere, să le deseneze pe unele dintre acestea și în același timp să fixeze adresa de domiciliu.

Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

Una dintre activitățile care au incitat foarte mult atenția copiilor odată cu călătoria în Italia, cea mai mare țară producătoare de paste făinoase, a fost chiar despre acestea. Ei au descoperit pastele nu numai în produse culinare, dar și ca materiale pentru machete, construcții, sau chiar pictură. Pentru aceasta a fost important mai întâi să înțeleagă procesul de preparare a lor. Așa că au produs în prealabil aluatul din făină și ouă, l-au frământat, l-au tăiat (cu ajutorul unei mașini speciale) și l-au pus la uscat. Au observat că pastele pe care le-au produs la grădiniță au un aspect făinos, sunt moi, ușoare și nu seamănă cu spaghetti rezistente pe care le-au văzut la raioanele specializate. Astfel, au aflat că, pentru a fi rezistente, spaghetti se frământă sub vid, adică într-o cuvă cu un capac etanș, ceea ce face ca aluatul să fie mai compact, iar consistența lui să se apropie de cea a bobului de grâu după uscare.

Rezistența acestor spaghetti i-a fascinat pe copii și au vrut să afle mai multe. Folosind internetul, ei au aflat că în lume există chiar și o competiție de construire a podurilor din paste făinoase, *Spaghetti Bridge Building*. Așa le-a venit ideea să testeze și ei pastele, să le verifice rezistența. Copiii au estimat câte cuburi de lemn pot fi așezate peste paste fără ca acestea să se rupă, dar experimentul le-a dovedit că estimarea lor a fost subdimensionată. Mai mulți copii au vrut să încerce, așa că au construit structuri diferite și au continuat să adauge cuburi până când au observat că pastele de la bază încep să se îndoaie. Abia atunci au început să numere cuburile și să se minuneze de rezistența lor!

Dezvoltarea gândirii logice și capacitatea de rezolvare de probleme s-au regăsit pe parcursul săptămânii. Astfel, conștientizarea relației cauză - efect a avut loc atât prin experimentul privind **rezistența pastelor**, cât și în toate activitățile de gătit care au inclus **transformări ale alimentelor**. În funcție de rețetele pe care fiecare grupă le-a realizat în timpul săptămânii, copiii au putut observa transformări și reacții chimice diverse:

- cum dospește drojdia (rețeta de pâine și pizza)
- cum se dizolvă zahărul (rețeta de tartă cu fructe)
- reacția dintre praful de copt și lămâie (rețeta de tartă cu fructe)
- absorbția orezului în apă (fierberea orezului)
- dizolvarea gelatinei (rețeta de rahat)
- oxidarea fructelor sau a legumelor (tăierea fructelor pentru gustare, pregătirea salatelor).

În Centrul de Știință copiii au avut la dispoziție harta lumii, astfel încât să poată localiza fiecare dintre țările pe care le-au vizitat imaginar, precum și steagurile tuturor țărilor, pentru a le putea reproduce în *pașaportul personal*.

Observarea și înțelegerea fenomenelor transformării s-au realizat și prin vizionarea unui film documentar privind modul tradițional de conservare a măslinelor. Astfel copiii au învățat să pregătească saramura potrivită, folosind un amestec de apă și sare până când un ou fiert se ridică la suprafață și plutește.

Abilitățile de observare și de comparare au fost exersate având ca material concret o multitudine de cereale/plante (porumb, grâu, orez, orz, soia) sau alte tipuri de semințe. Compararea a avut loc în clasă, semințele fiind puse în pahare transparente de plastic. Copiii au studiat produsele și au înregistrat individual observațiile pe fișe de observare. Ei au analizat culoarea, forma, mărimea, dar au discutat și despre rezistență, utilitate și le-au mirosit.

O săptămână bogată în activități de gătit face ca principalele operații matematice exersate să se refere la: numerație (numărare, citire și scriere de numere), cântărire a ingredientelor folosite și completarea rețetelor, compararea dintre cantitățile de ingrediente de același fel.

Măsurarea ingredientelor cu cântare diferite, în principal cântar electronic de bucătărie și cântarul cu arc, îi ajută pe copii să se familiarizeze cu instrumente diverse, să le folosească cu încredere și să le înțeleagă utilitatea. În același timp, ei învață să recunoască și să citească numerele afișate pe ecran sau să numere gradațiile afișate de cântarul cu arc.

Cifrele și scrierea lor au fost exersate într-o varietate de forme neconvenționale, precum:

- Stabilirea unui număr de telefon al restaurantului copiilor și exersarea scrierii unor cărți de vizită cu numele și datele de contact ale restaurantului.
- Producerea urmelor în tăvi cu cereale precum mălai, orez, linte.

La grupele mici, copiii pot sorta, compara și realiza pattern-uri/modele cu materiale concrete, precum pastele făinoase diferit colorate.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Pentru a dispune de aceste materiale, e util să informați din când în când părinții care sunt nevoile clasei și să le sugerați să verifice produsele din bucătărie. În cazul în care descoperă diferite produse alimentare expirate, acestea vă pot fi de folos în diverse centre de activitate, în special în Centrul de Arte Plastice.

Familiarizarea copiilor cu graficele s-a regăsit și în săptămânile în care copiii au călătorit imaginar prin diferite țări și *bucătăriile* lor. Estimările și predicțiile copiilor de la începutul săptămânii au fost verificate pe măsură ce au fost descoperite mai multe aspecte despre fiecare țară. Astfel, copiii au discutat despre țările în care cred că se consumă cel mai mult orez, cele mai multe paste, cel mai mult pește sau porumb.

Dezvoltarea fizică, sănătatea și igiena personală

Motricitatea grosieră a fost stimulată prin familiarizarea și practicarea diferitelor sporturi sau exerciții specifice țării vizitate. De pildă, copiii au jucat fotbal, joc inventat, se pare, în China, au exersat lovirea mingii de oină cu un baston, ca joc specific românesc, precum și alte elemente ale sporturilor olimpice, odată cu vizitarea Greciei.

Coordonarea oculo-motorie a fost exersată odată cu fiecare rețetă sau activitate practică. De pildă, turnatul limonadei din carafă în pahar s-a dovedit o activitate foarte provocatoare pentru copii. De asemenea, tocarea legumelor cu cuțite a necesitat atenție și o bună coordonare.

Alte exerciții de coordonare s-au desfășurat afară, în centrul de nisip, un spațiu în care copiii se simt liberi și unde, în timpul jocului, sunt practicate deprinderi esențiale în viața de zi cu zi: apucare cu diferite unelte/instrumente, umplere, sortare.

Lucrând cu nisip, castane, ghinde sau alte materiale, copiii au pus *măslina în borcan*, au umplut sticlele cu *suc de roșii*, au turnat *ceai* în ceșcuțe, au cernut *făina*.

Exercițiile de motricitate fină au cuprins atât activitățile de scriere, pe pașapoarte personale sau rețete, dar și activitățile practice, precum mâncarea orezului cu bețișoarele chinezești sau a tăițelilor de orez.

Dezvoltarea socio-emoțională

Dezvoltarea socială a copiilor a fost atent urmărită pe parcursul săptămânii. Copiii au exersat abilitățile de interacțiune cu adulții necunoscuți atunci când au vizitat restaurantul cu un anumit specific și au discutat cu o parte a personalului: manager, bucătar. În cadrul vizitei, copiii au fost foarte atenți la folosirea formulelor de politețe, dar și la modul în care s-au comportat în acest spațiu nou, așteptându-și rândul, formulând atent întrebările.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Sesiunea de adresare de întrebări despre restaurant și specificul lui poate fi o provocare atunci când copiii nu au această practică: fie încep toți să întrebe, fără să se asculte, fără să aștepte finalizarea răspunsului oferit, fie le este foarte greu să depășească bariera noului mediu. De aceea este recomandat ca înainte de fiecare vizită, la întâlnirea de dimineață din ziua respectivă, să existe o sesiune de pregătire, inclusiv reflectarea asupra aspectelor la care fiecare dorește să găsească un răspuns.

Interacțiunile pozitive cu colegii au fost exersate pe parcursul săptămânii atât în activitățile de învățare structurată în centre, cât mai ales în cadrul jocurilor și activităților liber alese, la inițiativa lor. În aceleași activități copiii au exersat autocontrolul, folosirea în comun a materialelor și instrumentelor de lucru, și-au așteptat rândul.

Activitățile de gătit împreună, precum și lucrările colective realizate au creat cadrul exersării comportamentelor pro-sociale. Copiii și-au asumat responsabilități precum realizarea cărții de bucate sau a meniurilor, s-au ajutat la gătit, au negociat ce și cum să facă anumite lucruri.

De pildă, jocul de rol *De-a livrarea de pizza* a fost un bun prilej de discuție despre cine livrează, de ce are nevoie pentru a ajunge la timp la clienți. Discuția liberă care s-a născut între copii atunci când s-au jucat în acest centru a fost prilej de comunicare, negociere a ideilor despre cele mai rapide mijloace de transport și în același timp, stimulare pentru a găsi soluții cât mai creative.

Mai multe grupe de preșcolari mari au abordat aceasta temă și au călătorit imaginar în bucătăriile lumii, fiecare grupă realizând unul-două produse specifice spațiului vizitat. Astfel, copiii au experimentat ce înseamnă să împartă cu ceilalți, căci preparatele au fost oferite spre degustare și copiilor de la o clasă paralelă. Această practică în care au prezentat celorlalți ce au realizat, i-au tratat, au fost apreciați și au mulțumit, a fost o lecție în sine, în care copiii au vorbit în public, au prezentat produsul, iar musafirii au adresat feedback, au apreciat, i-au făcut să se simtă cei mai importanți bucătari.

Capacități și atitudini în învățare

Inițiativa copiilor și persistența lor în activitate s-au concretizat în această săptămână și prin lucrul la un *pașaport culinar*. Acesta a fost gândit să conțină imagini cu țările în care copiii au călătorit, numele țării, steagul, denumirea mâncării specifice, rețetele încercate în clasă. Faptul că acest produs a trebuit completat de copii în fiecare zi folosind mijloace proprii a constituit un exercițiu de organizare, perseverență și răbdare, dincolo de faptul, că în acest fel, copiii au consolidat tot ce au aflat despre țara respectivă. Ideea de pașaport nu le-a fost străină copiilor. Este important însă faptul că forma și conținutul lui nu au fost predefinite de echipa de educatoare. Pornind de la întrebarea: *Ce credeți că este important să notați din călătoria prin fiecare țară?*, copiii au discutat, au negociat și au stabilit câteva aspecte. Mai mult, ei au învățat unde se află informațiile pe care vor să le transcrie în pașaport, astfel încât să poată face această operațiune independent.

Creativitatea copiilor a fost un obiectiv continuu. Ea s-a manifestat atât în domeniul artelor plastice, atunci când copiii au pictat cu spaghetti fierte în loc de pensule și au inventat mesaje pe care le-au scris cu alte instrumente pe suprafața pictată, cât și în activitățile practic-gospodărești.

După ce au gătit aluatul de pizza, copiii au fost invitați să-și personalizeze minipizza, iar atunci când au gătit rahat, fiecare dintre copii a încercat să se diferențieze cu alte ingrediente și combinații.

Copiii au fost implicați în această perioadă să aducă la grădiniță diferite amintiri din călătoriile și vacanțele în țările vizitate. Astfel, fotografii, mici obiecte sau diverse nume de rețete au fost elementele pe care copiii au fost invitați să le aducă la grădiniță pe parcursul săptămânii, să le prezinte și să localizeze pe hartă țările de unde proveneau acestea. Această sarcină i-a responsabilizat foarte mult, iar faptul că în fiecare zi a fost cineva care a adus diferite obiecte le-a reamintit și celorlalți ce au de făcut.

Centrul de Joc cu Rol a fost un loc de exercitare a inițiativei și a capacității de rezolvare de probleme, mai ales atunci când și-au dorit să inventeze noi modalități de livrare a pizzei!

Promovarea independenței

Tema *Călătorie în bucătăriile lumii* promovează independența copiilor în zone foarte diverse, de la exersarea autoservirii în toate contextele posibile, la participare și pregătirea unor gustări și a unor rețete, până la activități independente de scriere sau de citire. Astfel, săptămâna se remarcă prin activități noi de promovare a independenței și autonomiei copiilor, precum:

- sosirea la grădiniță cu obiecte, fotografii și rețete din țările vizitate;
- completarea portofoliului individual pentru țările vizitate prin: desene personale, copii de rețete;
- participarea în realizarea rețetelor, prin realizarea operațiilor: citirea rețetei, amestecul ingredientelor, strângerea recipientelor, curățarea locului de lucru, servirea produselor;
- folosirea independentă sau cu asistență a unor echipamente din bucătărie: mixer, blender, strecurătoare, răzătoare.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Producerea pâinii este o activitate care se poate repeta de mai multe ori în timpul unui an, cu diferite ingrediente și cu diverse scopuri. Pentru aceasta e nevoie de o mașină de făcut pâine, de ingrediente și de instrucțiunile/etapele de preparare într-o formă cât mai ilustrată, astfel încât să poată fi descifrate de către copii, fără intervenția adultului. Dacă prima dată puteți alege să faceți o pâine simplă, după o discuție cu copiii puteți crea pâine cu semințe diverse, cu stafide sau chiar cu levănțică. Redactarea rețetei și citirea ei independentă de către copii este foarte importantă. Astfel, copiii învață abilități de bază pentru viață și pot experimenta un nivel înalt de autonomie. E important ca în primele experiențe de felul acesta să fiți lângă copii și să vă asigurați că urmează instrucțiunile. Deși poate fi dificil, atunci când nu este necesar, încercați să nu interveniți!

Este foarte important ca de la o vârstă foarte fragedă copiii să poată face o evaluare a riscurilor pe care le implică o acțiune. Cel mai mare pericol este acela de a nu le explica cum să utilizeze corect unelte, instrumentele și echipamentele și cum să se comporte în bucătărie. Exemplul cel mai bun aparține unui director de școală primară din Londra: *Nu le spunem copiilor nu traversați strada, dar le amintim care sunt pericolele, îi ținem de mână, nu ne punem în primejdie. Spunem părinților și personalului că toți copiii sunt în siguranță pentru că știu ce au de făcut!* (Tim Baker, Charlton Manor Primary School).

MĂSURI DE SIGURANȚĂ

- Copiii trebuie învățați că doar adultul este cel care pune coca în mașina de făcut pâine și scoate coca la final!
- Trebuie să acordăm atenție alergiilor pe care le au copiii, mai ales atunci când introducem alimente noi, de exemplu, pregătim pâine cu diferite semințe!

Sugestii pentru cadrele didactice:

În activitățile de gătit, copiii au nevoie să experimenteze cu obiecte reale, precum cuțite, planșete, teluri. Atunci când nu le dăm copiilor posibilitatea să folosească un anumit obiect sau echipament, percepția copiilor asupra acelor lucruri se modifică. Devin mai interesați, obiectul îi atrage într-o măsură mai mare, tocmai pentru că nu îl pot atinge. Decât să ne confruntăm cu această situație care să conducă la folosirea inadecvată a obiectului sau echipamentului respectiv de către copii, atunci când este posibil, recomandăm să le prezentați copiilor aceste obiecte. Dacă le explicăm copiilor de ce unele dintre ele pot fi periculoase, cum se folosesc pentru a fi în siguranță și exersăm acest lucru împreună, șansele de reușită în folosirea corectă sunt foarte mari.

MĂSURI DE SIGURANȚĂ

În activitățile de gătit asigurați-vă că întotdeauna un adult este prezent cu copiii în centru și că s-a făcut o evaluare a riscurilor înainte de folosirea unui obiect sau echipament.

Materiale specifice utile în timpul săptămânii:

- lupă
- mașină de frământat pâine
- mașină de tăiat paste făinoase
- ingrediente diverse în funcție de produsele care sunt gătite
- recipient de turnat, pânii
- meniuri de la diferite restaurante
- recipiente de plastic cu o varietate de semințe/cereale
- pliante de prezentare, hărți, enciclopedii
- steaguri
- cântar de bucătărie

Elemente **STEAM** în cadrul temei săptămânii

ȘTIINȚĂ

În această săptămână, știința a însemnat informare, explorare, observare, experimente, investigare, încercare, ipoteză, predicții, prin:

- Utilizarea hărții lumii; localizarea țărilor vizitate pe hartă; asocierea dintre anumite țări cu obiecte/feluri de mâncare; realizarea steagurilor țărilor vizitate
- Familiarizarea cu cărțile de nonficțiune și enciclopediile despre alimentație, cu diferite țări, cărți de bucate;
- Citirea poveștilor cu conținut științific
- Observarea și experimentarea transformărilor alimentelor (cum dospește drojdia, dizolvarea zahărului, absorbția orezului în apă, oxidarea fructelor/legumelor, reacția chimică dintre praful de copt și suc de lămâie, dizolvarea gelatinei)
- Compararea diferitelor soiuri de cereale/plante și documentarea caracteristicilor fiecăreia.

TEHNOLOGIE

A fost prezentă prin explorarea și utilizarea uneltelor/instrumentelor, mașinilor, precum și prin prezența calculatorului în învățare:

- Utilizarea cântarelor pentru cântărirea ingredientelor pentru gătit
- Utilizarea mașinii de făcut pâine, a mașinii de tăiat paste făinoase
- Vizionarea filmului despre conservarea măslinelor și producerea pastelor sub vid; folosirea internetului pentru a afla informații despre paste făinoase
- Folosirea lupei
- Folosirea bețișoarelor chinezești.

INGINERIE

Abilitățile care țin de inginerie s-au regăsit în construcțiile copiilor, jocurile și activitățile în care au testat lucruri:

- Construirea Zidului Chinezesc cu toate piesele din sala de clasă
- Realizarea și repetarea individuală a experimentului despre rezistența pastelor făinoase
- Experimentarea diferitelor moduri în care se poate transporta pizza.

ARTĂ

În cadrul unui curriculum STEAM, ARTA nu e sinonimă meșteșugului și producerii unor *artefacte* comune, identice de la un copil la altul. ARTA înseamnă creativitate, presupune activități cu final deschis, în care muzica, *designul*, culoarea, textura, materialele, dar și afișarea creațiilor sunt unele autentice, originale:

- Crearea unor parade a costumelor sau a unor elemente din costumele țărilor vizitate
- Pictura cu materiale neconvenționale; scrierea de mesaje personalizate pe lucrările de artă.

MATEMATICĂ

A fost prezentă prin forme, grafice, modele, numerație, cifre, măsurare, sortare, comparare:

- Clasificare/sortare: sortarea pastelor în funcție de culoare/textură
- Numerație: citire și scriere de cifre (pe suprafețe convenționale sau neconvenționale)
- Măsurare: cântărire de ingrediente folosind instrumente convenționale.

PAGINA DE REFLECȚIE!

Reflectează! Notează ideile care te-au inspirat și pe care le poți aplica în grupa, grădinița sau comunitatea din care faci parte!

CUM MĂ PROTEJEZ DE PERICOLE?

Curriculum și abilități pentru viață

Capitolul **Trăiesc sănătos și în siguranță** abordează subiecte de mare interes pentru copii și pentru adulții care îi îngrijesc și îi educă deopotrivă, răspunzând întrebării **Cum mă protejerez de pericole?** Oportunitățile de învățare create de echipă sau inițiate de copii au vizat explorarea contextelor și situațiilor periculoase pentru organism, urmate de învățarea comportamentelor prin care să ne protejăm de acestea.

Dacă la **grupa antepreșcolară** (2-3 ani) echipa de educatoare a propus activități și jocuri pe tema siguranței rutiere, pentru **preșcolari** echipele au extins aria de studiu și cu alte aspecte, atât în interiorul locuinței/grădiniței, cât și în comunitate.

Domeniile de dezvoltare urmărite cu predilecție au inclus:

DEZVOLTAREA FIZICĂ, A SĂNĂTĂȚII ȘI IGIENEI PERSONALE

Aspect specific: Promovarea practicilor privind securitatea personală

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze abilități de protecție față de obiecte și situații periculoase.

Exemple de indicatori (0 - 3 ani)

- Începe să evite pericolele (aragaz, fier de călcat, cuțite), dar nu poate fi lăsat nesupravegheat.
- Spune adultului când cineva îl lovește sau îi face ceva rău.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Comunică adulților sau colegilor atunci când vede un comportament periculos.
- Înțelege diferența dintre atingere sigură și atingere periculoasă.
- Recunoaște simboluri care indică pericol și îl evită.
- Nu ia medicamente în absența adultului, dar știe că medicamentele sunt utile în anumite situații.
- Privește în stânga și dreapta când traversează strada.
- Nu acceptă jucării, bomboane, mâncare, bani etc. de la persoane adulte necunoscute.
- Înțelege că unele comportamente pot fi dăunătoare organismului (fumatul, consumul de alcool, jocul cu chibriturile).
- Identifică adulții care pot să-l(o) sprijine în situații periculoase.

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze conștientizarea și înțelegerea regulilor de securitate personală.

Exemple de indicatori (19 luni - 3 ani)

- Demonstrează recunoașterea regulilor, chiar dacă nu le respectă întotdeauna.
- Anticipează consecințele nerespectării regulilor.
- Acordă atenție indicațiilor privind situațiile periculoase („Dă-mi, te rog, mâna, când traversăm strada!”).

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Anticipează și înțelege consecințele nerespectării regulilor.
- Identifică semne de protejare față de pericole existente în sala de clasă și acasă.
- Respectă reguli de siguranță de bază în transportul public, pe stradă, cu bicicleta etc.
- Respectă regulile de comportare pe stradă, în transportul public și în alte locuri publice pentru a evita accidente, situațiile periculoase.
- Relatează unde și când trebuie să se adreseze pentru ajutor.
- Demonstrează cunoașterea regulilor de siguranță în jocul simbolic.

DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI CUNOAȘTEREA LUMII

Subdomeniul: Dezvoltarea gândirii logice și rezolvarea de probleme

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze conștientizarea relației cauză-efect.

Exemple de indicatori (19 luni - 3 ani)

- Experimentează pentru a observa efectele propriilor acțiuni asupra obiectelor și asupra celorlalți.
- Observă acțiunile celorlalți pentru a remarca efectul acțiunii lor asupra obiectelor și persoanelor.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Identifică obiecte care influențează sau au efect asupra altor obiecte (dacă pun zahăr în apă, se topește).
- Adresează întrebarea „De ce?”, indicând interes pentru stabilirea relației de cauzalitate.
- Recunoaște, în relații simple, care elemente ale unui obiect cauzează anumite efecte (pietricelele dintr-o cutie fac gălăgie).
- Încearcă să explice pe bază de cauzalitate anumite schimbări ale fenomenelor (dacă e înnorat, atunci s-ar putea să plouă).
- Oferă explicații pentru care anumite evenimente se petrec (Mihai a lipsit ieri pentru că a fost bolnav).
- Realizează experimente pentru a descoperi relația cauză-efect prin acțiunea unor factori asupra obiectelor (pune apă în două căpăcele, unul la soare, altul în congelator și constată efectele temperaturii asupra apei).

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să observe și să compare acțiuni, evenimente.

Exemple de indicatori (19 luni - 3 ani)

- Imită acțiuni văzute în alte momente și contexte.
- Constată și descrie asemănarea sau deosebirea dintre două obiecte de același tip (o minge este mai mare decât alta, fusta mea este la fel cu cea a Mariei etc.).

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Demonstrează înțelegerea conceptelor „la fel” și „diferit”.
- Recunoaște și numește caracteristica unui eveniment (lung, amuzant, gălăgios).
- Compară evenimente cu ajutorul adultului.
- Compară evenimente și personaje din povești.
- Descrie evenimente utilizând cuvinte ce indică o comparație (azi am mâncat mai mult decât ieri).
- Argumentează propriile decizii.

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să găsească multiple răspunsuri/soluții la întrebări, situații, probleme și provocări.

Exemple de indicatori (0 - 3 ani)

- Folosește obiectele ca mijloc pentru atingerea unui scop (utilizează un camion ca să transporte cuburi, lingura ca să ajungă la mâncare etc.).
- Utilizează explorarea prin încercare și eroare pentru a rezolva probleme.
- Încearcă modalități diverse pentru soluționarea unei probleme înainte de a cere sprijin.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Explorează mai multe căi de soluționare a unei probleme și alege una dintre ele.
- Caută sprijin la alți copii sau adulți pentru rezolvarea de probleme.
- Se reorientează în soluționarea unei probleme când intervine un element nou.
- Lucrează în grup pentru soluționarea unei probleme, utilizând strategiile dezvoltate de grup.
- Discută când și de ce o situație este problematică, provocatoare.

CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI ÎN ÎNVĂȚARE

Subdomeniul: Curiozitate și interes

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste curiozitate și interes să experimenteze și să învețe lucruri noi.

Exemple de indicatori (19 luni - 3 ani)

- Manifestă interes pentru activități și obiecte noi.
- Pune întrebări despre oameni noi și obiecte necunoscute.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Experimentează materiale noi și combinații noi de materiale.
- Manifestă interes față de cum și de ce oamenii fac diverse lucruri.
- Formulează frecvent întrebările „De ce?” și „Cum?” pentru a înțelege ce se petrece în jur.
- Caută informații noi legate de domeniile care îl interesează.

Astfel, domeniile de conținut folosite ca pretext pentru stimularea dezvoltării copiilor în cadrul activităților inițiate de echipa de educatoare au inclus:

- informații despre meseriile care susțin și protejează acțiunile oamenilor în comunitate;
- cunoașterea pericolelor legate de incendii, inundații, cutremure;
- învățarea și practicarea comportamentelor care ne feresc de pericole;
- cunoașterea regulilor de circulație și exersarea comportamentelor rutiere corecte.

Captarea interesului copiilor

Tema, foarte stringentă dat fiind vremurile pe care le trăim, este și una foarte dorită de copii. Ei se visează eroi sau eroine, iar o temă despre situații limită, supraviețuitori și mai ales personaje salvatoare este una dezvoltată deseori la jocuri și activități liber alese la inițiativa copiilor. Jocul *De-a Supereroii* este unul favorit al copiilor, prezent atât în grădiniță, cât și în familie!

Organizarea mediului educațional

Mediul s-a îmbogățit cu foarte multe resurse în decursul săptămânii. O parte a recuzitei a fost adusă special pentru temă și a rămas la dispoziția copiilor și ulterior, ca de exemplu costumele oamenilor din comunitate care intervin în situații de urgență, furtunul de jucărie sau extintoarele pentru stingerea incendiilor.

Experiențe de învățare semnificative

Activitățile din grădiniță sunt mai mult decât pregătirea copiilor pentru viață, sunt viața însăși, așa cum susținea Dewey încă din secolul al XIX-lea. Această credință face ca tot ceea ce se întâmplă în spațiul clasei să fie conceput cu gândul la realitatea în care trăiesc copiii, pentru prezent și viitor. De asemenea, acesta este motivul experiențelor directe ale copiilor, fie că ne referim la o plimbare în comunitate, la o stație de pompieri sau la pregătirea unei budinci folosind mixerul.

Ideii pentru acasă

Este esențial să-i informăm pe părinți despre abilitățile pe care copiii le-au exersat și dobândit în activitățile din clasă, pentru a le consolida în contextul familiei.

Câteva sugestii pentru părinți:

- Discutați cu copiii acasă ce faceți în caz de cutremur, sub ce grindă de rezistență puteți să vă adăpostiți.
- Discutați cum procedați acasă în cazul unui incendiu, cum părăsiți spațiul.
- **Implicați copiii în activitățile casnice**, sub supravegherea dumneavoastră parțială (să se usuce la păr cu foehnul) sau totală (să facă un piure de fructe cu un blender).
- Arătați copiilor cum funcționează mașina de spălat din casă. **Solicitați-le ajutorul** la sortarea lucrurilor după culori atunci când le puneți în cuva de spălat. De asemenea, copiii vă pot ajuta la împerecheat șosetele după ce se usucă, sau la împăturitul lucrurilor.
- Numărați cu copiii, dimineața, semafoarele la care așteptați culoarea verde în drumul spre grădiniță. Apreciați comportamentele pietonilor responsabili și dezaprobați comportamentul celor care nu traversează prin locuri marcate corespunzător.

TRĂIESC SĂNĂTOS ȘI ÎN SIGURANȚĂ

Jurnal cu activități semnificative pentru copiii preșcolari

Trăiesc sănătos și în siguranță reprezintă o temă care introduce copiii în problematica zilelor noastre, îi conectează cu realitatea și stabilește cadrul pentru abilitarea acestora cu comportamente și abilități de viață, precum:

- memorarea numărului de telefon pentru apelul de urgență 112
- conștientizarea contextului folosirii numărului de urgență și exersarea lui
- comportamente care îți pot salva viața în caz de cutremur sau incendiu
- conduitele unui pieton responsabil în trafic.

Întâlnirea de dimineață

Fiecare zi dă startul discuțiilor și introducerii unui subiect nou. Astfel, ziua de luni debutează cu activități din domeniul **educației rutiere**, pentru că acestea fac parte din experiențele zilnice ale copiilor. Întâlnirea de dimineață cu tema *Traversez în siguranță* aduce cu sine reactualizarea cunoștințelor dobândite deja în familie sau la grădiniță și pregătește terenul pentru jocuri și activități centrate pe cunoașterea semaforului, a scopului și culorilor asociate lui, dar mai ales pe exersarea traversării corecte (împreună cu un adult, asistat de un adult sau independent în perioada următoare preșcolarității).

Întâlnirile din zilele de marți și miercuri aduc în atenția copiilor situații/evenimente cu care, cel mai probabil, nu s-au confruntat și anume, **cutremur** sau **incendiu**. La o grupă cu copiii de 5-6 ani, mai ales acolo unde prin localitate curge un râu, în contextul discuțiilor despre calamitățile naturale se poate vorbi și despre inundații și comportamentele salvatoare în aceste situații. În cazul de față, dată fiind poziționarea grădiniței în București, oraș în care activitatea seismică din județul Vrancea se resimte, comportamentele urmărite spre a fi însușite de copii au fost mai ales acelea de a acționa corect în caz de cutremur. Astfel, după această săptămână, atât în programul de siguranță la incendiu (PSI), cât și în afara lui, copiii din întreaga grădiniță au participat ritmic la activități de simulare în caz de cutremur. De asemenea, ziua dedicată comportamentelor în caz de incendiu a debutat cu întâlnirea cu tema *Focul – prieten sau dușman*.

Ziua de joi, dedicată siguranței personale, are în centrul său casa și obiectele din gospodărie pe care este important să știm când, cum, în ce condiții să le folosim.

Ultima zi a săptămânii s-a dorit a fi o consolidare a activităților parcurse și a abilităților exersate. Sub numele *Ajutorul e pe drum, 112*, copiii au discutat despre **numărul de apel de urgență** și utilizarea lui, dar și despre toți cei implicați în operațiunile de salvare (medici, pompieri, agenți de circulație, polițiști, militari). Prin jocurile de rol care s-au născut pe tot parcursul zilei, copiii au utilizat numărul de urgență în situații ilustrate sau imaginate, dar mai ales au învățat să se prezinte și să descrie coerent situația pentru care l-au folosit.

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii

Activitățile centrate pe ascultare, înțelegere, vorbire și comunicare au inclus lectura poveștii *Cei trei purceluși*, citirea de imagini despre *Lord*, *cățelul salvator*, jocuri de masă cu jetoane privitoare la incendii sau cutremure *Focul poate fi periculos* (http://www.igsu.ro/index.php?pagina=zona_copiilor), memorizarea poeziei *La semafor*, de Silvia Filip. Premisele citirii și scrierii au fost asigurate prin prezența în Centrul de Alfabetizare a cărților despre locuințe, a pliantelor/broșurilor referitoare la siguranța în caz de incendii sau cutremure. Tipăriturile și mesajele scrise au avut rolul de a familiariza copiii încă de la această vârstă cu litere și simboluri prin: ilustrarea poeziei, realizarea unor semne de circulație, introducerea denumirilor unor profesii.

Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

Cunoștințele științifice s-au regăsit pe parcursul săptămânii în activitățile și jocurile de recunoaștere a culorilor semaforului, a locurilor potrivite pentru traversare, dar și în cadrul experimentelor despre rezistența materialelor, explicate pe larg în secțiunea **STEAM**.

Exercițiile cu numere de tipul *Numărăm și sortăm mașinile pentru intervenție*, *Numărăm culorile semaforului pentru pietoni/pentru autovehicule*, *Comparăm cele două semafoare*, i-au provocat pe copii să numere, să analizeze și să compare. Multe din exercițiile de numerație și comparare, corespondența unu la unu s-au realizat și în contextele de rutină precum servirea gustărilor (*Număr tacâmuri*, *Așez atâtea fructe câți copii sunt...*).

Tema de față a reprezentat un pretext pentru exersarea pozițiilor spațiale: *Unde s-a ascuns Lord?* sau *Unde ne protejăm în caz de cutremur?* Exercițiile de măsurare și de comparare s-au continuat și în alte centre precum Nisip și Apă sau Construcții, unde au fost înălțate ziduri de cărămizi de lemn între care s-a adăugat mortar (cocă de jucărie de culoare gri).

Dezvoltarea fizică, sănătatea și igiena personală

Având uneori ca punct de pornire povestea *Cei trei purceluși*, tema construcției caselor a permis copiilor alegerea unor materiale diverse. Motricitatea grosieră a fost exersată prin construcțiile realizate din materiale de dimensiuni mari, cuburi de plastic sau cutii de carton.

De asemenea, activitățile de educație fizică nu au lipsit și au fost completate de jocuri și activități în aer liber precum: *Lumina roșie, lumina verde* – joc de mișcare, *Fii pregătit* – cursa cu obstacole, *Stânga, dreapta, stânga* – joc de educație rutieră sau de recunoaștere a semnificației unor semne de circulație.

Musculatura fină a fost intens exersată și prin activitățile cu nisip. Copiii au realizat construcții, dar și cărămizi de diferite forme și mărimi.

Motricitatea fină a fost stimulată prin varietatea activităților de arte plastice: activități de pictură prin tehnica stropirii (*Casa în flăcări*), realizare de machete pentru case folosind diferite materiale, lipire, decupare (*Semaforul*).

Promovarea practicilor de securitate personală s-a realizat în jocurile cu rol alese de copii: *De-a agenții de circulație*, *De-a pompierii*, *De-a arhitecții*, *De-a gospodăria*, *Call center*, *Primul ajutor*.

De exemplu, jocul *De-a pietonii* s-a desfășurat inițial la inițiativa echipelor de educatoare care au îmbogățit mediul clasei sau al curții cu elemente de recuzită sugestive, fiind apoi recreat de către copii pe tot parcursul săptămânii.

Copiii de la Grupa Mijlocie Buburuze au fost foarte impresionați de munca pe care o fac medicii, paramedicii, asistenții medicali în momentele de intervenție. Și-au dorit ca jocurile lor să recreeze cât mai real activitatea acestora, așa că au improvizat în clasă un cort pentru acordarea primului ajutor în stradă, dotat pentru intervenție în situații de urgență. Având la dispoziție truse medicale și o varietate de păpuși, copiii au improvizat diferite scenarii și și-au făcut datoria de medici pentru a aduce alinare în viața cât mai multor *pacienți*!

Foarte importante pentru consolidarea practicilor de securitate personală au fost exercițiile de evacuare în caz de cutremur, realizate cu grupa, precum jocul *Urmează liderul*, dar și cele la nivel de grădiniță.

Dezvoltarea socio-emoțională

Dezvoltarea conceptului de sine s-a realizat continuu, prin utilizarea tuturor oportunităților de autonomie și a sentimentului de competență al copiilor, precum:

- traversarea în siguranță, doar prin locurile premise, special marcate
- protejarea sub o grindă de rezistență în caz de cutremur
- condițiile utilizării obiectelor ascuțite, a electricității sau a focului.

Jocurile și exercițiile de evacuare în caz de cutremur au avut ca scop gestionarea emoțiilor copiilor și concentrarea pe acțiunile esențiale, care pot salva viața.

Capacități și atitudini în învățare

O astfel de temă, abordată chiar și cu preșcolarii mici, aduce cu sine prilejul discuției despre comportamentele pro-sociale și ajutorarea semenilor. Astfel, pornind de la exemplul celor trei purceluși, unde cel mai mic i-a primit și adăpostit pe cei care își pierduseră casele, copiii iau contact cu povestiri sau situații de viață care îi sensibilizează. Această temă aduce în atenția educatoarelor și poate fi modelat apoi către copii comportamentul de dăruire, oferire de sprijin în comunități sau familii afectate de calamități naturale.

IDEI DE EXTINDERE CULESE DIN EXEMPLE

Incendiul blocului turn Grenfell Tower din Londra din luna iunie 2017 a sensibilizat opinia publică, astfel că locuitorii metropolei neafecțate de dezastru au contribuit cu materiale, hrană, jucării, completând astfel eforturile autorităților locale. Copiii din mai multe grădinițe din Londra au reacționat și ei. Astfel, grădinițele Bright Kids au strâns 1000 £ pentru cei afectați de incendiu și s-au întâlnit cu o parte dintre pompierii salvatori. Evenimentele de strângere de fonduri au avut loc în cele două sedii ale grădiniței. Fiecare grădiniță s-a adresat oamenilor de afaceri și comercianților din cartier invitându-i să facă donații în schimbul participării la o tombolă. Personalul a contribuit cu prăjituri, iar produsele *handmade* preparate în grădiniță au fost vândute. De asemenea, părinții copiilor au donat câte 5 £ pentru ca fiecare copil să poarte costume de supereroi în ziua respectivă. Cum s-a ajuns aici? Copiii văzuseră imaginile incendiului la știri sau auziseră informația la radioul din mașină, astfel încât au început să discute despre fum, foc și moarte. Educatoarele au decis să nu ignore aceste discuții, ci să le facă publice, să îi asculte, să audă ce părere au și să îi ajute să vorbească despre cum se simt. Evenimentul a fost legat de valorile educației din Marea Britanie, așa că cei mici au discutat despre manifestarea emoțiilor, empatie și toleranță. De aici și până la modalitatea în care să se implice pentru strângerea de fonduri nu a fost decât un pas.

05 July 2017 Nursery Children raise money for Grenfell by Meredith Jones Russell în Nursery World

Copiii de la grupele mijlocii, *Fluturași* și *Licurici*, au fost foarte entuziasmați de vizita anunțată la stația de pompieri din apropiere. Pentru a pregăti vizita, în clasă au vorbit despre munca pompierilor, despre echipamentele pe care le folosesc și scopul lor. Astfel au aflat despre ce este extingtor. Multe amănunte despre această profesie au aflat din dialogul cu pompierii. Tot aceștia le-au completat și informațiile despre echipamentele pe care le folosesc.

PROMOVĂM INDEPENDENȚA

În documentul **Partnership for 21st Century Learning**, atât cercetătorii, cât și grupurile de *advocacy* vorbesc despre cei **4C** cu referire la *gândirea critică, colaborarea, comunicarea și creativitatea ca abilități de viață și carieră, precum și de abilități tehnologice, informaționale și de media*. O săptămână centrată pe activități și comportamente practice a fost un bun prilej pentru promovarea independenței copiilor ca efect al înțelegerii lumii din jurul lor, precum și a abilităților menționate mai sus. Astfel, considerăm extrem de valoroase și promovăm cu fiecare prilej activitățile prin care copilul ia contact și își însușește abilități, care îl pregătesc pentru un parcurs de succes atât educațional, cât mai ales în viață.

Vom enumera aceste activități, **abilitățile însușite** și câteva **sugestii pentru educatoare**:

112 apel de urgență

Capacitatea de a se prezenta (nume, vârstă)

Capacitatea de a comunica adresa (oraș, eventual stradă)

Capacitatea de a clasifica o situație drept periculoasă și de a o descrie

După discuția din cadrul întâlnirii de dimineață, în cadrul jocului cu rol copiii au instalat un *call centre*. Educatoarele au adus telefoane, agende și creioane pentru ca operatorii/operatoroarele să noteze informațiile obținute.

Un astfel de joc cu copiii mai mari este o oportunitate minunată de a explora harta orașului și a învăța să se orienteze cu ajutorul ei. Și în cazul grupei mici, o hartă a cartierului sau a celor mai importante clădiri din cartier poate fi utilă.

La celălalt capăt al firului, copiii din Centrul de Construcții au anunțat diferite situații care impuneau intervenție de urgență. Alți copii, cu căști și mașini de pompieri, truse medicale sau de prim ajutor erau gata să intervină. Cu o recuzită corespunzătoare, în fiecare zi cu cel puțin un element de noutate (un halat de medic, un costum de pompier, un furtun sau un extingtor), copiii vor relua jocul și îl vor extinde, învățând să comunice mai bine și să rezolve problemele care apar între ei.

Supraviețuire în caz de incendiu/cutremur

Capacitatea de a se orienta rapid în mediu

Capacitatea de a urma instrucțiunile unui lider în caz de forță majoră

Abilitatea de a se adăposti sub o grindă de rezistență sau într-o zonă stabilită anterior ca sigură

Pentru a acționa eficient este util să-i învățăm pe copii să se orienteze în mediu. La această vârstă copiii nu sunt singuri, ei sunt permanent supravegheați și însoțiți de adulți, dar aceste abilități le rămân în minte și în perioada de adolescență, când circulă în mod independent. Dacă vrem ca atunci când merg singuri într-un spațiu nou să se orienteze de la intrare unde sunt ieșirile de urgență, e util să practicăm acest lucru din perioada copilăriei timpurii.

Nu este suficient un singur exercițiu de evacuare în caz de incendiu sau cutremur pentru ca o grupă de preșcolari să acționeze în timp scurt și cu precizie, așa că exercițiile de simulare în caz de evacuare se realizează ritmic, la interval de câteva săptămâni, cu toată responsabilitatea. Jocurile pe care însă le putem propune copiilor pentru a consolida conceptul de ieșire de urgență pot fi cele referitoare la călătoria cu avionul și instrucțiunile însoțitorilor de zbor!

La grădiniță, ca și acasă, discutăm și exersăm cu copiii care este spațiul de siguranță în cazul unui cutremur.

Elemente de educație rutieră

Abilitatea de a traversa în siguranță; recunoașterea culorilor semaforului, traversarea prin locuri marcate

Recunoașterea și identificarea unor semne de circulație

Responsabilitatea în calitate de pasager; fixarea centurii de siguranță

Jocurile de educație rutieră în sala de grupă sau în curtea grădiniței au luat forme cât mai reale. În curte au fost construite circuite pentru biciclete și trotinete – vehiculele copiilor, s-au adăugat marcaje pentru pietoni și semne de circulație. Mai întâi educatoarele, apoi copiii au fost agenți de circulație sau responsabili de schimbarea culorilor semaforului. Joaca nesfârșită a copiilor a adus cu sine îmbogățiri de la zi la zi. Experiența de pieton a fost întregită cu cea de pasager într-un vehicul. Și cum microbuzele staționau în parcare între curse, sub supravegherea personalului, copiii s-au putut urca și au putut experimenta fixarea independentă a centurii de siguranță. În condițiile în care nu toți copiii acceptă cu ușurință să circule în scaun cu centura fixată, această activitate a fost de un real ajutor părinților!

Siguranța în gospodărie

Utilizarea responsabilă a uneltelor, instrumentelor, aparatelor din gospodărie

Responsabilitatea de a nu umbla la prize

Recunoașterea simbolului de pericol

Copiii recunosc înfățișarea și utilitatea multor instrumente și aparate din gospodărie: aspirator, fier de călcat, mixer, blender. În această perioadă folosirea acestora necesită supraveghere atentă din partea adulților și furnizarea oportunităților de a le folosi în cadrul jocurilor cu rol. Copiii pot călca hăinuțe cu fierul de călcat pe masa de călcat din Centrul de Joc cu Rol, pot face curățenie folosind aspiratoare de diferite feluri, exersând astfel ceea ce au învățat.

Elemente în cadrul temei săptămânii

Abilitățile generale din sfera STEAM – **știință (S), tehnologie (T), inginerie (E) arte (A) și matematică (M)** – au fost cultivate pe toată durata săptămânii. Pentru aceasta, echipa de educatoare și-a construit un demers didactic bazat pe:

Descoperirea lumii! Copiii au fost stimulați să descopere și să observe lumea din jurul lor odată cu plimbarea prin cartier (cu grupa de preșcolari sau cu părinții) – pentru observarea semafoarelor și a tipurilor lor, a locurilor pe unde se traversează. De la mediul exterior, copiii au descoperit apoi cum funcționează diferite obiecte din gospodărie, de pildă că mixerul are mai multe viteze, ca și o mașină! Fiecare activitate structurată sau fiecare joc are această componentă de observare și descoperire, echipa de educatoare fiind cea care descoperă odată cu copiii, și nu reprezintă unica sursă de informație!

Exersarea permanentă a limbajului matematic! Atât în cadrul rutinelor și tranzițiilor, cât și în cadrul activităților de învățare libere sau structurate, echipa de educatoare folosește limbajul matematic, operează cu concepte și îi încurajează pe copii să facă acest lucru: *Mașina de pompieri este mult mai grea decât un autovehicul! Furtunul pompierilor este mai lung decât cel al unui extingtor. Acesta este scurt.*

Formularea întrebărilor deschise! Pentru a evita răspunsurile scurte, laconice și deseori prin afirmații sau negații ale copiilor, educatoarele apelează la descrieri: *Poți să descrii mașina de pompieri? A analiza două vehicule din imediata apropiere a copilului oferă șansa unei comparații privind culoarea, mărimea, forma sau greutatea.*

Urmărirea intereselor copiilor! În fiecare săptămână există activități care îi incită pe copii mai mult, jocuri de care nu s-ar despărți și pe care le reiau în momentele de jocuri și activități liber alese. Rolul echipei de educatoare este acela de a privi cu atenție și a vedea ce îi face curioși pe copii. Dacă în grupă copiii sunt fascinați de pompieri și de munca lor, tema se poate relua și extinde și în perioada următoare, iar vizita la o stație pentru pompieri este obligatorie. Până atunci însă, putem să numărăm pompieri, putem să construim o stație de pompieri, copiii pot învăța despre rolurile lor diferite folosind desenele animate, ca de exemplu *Pompierul Sam*.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Această temă oferă un exemplu foarte util pentru a le demonstra copiilor că profesiile pot fi practicate atât de către fete, cât și de către băieți. Jocurile *De-a pompierii* sau *De-a agenții de circulație* nu sunt exclusiv pentru băieți. Fetele pot fi încurajate să participe inclusiv povestind despre școlile care pregătesc oamenii în aceste profesii și care oferă locuri speciale pentru fete. Pentru aceasta, printre imaginile pe care le pregătim copiilor la jocurile de masă este important să existe și imagini cu femei care exercită aceste profesii.

Învățarea înseamnă bucurie! Cu cât învățarea se produce într-o atmosferă mai relaxată, mai naturală, cu atât înțelegerea fenomenelor și reținerea lor, asociată acestui context, sunt mai trainice. Știm că cel mai bine copiii învață prin joc și prin explorare. Astfel, pregătirea și desfășurarea unor experimente și ale unor activități practice în care copilul are rolul principal (precum realizarea cărămizilor din lut, construirea unui zid de cărămidă cu mortar din cocă de modelat de culoare gri, folosind o mistrie) vor avea darul să-i motiveze pe copii, să-i facă entuziaști în ceea ce privește grădinița, iar apoi școala!

Vom exemplifica în continuare câteva activități relevante din fiecare categorie.

ȘTIINȚĂ

Copiii le-au fost create condiții de observare și explorare și au fost invitați să explice diverse situații și fenomene:

- **Observarea** în timpul plimbării prin cartier a dat ocazia comparării semafoarelor pentru pietoni și pentru automobile. Copiii au descoperit că la semaforul pentru pietoni lipsește culoarea galbenă. *Oare oamenii nu se pregătesc? Mașinile au nevoie de mai mult timp să demareze? Câte secunde durează culoarea verde? Avem timp pentru traversare? Cu ce fel de pas? Alergarea este o soluție?* Prin astfel de întrebări au analizat ceea ce s-a observat, iar copiii au înțeles ce responsabilitate are fiecare participant la trafic.
- **Investigația** materialelor diverse a fost o activitate care le-a făcut plăcere copiilor și din care au reținut multe aspecte. Copiii știau deja din experiența lor de viață că există o varietate de case și de materiale de construcție. Realizarea machetelor de case cu diferite tipuri de ziduri sau acoperișuri i-a făcut să exploreze bucățele de lemn, paie, carton, carton ondulat. Povestea *Celor trei purceluși* i-a incitat la experimente! La Centrul de Nisip și Apă copiii au construit căsuțe din nisip uscat și nisip umed. Apoi, căsuțe de nisip umed și căsuțe din lut amestecat cu paie. Au turnat apoi aceeași cantitate de apă și au constatat care din căsuțe s-a dezintegrat mai ușor. Copiii de la 4-5 ani pot face ușor predicții despre ce urmează să se întâmple. Copiii de la grupele mici erau foarte dornici să toarne apa! Pentru a exersa plămânii și forța pe care o au în respirație, același exercițiu l-au făcut și suflând asupra căsuțelor, rolul de lup fiind unul de care nu s-au ferit! Astfel, au descoperit și că o căsuță de lut nu poate să fie mișcată, chiar dacă mai mulți *lupi* vor sufla unul lângă altul, pe când una din nisip uscat se va risipi cu ușurință!

TEHNOLOGIE

Copiii au luat contact cu tehnologia explorând unelte de construcție.

- **Folosirea mistriei** sau a *cuțitului de plastic* pentru a întinde coca de modelat de culoare gri, în rol de *mortar*, între piesele de lemn, *cărămizile*, pentru a ridica un zid, a fost una dintre activitățile favorite. Copiii sunt familiarizați cu coca de modelat, cu o textură mult mai plăcută decât a plastilinei, mai ușor de întins, mai flexibilă și în același timp o resursă ușor de produs local cu costuri minime. Pentru a fi cât mai aproape de realitate, acest *mortar* a luat culoarea gri, iar copiii au putut construi exersându-și îndemânarea. Nu este ușor să apreciezi cantitatea cea mai potrivită de cocă pe care o poți manipula, nici să răstorni mistria chiar pe cubul de lemn, dacă nu ai exercițiu. Coordonarea oculo-motorie și motricitatea grosieră sunt folosite pentru a întinde materialul și a asambla piesele. Unii copii au ales să construiască ziduri mai groase, alții mai subțiri. Aceasta a dat posibilitatea conversației despre grosimea zidurilor în funcție de clima în care este construită casa. La București, unde temperaturile vara pot ajunge și la 40°C iar iarna pot scădea și până la -25°C, constructorii recomandă ziduri groase și izolație pentru a respinge căldura pe timp de vară și a ține departe frigul. Copiii au fost încântați de descoperirile lor și foarte hotărâți să măsoare zidurile caselor în care locuiesc! De asemenea, săpatul cu lopățica în același centru, transportul nisipului cu gălețușa de la o cuvă la alta sau de la un șantier de construcție la altul aduc copilul în contact cu tehnologia. Pentru a extinde jocul și a complica dialogul, putem aduce un buldozer sau un camion pentru transportul nisipului, iar predicțiile pot să apară: *Unde crezi că încape mai mult nisip, în gălețușă sau în camion? Cu câte gălețușe de nisip poți să umpli un camion? Dar cu câte lopățele de nisip se umple o gălețușă?*
- **Convorbirea despre siguranța** în gospodărie a adus cu sine discuția și demonstrația funcționării unor aparate pe care copiii le cunosc deja din familie. *Mixer, blender, aspirator, fier de călcat, foehn* au fost câteva dintre cele investigate de copii. Unele au fost folosite în clasă în alte ocazii, de exemplu, instrumentele de la bucătărie. De asemenea, aspiratorul a fost utilizat în sala de clasă, pentru a curăța mocheta de la Centrul de Construcții. Cu asistență, copiii le-au explorat, au identificat aspectele la care trebuie să fie atenți și au stabilit că folosirea lor se face numai în prezența adultului!

Tehnologia înseamnă utilizarea computerului! O puteți folosi pentru introducerea semnelor de circulație de bază pentru preșcolarii mari și selectiv pentru cei mici!

Sugestie STEP BY STEP

Copiii au nevoie de experiențe directe, la prima mână. Astfel, dacă în oraș există un muzeu al tehnicii, alegeți să vizitați o anumită secțiune a sa (mai ales cu copiii preșcolari). Ideea de evoluție a tehnicii și tehnologiei o putem transmite copiilor și prin alte modalități. De pildă, pentru Centrul de Joc cu Rol, acolo unde ne sunt utile telefoanele, puteți solicita părinților să vă împrumute sau să doneze clasei aparatele de care nu mai au nevoie. Puteți opri în clasă 4, 5 modele de telefoane, de la cele cu receptor și disc la primele generații de telefoane mobile, până la unul mobil și fix din zilele noastre. Copiii pot observa cum au evoluat și pot face singuri diferite observații referitoare la aspectul exterior (*design*) sau la funcțiile telefonului. Aparatele pot rămâne în sala de clasă, la Centrul de Științe câteva zile, eventual într-un Muzeu al Tehnicii.

INGINERIE

Copiii explorează conceptele din domeniul ingineriei în cadrul construcțiilor, mai ales atunci când folosesc materiale și idei noi. În Centrul de Construcții, unde copiii au fost arhitecți pe durata săptămânii, au existat foi și creioane, astfel încât, înainte de a construi, aceștia puteau desena, realiza schema construcției. Dacă prima fază a lucrului o reprezenta schița, a doua era jocul liber cu materialele, de la care a fost doar un pas și s-a ajuns la creația de povești despre ceea ce s-a realizat.

Zidirea cărămizilor a impus discuția despre structuri, despre echilibru și fundația unei construcții. Fie că au ridicat un zid, un turn sau pereții unei case, copiii au săpat, au întins, au tăiat, au strâns și modelat coca de jucărie, exersându-și astfel intens coordonarea și musculatura fină. Copiii au debordat de entuziasm și au petrecut mult timp în acest centru concentrați și perseverenți. Materialele diferite folosite în construcții – lemnul, lutul, cuburile de plastic – sunt ocazii de a descoperi cu ce se construiește mai repede sau mai trainic.

MATEMATICĂ

În conversațiile cu copiii au fost utilizate în mod constant **conceptele matematice**:

- **Numeratie:** copiii au numărat mașini, case, pompieri, echipe de intervenție, orice se putea număra în contextul temei! Deși corespondența număr-cantitate a fost păstrată în concentrul 1-3, numărarea conștientă, cu materiale concrete aflate la dispoziția copiilor a depășit 1-5.

Sugestie STEP BY STEP

Un exercițiu foarte util și constant de numărat este acela al locurilor libere care pot fi ocupate în fiecare centru. La Centrul de Nisip și Apă nu pot lucra mai mult de 3-4 copii, pe când la Centrul de Alfabetizare, unde se citește o poveste, pot fi acomodați 6 copii. Copiii pot număra scăunelele sau pernuțele, pot face comparații apoi, pentru a decide unde sunt mai mulți sau mai puțini. Exercițiile intuitive de adunare și de scădere se regăsesc foarte natural: *Am mai adus un scăunel la centru. Câte scăunele sunt acum? Câți copii se pot așeza în acest centru?*

- **Forme geometrice:** *Ce forme geometrice recunoaștem la un semafor? Dar semnul STOP cu ce seamănă?* Astfel, copiii asociază formele geometrice cu obiecte reale din mediu care au semnificație pentru ei în viața de zi cu zi.
- **Repetarea de pattern-uri/modele** se regăsește în construcțiile copiilor, de la modul în care folosesc cuburile până la modul în care așază cărămizile pe rânduri succesive, astfel încât construcția să fie trainică, cu piese care se suprapun parțial. Copiii și-au creat propriile pattern-uri sau modele de case, ceea ce a dus la creșterea stimei de sine.

Materiale specifice utile în timpul săptămânii:

- telefoane reale, nefuncționale
- agende de birou
- harta orașului/a cartierului
- materiale de construcție diverse: lut, cocă, cartoane, bureți
- recuzită aparținând diferitelor profesii:
 - pompier: cască de protecție, furtun, extingtor, echipament
 - medic: halat, trusă de prim ajutor
 - agenți de circulație: caschetă, semne de circulație
- recuzită pentru jocurile de rol în gospodărie: aspirator, fier de călcat, mixer, blender.

Ideii de extindere din cercetări

Un proiect declanșat de un artist din Marea Britanie și care s-a desfășurat în Londra la Portman Early Childhood Centre și-a propus să exploreze valoarea și posibilitățile **jocului liber**. Pe parcursul a 12 săptămâni, un spațiu la care aveau acces permanent copiii de 3-4 ani a fost eliberat de orice jucărie tradițională și au fost introduse materiale nestructurate, brute, ca de pildă: foi de plastic transparent, role reflectorizante, tuburi de spumă, resturi de ambalaje, cercuri și triunghiuri din magazinele de bricolaj. Alegerea materialelor interesante, dar ieftine și ușor accesibile, a avut ca scop observarea gradului în care copiii vor fi interesați de ele și cum le vor putea utiliza. În mod special au fost alese materiale mari, suficiente, astfel încât copiii să nu fie nevoiți să concureze pentru a le utiliza, nespecifice, pentru a stimula colaborarea și a le folosi în modalități foarte variate. Personalul instituției a fost instruit să nu intervină și să nu ghideze jocul copiilor. Concluziile studiului au fost că sesiunile fără jucării ajută copiii să se angajeze în diferite feluri, aduc în joc multe cântece și reușesc să implice un număr mare de copii. Dinamica folosirii materialelor mari este diferită de a materialelor tradiționale. Dacă educatoarele nu întrerup, ci doar le extind jocul cu un material nou sau cu întrebarea *Ce ai făcut aici?*, copiii explorează în ritmul și stilul lor și își dovedesc faptul că sunt capabili de creație. Interacțiunile cu materiale de forme, mărimi sau texturi diferite împreună cu interacțiunile cu ceilalți, cresc încrederea în sine a copiilor și exersează capacitatea acestora de a inventa. Laitmotivul proiectului: **Să avem încredere în copil!**

Nursery World 29 May – 11 June 2017 – Master Minds by Annette Rawstrone

CE ȘI CUM POT FACE SINGUR/SINGURĂ?

Curriculum și abilități pentru viață

Capitolele **Pot singur**, **Bune maniere** și **Restaurant românesc** din partea a doua a proiectului de față, **Pași mici într-o lume mare**, se concentrează asupra acelor acțiuni și comportamente care facilitează dezvoltarea la copii a abilităților de interacțiune cu adulții și colegii, a comportamentului pro-social, a conceptului de sine, persistența în activități, a inițiativei și antreprenoriatului. Ele reprezintă teme umbrelă, sub care regăsim o multitudine de conținuturi pretext pentru a introduce sau extinde comportamente specifice preșcolarității mari, dar și abilități de viață și care răspund întrebării **Ce și cum pot face singur/singură?**

Domeniile de dezvoltare urmărite în principal includ:

DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ

Aspect specific: Abilități de interacțiune cu copii de vârste apropiate

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să interacționeze pozitiv cu copii de vârstă apropiată.

Exemple de indicatori (0-3 ani)

- Zâmbește altor copii.
- Exprimă prin sunete, gesturi, expresii faciale bucuria de a se juca împreună cu alți copii.
- Arată interes față de alți copii urmărindu-i cu privirea și imitându-le comportamentul (de ex: comportamentul fraților).
- Începe să se joace în paralel cu alți copii.
- Se joacă lângă alt copil.
- Observă și imită comportamentul altui copil.
- Manifestă spontan preferința de a se juca cu copii pe care îi cunoaște.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Se alătură unui grup de copii care se joacă (cu ajutorul adultului, dacă este necesar).
- Inițiază o activitate împreună cu alt copil.
- De cele mai multe ori își exprimă dorința de a se despărți de adult pentru a se juca împreună cu alți copii.
- Se conformează deciziilor de grup.
- Cooperează, face schimb de obiecte în joc.
- Se împrietenește și menține prietenia cu cel puțin un copil.
- Rămâne cu grupul și nu merge cu persoane necunoscute.
- Interacționează din proprie inițiativă cu copii apropiați ca vârstă în diferite contexte.
- Inventează activități care implică mai mult de un copil.
- Cere și oferă ajutor altor copii (îl ajută pe alt copil să găsească o jucărie răătăcită, să își facă patul).
- Propune, dar și urmează sugestiile unui camarad de joacă despre cum să se joace.
- Se identifică drept prieten al unor copii din diferite medii apropiate (la grădiniță, acasă/la bloc, la bunici).

Aspect specific: Dezvoltarea comportamentului pro-social

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să perceapă regulile și efectele acestora.

Exemple de indicatori (0-3 ani)

- Urmează reguli și rutine simple legate de hrană, somn.
- Asociază anumite comportamente ale adulților cu propriile comportamente (când este pus în pătuț, se așteaptă să adoarmă, ridică mâinile anticipând să fie luat din pătuț și hrănit).
- Anticipează și urmează reguli simple, dacă i se reamintește și cu supraveghere (să pună jucăriile la loc, să nu strice construcțiile altor copii etc.).
- Urmează rutinele familiei (comportamentul la masă).
- Anticipează consecințele nerespectării regulilor.
- Recunoaște că un comportament negativ atrage reacții negative din partea adulților.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Urmează reguli simple fără a i se mai reaminti (să nu trântască jucăriile).
- Își așteaptă rândul în joc.
- Recunoaște comportamentul pozitiv al altor copii.
- Folosește jocul pentru a explora, exersa și înțelege rolurile sociale.
- Anticipează ce urmează în programul zilnic, dacă există un program clar și respectat.
- Se joacă sau lucrează fără să îi deranjeze pe ceilalți.
- Își adaptează comportamentul în funcție de regulile diferitelor situații (de ex: vorbește în șoaptă când intră la bibliotecă, când merge la spital, la muzeu etc.).
- Își exprimă dezacordul față de comportamente incorecte („nu este corect, așteaptă-ți rândul”).
- Respectă reguli simple de participare în activități și joc
- Participă la activități în grupuri mici sau mai mari, uneori în calitate de conducător, alteori în calitate de executant.
- Aplică independent regulile în situații noi, dar similare.
- Explică celorlalți reguli simple din familie sau de la grădiniță.

Reper - Copilul ar trebui să fie capabil să își asume responsabilități, să negocieze și să participe la luarea deciziilor.

Exemple de indicatori (0-3 ani)

- Acceptă intervențiile adulților pentru a negocia disputele privind jucăriile.
- Începe să împartă și să înapoieze jucării cu ajutorul adulților.
- Menționează preferințe și intenții simple.
- Cu ajutorul unui adult, vorbește cu alt copil pentru a rezolva un conflict.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Participă la luarea deciziilor, cu ajutorul adulților.
- Utilizează diverse strategii pentru a participa la un joc (târguială, schimb).
- Aplică strategii simple pentru a rezolva adecvat problemele, fie individuale, fie de grup (de ex: cere ajutorul unui adult).
- Negociază cu alți copii rezolvarea unei probleme, cu ajutorul adultului.
- Explicitează drepturile sale și motivele celorlalți în negocierea conflictelor (Îți dau pasta de lipit după ce termin eu de lipit două hârtii).
- Ține cont de dorințele și nevoile altor copii.
- Folosește multiple strategii pentru rezolvarea conflictelor (întâi vorbește, apoi cere ajutorul adultului).
- Caută soluții pentru rezolvarea problemelor apărute în interacțiunea cu copiii, fără a-l implica pe adult.
- Evită situațiile care duc la conflict.
- Acceptă responsabilități și le respectă.
- Încearcă să repare sau să corecteze consecințele eventual distructive ale acțiunilor sale.
- Ia decizii simple cu minimă supervizare din partea adultului (mâncare, îmbrăcăminte, jucării, cărți).

Aspect specific: Dezvoltarea conceptului de sine

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să se perceapă în mod pozitiv, ca persoană unică, cu caracteristici specifice.

Exemple de indicatori (0-3 ani)

- Își explorează (își pipăie, își privește) propriul corp.
- Reacționează prin sunete și gesturi când își aude numele.
- Se recunoaște în oglindă.
- Își spune numele și vârsta, dacă este întrebat/ă.
- Își exprimă apartenența de gen: „Sunt fetiță”, „Sunt băiat”.
- Își recunoaște propriile obiecte.
- Atrage atenția asupra sa în fotografii sau oglindă.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Își spune corect numele, prenumele și vârsta.
- Folosește corect pronumele personal (nu mai folosește persoana a III-a pentru a se referi la sine).
- Descrie membrii familiei, asociindu-le corect statutul și spunându-le numele.
- Cunoaște ziua, luna, orașul și țara în care s-a născut, numărul de telefon.
- Împărtășește celorlalți informații despre sine.
- Solicită liniște și spațiu.
- Demonstrează conștientizarea schimbărilor care se produc în sine și mediu (copilul crește, plantele au un ciclu de viață).
- Dă dovadă de încredere în abilitățile sale în formare.
- Are o imagine pozitivă despre sine.

CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI ÎN ÎNVĂȚARE

Aspect specific: Dezvoltarea capacității de a continua și finaliza acțiunile (persistență în activități)

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să aibă inițiativă în interacțiuni și activități.

Exemple de indicatori (0-3 ani)

- Explorează medii noi.
- Dorește să facă singur/ă anumite lucruri (să mănânce, să bea, să se îmbrace).
- Arată că îi plac sau displac anumite activități, experiențe sau interacțiuni.
- Încearcă lucruri noi și începe să își asume riscuri.
- Inițiază jocuri cu alții.
- Alege o activitate din mai multe și o susține pentru o perioadă scurtă.
- Propune o idee de petrecere a timpului.
- Explorează din proprie inițiativă materialele.

Exemple de indicatori (3-6 ani)

- Alege și desfășoară o activitate care se potrivește intereselor sale.
- Face planul unei activități și îl pune în practică.
- Inițiază jocuri și activități cu alte persoane, copii și adulți.
- Exprimă dorința de a învăța să realizeze anumite acțiuni de autoservire, să confecționeze obiecte, jucării sau să găsească informații despre obiecte interesante.
- Cere unui copil să se joace împreună.
- Găsește și utilizează materiale pentru a pune în practică o idee (cuburi pentru o construcție).
- Ia decizii legate de activități și materiale dintr-o gamă mai largă.

Subdomeniul: Persistență

Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să continue realizarea sarcinii, chiar dacă întâmpină dificultăți.

Exemple de indicatori (0-3 ani)

- Se concentrează pe sarcini care îl/o interesează.
- Persistă în rezolvarea unei sarcini chiar dacă nu a reușit (să facă un puzzle, să construiască un turn din cuburi).
- Se concentrează la o activitate de 20 de minute, fără supervizare.
- Planifică o activitate revenind asupra ei în intervale diferite de timp.
- Revine asupra sarcinii chiar dacă are dificultăți, este întrerupt/întreruptă sau are anumite nemulțumiri.

Captarea interesului copiilor

Activitățile propuse sau inițiate de copii au avut predominant un caracter practic, aplicat la viața reală pe care aceștia o trăiesc. De la simplele deprinderi de autoservire, la abilitatea de a pune masa, de a citi un bilet la cinema sau a respecta regulile sociale în diverse contexte din mediile frecventate periodic de copii, fiecare situație întâlnită în clasă se baza într-o anumită măsură pe experiența copiilor. În același timp însă, fiecare situație de învățare a avut o componentă nouă, i-a provocat pe copii, i-a motivat extrinsec (de exemplu, după ce și-au găsit locurile pe scaune, a început filmul) sau intrinsec (de exemplu, copiii au fost capabili să realizeze numeroase activități practic-gospodărești pe care să le transfere și acasă). Dialogul dintre propunerile echipei de educatoare și interesele copiilor, urmarea și extinderea acestora din urmă au făcut ca temele să fie bine primite, iar interesul copiilor unul susținut, manifestat în persistența în activități pe o perioadă uneori mai mare de 20-30 de minute.

Organizarea mediului educațional

Așa cum săptămânile despre nutriție au făcut din sălile de clasă laboratoare de experimente și ateliere de gătit, pentru a răspunde întrebării *Ce și cum pot face singur/singură?* sala a căpătat cu fiecare nouă zi un alt aspect. Ea a fost locul unei spălătorii și uscătorii de haine, al organizării vestiarului, dulapului sau materialelor din centre; a fost sală de spectacol de cinema sau de teatru; a fost spațiul încercărilor de a organiza un restaurant al clasei pentru cei mai importanți musafiri, familia!

Experiințe de învățare semnificative

Tot ceea ce au învățat copiii în aceste săptămâni a avut un impact real asupra vieții acestora și a reprezentat cunoștințe, abilități, atitudini și valori pentru întreaga viață, pe un fundament de echilibru, curiozitate, conștiință de sine, empatie și capacitate de schimbare – atribute ale inteligenței emoționale.

Părinții ne sunt parteneri

Capitolele următoare cuprind multe idei pentru părinți pentru ca spațiul casei să continue cultivarea unei atmosfere de încredere acordată copilului și explorarea începute la grădiniță. Timpul de calitate petrecut de copii împreună cu părinții, joaca serioasă, reprezintă beneficii recunoscute pentru copii în planul rezilienței, al retenției informațiilor și al dorinței de învățare pe tot parcursul vieții, dincolo de consolidarea relației cu aceștia.

POT SINGUR/SINGURĂ

Jurnal cu activități semnificative pentru copiii preșcolari

Pot singur/singură este ceea ce vrem să auzim de la copiii noștri pe măsură ce cresc, ca o garanție că, în procesul pe care îl parcurgem ca educatori și părinți, suntem pe drumul cel bun. Această sintagmă, **Pot singur/singură** sau **Eu pot**, trebuie înțeleasă ca o încredere în capacitățile copilului, o validare a competențelor lui, fără a fi un îndemn la o existență separată, egoistă față de ceilalți membri ai comunității. Cultivarea abilităților de lucru în echipă, a comunicării și colaborării rămân deziderate ale programelor noastre.

Și pentru a crește copii autonomi, responsabili, capabili, e nevoie din când în când ca și noi, adulții educatori, să reflectăm asupra cuvintelor lui Thomas Edison:

„Dacă am face toate lucrurile de care suntem capabili, ne-am uimi pe noi înșine!”

Preocuparea echipei de educatoare pe durata întregii săptămâni, ca și pe durata întregului proiect, a fost aceea de a forma și consolida deprinderi de autoservire și comportamente autonome proprii preșcolarității, dar și de a ajuta fiecare copil să-și înțeleagă emoțiile, trăirile proprii și pe cele ale partenerilor, copii sau adulți, să și le gestioneze și să le manifeste adecvat.

Întâlnirea de dimineață

Cu întrebarea *Ce poți face singur/singură?* copiii se întâlniseră și cu câteva săptămâni mai devreme, la începutul proiectului **Cresc responsabil**. La întâlnirea de dimineață, copiii de grupe mari au reluat lista de deprinderi și abilități, au verificat în ce măsură și le-au însușit, au completat-o cu unele noi însușite deja (portocaliu), dar și cu altele pe care ar dori să și le însușească (albastru):

Acțiuni în cadrul rutinelor și al tranzițiilor:

La spălător Mă spăl pe mâini. Mă șterg pe mâini. Mă spăl pe dinți. Folosesc toaleta.	La sala de mese Tai fructele moi pentru gustare. Ung felia de pâine cu unt/brânză. Decojesc un ou fiert. Îmi torn apă. Storc o lămâie, o portocală. Prepar o limonadă. Pregătesc o frigăruie/o salată de fructe. Așez vesela și tacâmurile. Strâng vesela și tacâmurile.
La cuier, la dormitor Îmi îmbrac haina/hanoracul. Mă închei la fermoar. Îmi închei/deschei nasturii la haină. Îmi împachetez hainele la dormitor. Mă încălț cu pantofii de interior/exterior. Mă îmbrac cu pijama la dormitor. Întind cearșaful. Îmi fac patul. Îmi organizez vestiarul. Îmi ordonez ghiozdanul cu schimburi. Îmi leg șireturile.	La centre Aranjez jucăriile la Centrul de Joc cu Rol. Așez cuburile la locul lor în dulap. Așez cărțile pe rafturi. Colectez separat resturile de materiale. Plantez semințe de plante aromate. Ud florile din Grădina Copiilor. Organizez un picnic. Etichetez materialele.
	Acasă Ud florile din ghivecele din cameră. Pun apă proaspătă pentru câțel/pisică. Prepar singur(ă) o salată de legume. Pun masa pentru membrii familiei.

Astfel au devenit evidente câteva **obiective de învățare** stabilite chiar de copii și reținute de echipele de educatoare pentru a fi adresate în perioada următoare în clasă, dar și acasă, cu participarea părinților.

Următoarele întâlniri de dimineață s-au desfășurat parțial chiar la vestiar, unde copiii au ordonat obiectele existente, au schimbat eticheta dacă aceasta era deteriorată, au discutat despre oportunitatea aducerii unor jucării la grădiniță și ce dimensiuni trebuie să aibă acestea ca să încapă în dulap!

Această conversație a cuprins mai mult copiii de la grupele unde se obișnuiește ca vinerea, pe *scaunul autorului* copiii să-și prezinte jucăriile preferate. Astfel, copiii au descoperit că nu au suficient loc dacă fiecare vine cu mai multe jucării sau cu jucării de pluș de talie mare. Din această constatare, la unele grupe s-au născut noi reguli ale clasei și o nouă practică de folosirea a *scaunului autorului*. Copiii au stabilit astfel că jucăriile trebuie să aibă o lungime de maximum 20 de centimetri pentru a putea fi lăsate la dulap! Iată cum noi concepte matematice au fost exersate!

Altă idee vehiculată a fost ca jucăriile și ocuparea scaunului autorului să aibă loc pe rând, în fiecare dintre zilele săptămânii, nu neapărat vinerea. Astfel, o activitate scurtă de tip *Arată și prezintă/Show and Tell* face ca fiecare să aibă ocazia să-și prezinte jucăria preferată o dată pe săptămână, fără ca vinerea copiii să fie copleșiți de numărul și varietatea jucăriilor aduse. Alte reguli consolidate odată cu noile practici se referă la dezvoltarea socio-emoțională a copiilor, precum folosirea în comun a materialelor și împărtășirea cu ceilalți. În unele clase, regula a fost discutată, agreată și formulată foarte clar de echipa de educatoare împreună cu copiii: **Aducem la grădiniță jucăriile pe care le împărțim cu ceilalți copii!** (*Aducem la grădiniță jucăriile cu care acceptăm să se joace și colegii*).

Jocul didactic *Sunt responsabil la grădiniță* a adus în atenția copiilor sarcinile săptămânale ca prilej de extindere și de exersare a unor abilități conexe. Astfel, responsabilitatea de a face rândul pentru plecarea din clasă sau în alte spații a fost un prilej de exersare a abilităților matematice, așa cum o să vedem mai jos.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Pentru copii nu este întdeauna foarte atractiv să se așeze la rând, mai ales dacă timpul de așteptare este unul lung. Pentru că fiecare tranziție este un prilej de învățare, iar abilitățile matematice ne sunt la îndemână, *Trenulețul* poate deveni de fiecare dată o problemă de matematică, rezolvată de fiecare dintre copii! Imaginați-vă că o parte dintre copii s-au așezat deja în rând. Poate că unii dintre ei nu și-au terminat activitățile și este nevoie să-i așteptați.

- Cine este primul în rând? Este o fată sau un băiat?
- Cât de înalt crezi că este? Haideți să măsurăm!
- Dar tu, al câtelea ești în rând? Câți copii sunt în fața ta? Dar în spatele tău?

Fiecare responsabilitate a oferit ocazia discuției despre implicațiile pe care neîndeplinirea responsabilității le poate avea. *Ce s-ar întâmpla dacă nu am mai avea mesagerul clasei? Dar bibliotecarul? Dar Gardianul Eco?*

Conversația despre *Inelele responsabilităților* i-a condus pe copii să facă trecerea de la grija față de propria persoană la cea față de familie și comunitate, la mediului extins.

Astfel, sfârșitul de săptămână, care a coincis cu Ziua Pământului, a fost dedicat discuțiilor despre mediu și grija față de acesta. Activitățile practice în curtea grădiniței și experimentele privind poluarea au trezit interesul copiilor și au prilejuit reluarea cunoștințelor de ecologie.

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii

În Centrul de Alfabetizare copiii au la îndemână cărți diferite de povești, iar povestea *ledul cu trei capre* este foarte cunoscută de ei. Lectura educatoarei le-a reamintit povestea celor care nu o știau, iar în Centrul de Joc cu Rol, având la dispoziție diferite măști, copiii au recreat povestea așa cum și-au dorit, folosind de multe ori în locul personajului principal (pe care nu au dorit neapărat să-l joace!) o jucărie de pluș.

Cărțile de dezvoltare personală din seriile *Valorile și Emoțiile tale*, de Brian Moses și Mike Gordon, au reprezentat o resursă prețioasă pentru cunoașterea și autocunoașterea de sine, așa cum vom vedea în secțiunea dedicată dezvoltării socio-emoționale.

Îmi recunosc ghiozdanul a fost un joc didactic cu material concret, ghiozdanele copiilor, având ca scop exersarea descrierii și folosirea cât mai multor adjective.

Și eu pot! a fost povestea grupei, creată în lanț de copii pe bază de imagini, pornind de la evenimentele dintr-o zi de grădiniță. Pentru a crea povestea, a fost de ajutor și agenda zilei cu activitățile și reperele de timp cunoscute de copii. Acestora le place să fie ei înșiși personajele poveștii, să fie puternici, curajoși, să ajute, să le fie recunoscute faptele, meritele. De aceea, povestea poate începe de la ***A fost odată ca niciodată, într-o dimineață, pe strada noastră un copil pe nume*** (primul din grupă care a ajuns dimineața) ***a deschis curajos o poartă magică și a intrat. Știți că odată intrați pe poarta grădiniței, copiii se transformă. Capătă puteri nebănuite și pot să facă orice visează...***

Sugestii pentru cadrele didactice:

Povești de seară pentru fete rebele reprezintă o nouă apariție scrisă de Elena Favilli și Francesca Cavalli, despre 100 de femei care au schimbat lumea. Poveștile decupate din viața reală trăită de acestea le inspiră pe fete și deopotrivă pe băieți și le oferă motivația pentru a urma orice carieră profesională. Laitmotivul cărții este despre puterea de a face orice, atunci când ai talent și muncești pentru visul tău. Această schimbare de paradigmă de la fetele prințese care au nevoie să fie salvate, la fetele și femeile care salvează, schimbă, fac lumea mai bună și mai frumoasă prin munca lor, este una necesară pentru a crește copii care să-și îndeplinească potențialul și a le oferi echitate de șanse.

Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

Câteva dintre activitățile matematice s-au desfășurat în acest centru, dar cea mai mare parte a lor a cuprins toată clasa și spații foarte diverse, au fost prezente în activități structurate, jocuri sau rutine și tranziții.

Găsește perechea potrivită, o activitate prin care copiii au făcut perechi de șosete sau mănuși reale, i-a pregătit pentru jocuri de masă mai abstracte, cu jetoane, dar mai ales i-a motivat să devină activi în activitățile gospodărești desfășurate de părinți, acasă.

Recunoașterea perechilor de șosete reale, colorate, i-a ajutat să învețe să le descrie, folosind culorile și modelele din țesătură. Jocul cu jetoanele a oferit copiilor doar modelul, culorile au trebuit să le adauge ei, astfel încât șosetele să formeze o pereche. Astfel, exercițiul de colorare într-un spațiu delimitat a fost completat de exersarea atenției pentru reproducerea unui model.

MĂRTURII ALE PĂRINȚILOR

Maia se implica oricum foarte mult în activitățile casei. Acum o face mai cu spor!

Jocurile de numerație de la masa din acest centru de activitate au fost completate cu jocuri de numerație în contexte reale. Astfel, *De câte ori m-am spălat pe mâini azi, Câte scaune/locuri sunt la fiecare centru de activitate, Câte farfurii/pahare/tacâmuri trebuie să pregătim pentru toți copiii din grupă, Câți pantofi de interior am lăsat la vestiar când am ieșit afară?* sunt exerciții reale care includ matematica în situații naturale și exersează abilitățile fără presiune, sub formă de joc.

Alte concepte matematice învățate și exersate în mod practic au pornit de la plierea tricourilor, a bluzelor copiilor prin îndoirea lor la jumătate, respectiv, în sfert. Copiii au strâns tricourile cu ajutorul unui suport de carton și au învățat să le împăturească prin aducerea părții de jos peste parte de sus (prima îndoire la jumătate) și apoi a părții din stânga/dreapta peste cealaltă (a doua jumătate). Astfel, ei au utilizat terminologia de întreg, jumătate, sfert, în același timp în care au învățat să-și aibă grijă de lucruri, să le organizeze.

Sugestii pentru cadrele didactice:

După ce aceste mișcări sunt deja însușite de copii, pentru a fi automatizate, în Centrul de Joc cu Rol poate fi adăugat un fier de călcat de jucărie și o masă pentru călcat. Astfel, atunci când copiii se joacă și calcă lucrurile păpușii ei pot împături lucrurile fără suportul de carton.

Alte jocuri de masă, precum *Îmi aleg hainele potrivite*, exersează capacitatea copiilor de a pune în relație anotimpul, vremea și momentul zilei. Acest joc se sprijină foarte mult pe conversația euristică din cadrul întâlnirii din fiecare dimineață, unde toate cunoștințele copiilor despre anotimp, lună, momentele zilei asociate unor activități sunt reluate și fac referire la experiențe directe trăite de copii.

La grupa mică, activitățile de sortare au fost exersate cu scopul de a învăța cum se folosește mașina de spălat! Pentru aceasta, în clasă copiii au avut la dispoziție un model de mașină de spălat (cu butoane pornit/oprit) confecționat de echipa de educatoare, alături de hăinuțe ale păpușilor. Mulți copii știau de existența mașinii de spălat din experiența de acasă, dar nu avuseseră ocazia să vadă cum este folosită. Beneficiile activității pentru dezvoltarea copiilor, dincolo de activitatea de sortare propriu-zisă, au fost de a se juca ulterior în Centrul de Joc cu Rol pentru a recrea activități familiare, dezvoltându-și în același timp capacitatea de comunicare.

La grupele mai mari, această activitate s-a extins pornind de la experiența de viață a copiilor. Astfel, ei știau că mașina de spălat are și funcția de a usca hainele, nu doar de a le spăla, precum și că detergentul pe care îl folosim poate fi sub formă lichidă sau solidă, de pudră. Pentru că nu au avut cum să exerseze folosirea reală a mașinii de spălat în cadrul grădiniței, această sarcină a rămas pentru acasă. Totuși, copiii de la grupele mari au spălat de mână câteva lucruri ale păpușilor și pentru a putea simți diferite temperaturi ale apei.

Idei pentru acasă

Copiii pot fi implicați acasă în sortarea rufelor care urmează să fie spălate. Exercițiul de la grădiniță, în care au separat rufele de culoare deschisă de cele de culoare închisă poate fi consolidat acasă. De asemenea, cantitatea de rufe poate fi cântărită pentru a nu depăși numărul maxim de kg admis în mașina de spălat. Tot în activitatea cu mașina de spălat copiii pot descoperi programele și temperatura apei, iar fixarea acestora pentru programul de spălare ales le pot face părinții sau chiar copiii, cu condiția să fie asistați de aceștia. De obicei copiii doresc să apese butonul *Porrit/On*, ca o recunoaștere a participării lor la întreaga acțiune!

MĂSURI DE SIGURANȚĂ

Pentru a fi în siguranță, copiii trebuie să știe că detergentul este adăugat întotdeauna de adult. Regulile de manipulare a detergentului trebuie să fie clare în fiecare familie, iar substanțele de curățenie nu trebuie lăsate la îndemâna copiilor.

Conversația de la întâlnirea de dimineață despre Ziua Planetei a reprezentat introducerea către aspecte practice legate de modul în care protejăm mediul pentru a fi sănătoși, precum și despre importanța reciclării. Discuțiile despre colectarea selectivă a materialelor au condus la o activitate practică desfășurată de Grupa Mijlocie a Fluturașilor în curtea grădiniței. Astfel, copiii au discutat despre caracteristicile materialelor colectate, inclusiv ideea de degradare.

Copiii au aflat despre degradarea plasticului versus a hârtiei și importanța utilizării acestuia cu măsură, ca și importanța reciclării lui.

Foarte multe întrebări ale copiilor au avut în centrul lor ideea de reciclare: *Ce putem recicla, refolosi și ce aruncăm? Ce se întâmplă cu produsele reciclate? Dar cu gunoiul menajer?* Dat fiind interesul copiilor, s-a propus o vizită la un centru de reciclare, pentru a vedea exact ce se întâmplă cu produsele colectate responsabil de ei. Între timp, organizați în echipe, *Fluturașii* au verificat curtea grădiniței, terenul de sport și spațiul din fața instituției și au curățat zona de cele câteva deșeuri menajere întâlnite. Obiectele adunate au fost plasate apoi în spațiile de colectare selectivă din curtea grădiniței.

Tot de *Ziua Pământului*, copiii de la Grupa Mică Pinguini au învățat ce înseamnă poluarea apei. Experimentul a debutat cu relatarea experienței copiilor atunci când se plimbă în parc, a aspectelor observate privind curățenia. Astfel, copiii și-au amintit că nu întotdeauna gunoarele menajere, dozele de suc sau hârtiile sunt la coșul de gunoi. Și-au amintit apoi lacul din Parcul „Al.I. Cuza” unde au mers împreună, și unde, pe luciul apei, alături de rățuște, pluteau și alte deșeuri. Copiii au reprodus *lacul* în cuva din clasă, au adăugat diferite ambalaje, iar educatoarea a adăugat colorant negru pentru a simboliza poluarea. Reacția copiilor a fost de indignare observând ce se întâmplă cu deșeurile și cum arată acum apa, și mai ales ce efect au asupra naturii și a viețuitoarelor. Înainte de încheierea experimentului, copiii au dorit să curețe lacul și să schimbe apa pentru ca peștii și celelalte plante și viețuitoare să trăiască într-un mediu curat.

Ambele experimente i-au condus pe copii, prin modalități diferite, să facă anumite *Promisiuni către Planeta Pământ* sub forma unor verbe de acțiune pe care le pot aplica: *Plantez! Reciclez! Colectez selectiv!* Pentru că uneori cuvintele sunt prea puține, copiii de la Grupa Mare Albinuțe au pictat împreună un afiș-declarație despre ce înseamnă protejarea mediului în care trăim și au promis:

- *Voi avea grijă de copaci, udându-i!*
- *În fiecare primăvară, voi planta un copăcel!*
- *De fiecare dată când ies din cameră, voi stinge lumina!*

Dezvoltarea fizică, sănătatea și igiena personală

Spălarea șosetelor și întinsul rufelor la uscat a implicat folosirea musculaturii fine, coordonarea ochi mână, dar mai ales i-a provocat pe copii să învețe să utilizeze cârligele de rufe. Participarea copiilor a fost nu numai la activitățile de spălat și stors, dar și la cele de întins frânghia de rufe și prinderea ei. În perechi, copiii au ales locul unde să așeze frânghia. Deși șosetele erau foarte bine stoarse, unii dintre copii au constatat că ideea de a întinde rufele în clasă, pe o suprafață cu parchet nu este una bună. Cei care au întins rufele în balcon au constatat că s-au uscat mai repede. Astfel, discuția s-a mutat în domeniul științe, copiii având diferite explicații: *Vine soare de afară și le încălzește!*

MĂRTURII ALE PĂRINȚILOR

În ultima perioadă facem ordine în cameră împreună. Uneori chiar întindem hainele la uscat împreună!

Dezvoltarea socio-emoțională

Cele mai importante achiziții ale săptămânii au fost cele referitoare la modul în care copiii s-au perceput în mod pozitiv, ca persoane unice, încrezători în abilitățile lor (în formare), odată cu toate activitățile și operațiile pe care le-au putut face cu ajutor limitat sau chiar fără ajutor. Aceste achiziții au avut loc atât în planul deprinderilor și abilităților, dar și al dezvoltării socio-emoționale.

Dezvoltarea empatiei, capacitatea de a relaționa adecvat unii cu ceilalți reprezintă obiective constante pe durata preșcolarității, iar cărțile, păpușile, situațiile din povești și cele trăite în viața de zi cu zi și mai ales în clasă, reprezintă tot atâtea modalități de a le adresa.

Pot singur să-mi controlez emoțiile a devenit unul dintre obiectivele săptămânii pentru copiii de la Grupa Mijlocie Fluturași. Cărțile de la Centrul de Alfabetizare din seria *Emoțiile mele*, scrisă de Brian Moses și Mike Gordon, le-au stat la dispoziție și au constituit un bun pretext pentru discutarea unor situații reale.

Cărțile cu titluri precum *I feel sad*, *I feel angry*, *I feel jealous* sau *I feel frightened* au fost prilej de citire, discutare a întâmplărilor prin care trec personajele și comparării cu trăirile copiilor. Ghidul de bună purtare *Nu te înfură*, de Berta Garcia Sabates, i-a ajutat și el să-și gestioneze reacțiile de furie. Un exercițiu important a fost acela de a identifica, în fiecare situație citită sau trăită, emoțiile celorlalți. Astfel, empatia a fost în centrul atenției tuturor:

- *Cum crezi că se simte colegul tău dacă i-ai tras jucăria din mână?*
- *Poți să povestești ce s-a întâmplat? Acum hai să te gândești cum te-ai simțit atunci, pentru că ai fost respins și ceilalți nu te-au primit în joc.*

La această vârstă copiii învață să recunoască emoțiile, să le denumească și de multe ori au nevoie de ajutor pentru a alege modalitățile prin care să le exprime și să le gestioneze. Principala condiție rămâne însă aceea să le validăm modul în care se simt.

Discuțiile de grup pot aduce în atenția copiilor multe strategii prin care să se detensioneze atunci când simt furie, precum:

Numără rar până la 5 sau până la 10!

Inspiră pe nas, expiră adânc pe gură!

Umflă câteva baloane!

Fă o plimbare în natură!

Îmbrățișează-ți jucăria de pluș!

Modelează cu lut, plastilină sau cocă.

Desenează ce te-a înfuriat.

Vorbește cu un prieten!

Ascultă un cântec care îți place.

Mergi la baie și dă drumul unui robinet cu apă. Privește cum curge apa.

Suflă o păpădie!

Toate aceste strategii pot fi folosite în sala de grupă, în funcție de nevoia sau preferința copilului respectiv.

Sugestii pentru cadrele didactice:

De multe ori se întâmplă să constatăm în clasă, uneori cu surprindere, alteori cu regret, că și copiii preșcolari pot fi foarte cruzi unii cu ceilalți. Ei pot face comentarii neplăcute despre cum arată sau cum vorbește un coleg/o colegă. Este important ca educatori să realizăm că în multe dintre cazuri ceea ce fac sau spun copiii nu se întâmplă cu intenția de a răni. Uneori poate fi doar un efect al curiozității, de pildă, vor să-și explice diferențe pe care le sesizează, iar datoria noastră nu este de a-i descuraja. De asemenea, toți copiii trec prin etapa în care smulg jucăria altui copil sau nu vor să o împrumute, iar unii dintre ei pot manifesta comportamente agresive de tipul lovit, împins, ciupit, față de colegi/colege, în diverse situații de frustrare. Toate aceste comportamente inacceptabile trebuie discutate atât în familie, cât și în cadrul grupei. Cea mai importantă modalitate este aceea de a face din sala de clasă locul în care bunătatea, cooperarea, înțelegerea, valorizarea diversității își găsesc locul permanent, nu doar în unele activități sau jocuri cu rol. Copiii trebuie ajutați să înțeleagă când i-au rănit pe ceilalți, ce emoții au trăit și unii și ceilalți, cum putem vorbi cu cineva pentru a-l liniști, cum putem să facem un gest reparatoriu față de coleg/colegă în loc să ne cerem scuze fără nicio semnificație. Una dintre modalitățile prin care copiii învață să se comporte este prin modelul pe care îl transmit adulții din jur, părinți și educatori. Ei sunt martorii interacțiunilor de acasă și din sala de grupă, iar gesturile și cuvintele lor sunt deseori replicate în interacțiunile ulterioare dintre copii.

Capacități și atitudini în învățare / Promovarea independenței

Perseverență, curiozitate, inițiativă

Copiii de la Grupa Mică a Pinguinilor au analizat împreună cu educatoarele cum se pot implica în organizarea și curățenia în clasă. În acest sens, copiii au ales jucăriile de plastic pe care au considerat că este nevoie să le spele și și-au asumat această responsabilitate. Ei au pus jucăriile într-o cuvă mare de plastic, au adăugat apă caldă, apoi săpun lichid și bureți mici.

Prima constatare a copiilor a fost ca jucăriile de plastic plutesc, nu se scufundă! Astfel, conceptul de *scufundare* și *plutire* a fost discutat, iar activitatea practică s-a transformat în experiment atunci când din clasă, un copil a adus o bilă de plastilină pe care a aruncat-o în cuvă. Copiii au constatat că aceasta nu plutește, ci s-a scufundat. Odată cu finalizarea activității practice, copiii au adus diverse obiecte pentru a analiza care dintre acestea plutește și care se scufundă: pietre, creioane, hârtie, piese de lego. Încercând diferite obiecte, din materiale și forme variate, copiii au descoperit cât de mult contează materialul, dar și forma. Poate să fie ceva greu, dar să plutească, așa cum este o piesă de lemn de la centrul de construcții, sau ceva ușor, ca o monedă sau o cheie, care să se scufunde. Copiii au fost entuziasmați de descoperire și au deschis o listă cu obiectele care plutesc sau se scufundă!

Plutește	Se scufundă
	
	

Sugestii pentru cadrele didactice:

Această rutină a ordinei în clasă, atunci când este realizată într-o atmosferă de bucurie și provocare pentru copii, are multiple beneficii. Mai întâi copiii învață să participe la ordonarea lucrurilor pe care ei le-au folosit, iar strânsul mesei sau al jucăriilor sunt activități pe care le pot face și acasă. În clasă copiii lucrează împreună, se ajută pentru a termina, se organizează să îndeplinească diverse sarcini. Dacă și cântă în timpul acesta, atmosfera din clasă este una de bucurie, în ciuda muncii pe care fiecare dintre copii o depune!

Pentru a înveseli această rutină, în unele clase, pe melodia *Twinkle, twinkle, little star*, se fredonează versurile:

*Twinkle, twinkle, little star
Time to clean up where you are
Put each toy back in it's place
Keep a smile upon your face
Twinkle, twinkle little star,
Time to clean up where you are.*

Inițiativă și antreprenoriat

Copiii au fost fericiți să folosească bicicletele din curtea grădiniței, să pedaleze împreună, dar mai ales să le folosească dând viață unor jocuri diverse. După o ploaie puternică unele dintre bicicletele lăsate în curte aveau nevoie să fie șterse. Împreună cu educatoarea, copiii au șters șaua, ghidonul și s-au gândit că le-ar plăcea să se joace *De-a spălătoria de biciclete*. Astfel, au ajuns să discute despre cum se poate construi o astfel de stație de spălătorie în curte, din ce materiale, unde să o amplaseze.

Pentru că în curte existau cutii de carton, copiii au sugerat folosirea acestora, iar pentru perdeaua prin care se limpezesc vehiculele au lipit fâșii lungi de hârtie creponată. Ideea spălătoriei de biciclete a fost adusă la viață de Grupa Mijlocie Licurici, dar fiecare grupă a folosit spălătoria așa cum a răspuns cel mai bine nevoilor ei. Unii copii au inventat lucrători de la spălătorie, alții au adus o casă de marcat și banii din clasă, pentru că orice serviciu are un preț! Astfel, comunicarea și interacțiunile dintre copii privind așteptarea rândului, alocarea sau asumarea rolurilor s-au împletit cu exersarea operațiilor de matematică.

Perseverență, inițiativă și responsabilitate

Copiii de la Grupa Mare Buburuze s-au dovedit foarte interesați să dovedească și că tot ceea ce au învățat în clasă pot aplica și acasă, așa cum reiese din secțiunea [IDEI PENTRU ACASĂ](#). Pentru aceasta, aveau nevoie de portofele personalizate pentru a-și păstra banii de cumpărături în siguranță. Profitând de prezența în clasă a bunicii Ivonei, copiii au croit și au decorat bucăți de pânză, care au fost cusute apoi la mașină, transformându-se în portofele. Copiii au fost foarte interesați să vadă cum se coase la mașină și au comparat viteza cu care se coase, față de aceeași operațiune făcută manual. Mai mult, ei au admirat cusăturile perfect egale, situație pe care nu o întâlnim la cusutul de mână.

Idei pentru acasă

Un pas responsabil de la grădiniță spre casă

Echipa de la Grupa Mare Buburuze a intitulat acest exercițiu desfășurat de copii cu ajutorul părinților cu scopul de a consolida abilitățile dobândite la grădiniță pe parcursul proiectului **Cresc responsabil – Un pas responsabil de la grădiniță spre casă**. Astfel, copiii au fost personajele principale pe tot parcursul procesului, de la etapa de pregătire a activităților până la finalizarea lor.

Exercițiul a fost pregătit, iar părinții au fost informați despre activitățile copiilor, dar mai ales despre modalitățile prin care îi pot sprijini, prin următorul mesaj:

Dragi părinți,

Vreți să petreceți un timp de calitate cu copilul dumneavoastră? Vreți să vă convingeți câte cunoștințe, deprinderi și abilități a dobândit la grădiniță în ultima perioadă? Vreți să îi creați acasă contextul natural în care să vă demonstreze tot ce poate face? Vreți să-l faceți fericit pentru că îl veți descoperi responsabil, îi veți acorda încredere, dumneavoastră, cele mai importante persoane din viața lui?

Vă invităm să îi fiți alături și să surprindeți instantanee fotografice pe parcursul activităților pe care copilul dvs. vă propune să le desfășoare acasă! Fiți alături de el! Copilul va fi mândru să vă ofere lucruri pe care de obicei doar dumneavoastră le oferiți și să vă spună EU POT!

Cu mulțumiri, echipa Buburuze, Ioana și Bella

Astfel, etapele pe care echipa de educatoare împreună cu copiii le-au imaginat și le-au discutat au cuprins:

- a) Copilul scrie **la grădiniță** o listă pentru organizarea etapelor pentru a-și desfășura activitatea:
 1. SRIU LISTA DE LEGUME
 2. MERG LA PIAȚĂ
 3. SPĂL ȘI TAI LEGUMELE
 4. FAC SALATA
 5. ARANJEZ MASA.
- b) Împreună cu părinții/un părinte, copilul merge **la piață**. Conform listei de cumpărături pe care o face la grădiniță, el trebuie să caute/să recunoască legumele respective, să citească prețul acestora, să ceară numărul necesar de legume, să plătească valoarea acestora din suma de bani pe care o are la el, respectiv, 10 lei.
- c) **Acasă**, copilul, sub supravegherea părintelui:
 - va spăla legumele
 - va tăia legumele
 - va adăuga sare, ulei, lămâie
 - va așeza salata pe farfurii în funcție de numărul de membri ai familiei (3-4 porții)
 - va aranja masa într-un mod corespunzător (farfurii plate, furculițe, pahare, șervețele)
 - va prezenta preparatul demonstrând bune maniere la masă.

În pregătirea acestui exercițiu pentru acasă, activitățile desfășurate în sala de clasă și transmise părinților au inclus:

- Recunoașterea, citirea și scrierea cifrelor de la 1 la 10.
- Exersarea de calcule matematice – adunări, scăderi în concentrul 1 la 10.
- Activități de cumpărare/vânzare, negociere/calculat rest, folosind bancnote în miniatură în Centrul de Joc cu Rol.
- Copierea denumirilor de legume, fructe.
- Exersarea spălării corecte a legumelor, tăierii lor (ce folosim, ce aruncăm), poziției cuțitului pentru a fi în siguranță.
- Exersarea modului în care sunt debarasate resturile alimentare de pe farfurii.
- Spălarea corectă a mâinilor.
- Amestecarea legumelor în salată (cum ținem spatula cu o mână și vasul cu altă mână).
- Servirea salatei pe farfurii cu tacâmurile speciale pentru salată.
- Condimentarea salatei, produse și cantități.
- Aranjarea mesei cu veselă, tacâmuri, șervețele.
- Exersarea bunelor maniere la masă.

Dintr-o grupă mare, de 18 copii, în săptămâna următoare copiii și-au arătat unii altora fotografiile produselor realizate acasă, iar satisfacția, siguranța, precizia copiilor se citește în fiecare fotografie, așa cum se citește pe fața lui Tudor.

Perseverență

Împachetarea tricourilor de către copiii de la grupele mari s-a realizat fără suport ajutător și cu scopul precis de a reuși să-și ordoneze lucrurile din ghiozdan și la vestiar.

MĂRTURII ALE PĂRINȚILOR

Dimineața, după ce se îmbracă singur, își aranjează pijamaua pe pat împăturită, așa cum a învățat la grădi!

Perseverență, inițiativă

Activitățile de gătit și exersarea constantă a independenței la gustarea de fructe a dat ideea organizării unei autoserviri pentru preșcolari mari în momentul servirii gustărilor. Având la dispoziție farfurii, tacâmuri, ceșcuțe, șervețele, prosoape de bucătărie și produsele din meniu, copiii aveau de luat decizii privind ce, în ce combinație și cât mănâncă, pentru ca apoi să treacă la acțiune! Ungerea feliei de pâine, turnatul laptelui și adăugarea cerealelor, alegerea și așezarea tacâmurilor, plierea/împăturirea șervețelului, ducerea vaselor murdare pe masa de debarasare au fost tot atâtea operații practicate de copii individual, în prezența adulților. Vărsatul laptelui sau al apei, firimiturile de la sfârșitul mesei au fost alte momente în care copiii au învățat cum să procedeze, cu ce să ștergă, unde să arunce șervețelele îmbibate, fără teamă și susținuți atât de echipa de educatoare, cât și de personalul de îngrijire.

Sugestii pentru educatoare:

Acolo unde există un prăjitor de pâine, copiii pot participa la pregătirea gustării și prăjind pâinea. Dacă acesta nu există, la Centrul de Joc cu Rol, un prăjitor de jucărie este bine venit, ca și unul real, dar scos din uz.

MĂSURI DE SIGURANȚĂ

Dacă aveți un prăjitor de pâine în clasă, asigurați-vă că acesta este folosit doar în prezența adulților. În toate celelalte momente, prăjitorul nu trebuie să fie la îndemâna copiilor. De asemenea, toate prizele din clasă trebuie asigurate cu capace speciale.

Ideii pentru acasă

Multor copii le place pâinea prăjită. Dacă la grădiniță nu poate fi organizat un colț cu aparate de prăjit pâinea, acasă fiecare bucătărie deține acest echipament. Copiii pot fi implicați să pună pâinea în aparat și să declanșeze butonul *Pornit*. De asemenea, este important să fie învățați să nu scoată pâinea din aparat imediat ce s-a finalizat procesul, dată fiind temperatura acesteia. Această experiență de unu la unu în bucătăria de acasă extinde experiența dobândită de copil la grădiniță și îi crește stima de sine.

Discutând despre cât de multe lucruri au de făcut părinții acasă, chiar și atunci când sunt ajutați, copiii au constatat că aceștia au nevoie de ajutor. Așa au ajuns la concluzia că ar trebui construit un robot care să ajute în gospodărie, robotul *Help*. *Dar ce ar putea face robotul acasă?* Răspunsurile copiilor au fost dintre cele mai diverse: *Poate să aspire! Poate să spele vasele! Poate să citească povești pentru copii!* Astfel, la grupele mici educatoarele au discutat cu copiii despre alte aparate și echipamente din casă / gospodărie care au preluat din activitățile oamenilor, precum: aspiratorul, mașina de spălat vase, radiocasetofonul...

Organizare, planificare, perseverență

Organizarea unui picnic a reprezentat o provocare a săptămânii. Pentru a pune în practică această idee, copiii au discutat îndelung cum s-ar putea organiza, ce implică fiecare operație și cine este responsabil pentru îndeplinirea ei. Lista de întrebări pe care au elaborat-o și la care au încercat apoi să răspundă a cuprins:

- *Unde să mergem? În parc sau în curtea grădiniței?*
- *Unde putem sta? Pe pățuri, pe jos sau pe bănci?*
- *Ce vrem să servim la picnic?*
- *Cum transportăm ceea ce mâncăm?*
- *În ce strângem resturile după ce mâncăm?*

Alte întrebări ale echipei de educatoare au implicat abilitățile matematice:

- *Sunteți 12 copii. Câte pahare ne trebuie?*
- *Dacă pregătim pizza, câți copii pot mânca dintr-o pizza? Imaginați-vă că aveți în fața ochilor o pizza. Ce formă are? Dacă o împărțim în jumătate, câți copii pot mânca? Dar dacă o împărțim în sferturi? Câți copii vor putea mânca?*
- *Dar dacă luăm cu noi sendvișuri, ce formă are un sendviș? Imaginați-vă un sendviș. Dacă îl împărțim în două părți, ce formă obținem? În câte feluri putem să-l împărțim?*

Răspunsurile la întrebări organizează restul zilei. Picnicul se petrece la grupele mici în curtea grădiniței, unde copiii se hotărăsc să servească gustarea de fructe după ce le taie și le așază în castroane ușor de transportat în coșuri. Grupa Mare Steluțe hotărăște să organizeze picnicul în parc și să aibă mare grijă de toate resturile, astfel ca parcul să rămână curat și primitor.

Elemente în cadrul temei săptămânii

ȘTIINȚĂ

- Experiment poluarea apei
- Activitate practică: colectarea selectivă a deșeurilor
- Experiment scufundare - plutire

TEHNOLOGIE

- Observarea modului de funcționare a mașinii de cusut
- Folosirea metrului de croitorie, a ruletei pentru măsurarea portofelelor sau a spațiului din vestiarele personale
- Utilizarea casei de marcat; operarea cu bani
- Utilizarea obiectelor de bucătărie
- Utilizarea prăjitorului de pâine (opțional)
- Analiza unei mașini de spălat

INGINERIE

- Construirea spălătoriei de biciclete
- Construirea unui robot din deșeuri de plastic sau carton
- Utilizarea suportului de carton pentru împăturirea tricourilor
- Fixarea frânghiei pentru întins rufe

ARTE

- Așezarea mesei
- Decorarea portofelului personal
- Realizarea robotului *Help*

MATEMATICĂ

- Exerciții de măsurare a jucăriilor
- Exerciții de estimare a numărului de jucării care încap într-o suprafață dată
- Exerciții cu operații matematice: vânzare/cumpărare pentru produse și servicii
- Operarea în situații practice cu conceptele de întreg, jumătate, sfert
- Recunoașterea formelor geometrice în realitatea înconjurătoare (la picnic)
- Formare de perechi
- Operare cu pattern-uri/modele.

PAGINA DE REFLECȚIE!

Reflectează! Notează ideile care te-au inspirat și pe care le poți aplica în grupa, grădinița sau comunitatea din care faci parte!

BUNE MANIERE

Jurnal cu activități semnificative pentru copiii preșcolari

Tema săptămânii a pus laolaltă toate cunoștințele și comportamentele copiilor care gravitează în jurul ideilor de politețe, respect, punctualitate, sportivitate, respectarea normelor sociale, tot ce înseamnă **Bune maniere**. Multe dintre acestea s-au regăsit zi de zi pe parcursul proiectului **Cresc responsabil**, pe măsură ce copiii au învățat să aibă grijă de ei și unii de ceilalți, și-au reorganizat și întreținut sala de clasă, au pus masa și i-au servit pe colegi sau pe părinți ca și atunci când au mers în diverse excursii de studiu. Activitățile săptămânii au oferit prilejul exersării tuturor acestor comportamente și au dat copiilor sentimentul competenței și al puterii lor de a schimba lumea, de a o face mai bună și mai frumoasă!

Sugestii pentru cadrele didactice:

Tema abordată în mod special în această săptămână include formarea unor conduite pentru întreaga viață prin introducerea și exersarea unor norme sociale. A saluta și a răspunde la salut, a ajunge la timp, a respecta regulile casei în care intri/respectiv, ale grădiniței, a mulțumi și a-ți exprima recunoștința atunci când primești ajutor reprezintă comportamente pe care le introducem și le exersăm cu copiii pe tot parcursul perioadei preșcolare.

Pentru a avea impactul așteptat este nevoie să folosim toate contextele de învățare, în clasă și în afara ei, activități structurate, jocuri sau rutine și tranziții, la fel cum este necesar să-i implicăm pe toți cei care interacționează cu copiii, personalul didactic, didactic auxiliar sau nedidactic al grădiniței, părinți!

Fiecare dintre adulți trebuie să știe ce așteptăm de la copii și să-i ajute să-și însușească aceste conduite, folosind contextele naturale de învățare. A saluta și a răspunde la salutul agentului de pază sau al asistentei medicale la intrarea în grădiniță, a mulțumi personalului de îngrijire pentru masă sau alt ajutor reprezintă contexte neprețuite pentru creștere, dar și recompense dătătoare de energie și motivație pozitivă pentru toți adulții care lucrează cu copiii. Modelul de interacțiune al echipei de educatoare cu ceilalți adulți colegi/colage din instituție se va oglindi în comportamentele și relațiile pe care copiii le vor construi între ei, dar și cu adulții și vor replica apoi în societate lumea grădiniței și a familiei în care au crescut.

Întâlnirea de dimineață

Stabilim responsabilitățile pentru săptămâna în curs a reprezentat prima întâlnire de dimineață cu scopul de organizare a clasei, stabilire a obiectivelor grupului și a responsabilităților fiecărui copil față de clasă și față de el însuși!

Cum mă comport în spațiile publice a fost o conversație pe care una din întâlnirile de dimineață a avut-o ca temă ca avanpremieră a activităților speciale ale săptămânii, valorificând experiențele de viață a copiilor.

Preocuparea pentru organizarea unor evenimente neconvenționale de final de an, unde multe clase s-au decis să-și invite părinții *La restaurant*, așa cum vom vedea în ultimul capitol al lucrării, a făcut ca acest subiect să fie îndelung explorat: *Cum arată un restaurant cu specific...* Deși această activitate a fost aprofundată în centre, întâlnirea de dimineață a creat cadrul căutărilor informațiilor, **calculatorul** fiind unul dintre instrumente.

Odată stabilit specificul restaurantului, discuțiile pentru stabilirea decorurilor, negocierea propunerilor s-au desfășurat tot în grupul extins al clasei.

De asemenea, *Stabilirea meniului pentru restaurant*, de la forma de prezentare (așezare în pagină, format) la oferta propriuzisă, au fost discutate, negociate în cadrul întâlnirii de dimineață.

Deși temele întâlnirilor de dimineață nu se refereau explicit la *Bune maniere*, componente ale acestora au fost aduse în discuție pornind de la situații întâlnite sau de la experiența copiilor, valorificându-se diverse situații de comunicare.

Fiecare întâlnire de dimineață a utilizat ca instrument tabelul *Știu/Vreau să știu/Am aflat*, cu scopul de a sistematiza informațiile copiilor, a evalua modul în care evoluează procesul pregătirii evenimentului de sfârșit de an, dar mai ales pentru a răspunde nevoilor lor de cunoaștere și curiozității specifice vârstei.

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii

Îmbogățirea limbajului regăsită și în această săptămână printr-o varietate de activități în Centrul de Alfabetizare a fost urmărită și în alte centre, dovadă a învățării integrate și a stimulării holiste a dezvoltării copilului.

Pentru a răspunde obiectivului de dezvoltare și înțelegere a comunicării, copiii au ascultat și au repovestit *Goldilock și cei trei ursuleți*, au recreat povestea la Centrul de Joc cu Rol și au discutat despre proprietate și normele morale încălcate de *Goldilock* prin comportamentul ei. În centru s-a aflat și ilustrarea poeziei *Obiceiuri bune* pe care copiii au avut ocazia să o asculte, să o citească ajutați de educatoare, iar unii dintre ei să o memoreze. Comunicarea și vorbirea au fost urmărite prin discuțiile despre comportamentul în spațiile publice, la piață, la supermarket, dar și într-o sală de spectacol de teatru sau la muzeu. *Spune ce vezi* – joc de comunicare pe bază de imagini, i-a plimbat pe copii în locuri diverse cu scopul reamintirii normelor de comportament și reconstituirii dialogului dintre personaje (client/clientă și vânzător/vânzătoare, spectator/plasatoare). Jocul a putut fi jucat în perechi, astfel încât copiii să exerseze situații cât mai diverse, de fiecare dată cu alți colegi. Echipa de educatoare a modelat îndeaproape dialogul, participând direct la joc în diverse perechi.

Premisele scris-cititului s-au regăsit în diverse variante în acest centru. Copiii au avut la dispoziție cărți noi, de pildă, cărți de gătit, cărți despre tradiții sau festivaluri culinare din diverse țări, cărți privind bunele maniere. Ei au avut șansa să le răsfoiască independent sau în grup, educatoarele le-au citit la cerere, în funcție de interesul manifestat de copii. Pentru familiarizarea cu literele, educatoarele au adus în centru panoul cu alfabetul, iar copiii au transformat afișul într-un *Alfabet culinar*!

Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

În Centrul de Știință copiii au explorat ce înseamnă un restaurant și cum arată el. Înnarmați cu experiența proprie, cu broșuri de prezentare, dar și cu posibilitatea de a descoperi pe internet cu ajutorul echipei de educatoare, restaurante cu un anumit specific, copiii au discutat despre spațiile necesare, rolurile personalului, elemente de specificitate ale restaurantului, de la

firmament și cum este realizat acesta, la decorurile interioare și exterioare, la trasee necesare mișcării chelnerilor sau ospătarilor, până la departamentele existente. Toate aceste dialoguri i-au ajutat să realizeze cum ar trebui să-și organizeze propriul restaurant din punctul de vedere al delimitării spațiilor, dar și al rolurilor pe care să le interpreteze.

Puzzle-urile mari cu alimente, fructe sau legume au fost la dispoziția copiilor, un exercițiu util de lucru în grup mic (în special puzzle-urile de podea) sau chiar în perechi.

Jocurile de masă cu scopul consolidării pozițiilor spațiale s-au desfășurat cu material concret, copiii au așezat tacâmurile și vesela, cu sau fără suport concret, fixând prin asociere și poziția dreaptă și stânga.

Tot din internet și din cărțile despre festivaluri cu tradiție în lume, copiii au aflat despre diverse obiceiuri la masă în diverse părți de pe glob. De pildă, ei au aflat că în Coreea sau Egipt, dacă mănânci tot din farfurie înseamnă că gazda nu te-a hrănit suficient, iar în Franța că pâinea se pune direct pe masă, nu pe farfurie; în Tailanda nu poți să te folosești de furculiță decât ca să pui mâncarea în lingură! Astfel, copiii au legat curiozitățile aflate de țările în care se petrec, localizându-le apoi pe hartă.

De fiecare dată, au comparat ce au aflat cu obiceiurile românești pe care le practică în familie și la grădiniță:

Începem să mâncăm după ce toate persoanele de la masă au fost servite.

Ne ridicăm de la masă atunci când și ultimul a terminat.

Înghițim mâncarea înainte de a vorbi.

Mulțumim pentru masă!

Recipientele de la Centrul de Joc cu Rol au fost analizate de copii pornind de la reclama pe care au auzit-o la televiziune sau radio: *Pentru sănătatea dumneavoastră, evitați excesul de sare, zahăr și grăsimi!*

Copiii au verificat produsele existente la centru (fructe și legume de plastic, recipiente de carton sau plastic provenind de la diverse produse) și au adăugat o bulină verde produselor sănătoase sau una roșie având sensul *Atenție!*

Dacă pentru fructe și legume a fost simplu, copiii fiind de acord să le considere sănătoase, au avut discuții când au analizat cutiile de cereale cu adaos de zahăr, diverse compoturi sau gemuri! În acest punct al discuției au explorat mai mult proveniența mâncării și ce înseamnă *agricultură ecologică!*

Tot în Centrul de Științe au discutat despre intensitatea zgomotului pentru a nu deranja, dar și pentru ca auzul nostru să nu fie afectat. Astfel, bunele maniere s-au extins și au acoperit o nouă zonă, aceea a relațiilor interumane, a conviețuirii împreună în înțelegere și eficiență. În această activitate copiii au aflat că zgomotul se măsoară în decibeli și ce putem face în clasă pentru a ne controla mai bine tonul și intensitatea vocii pentru a crea o atmosferă plăcută și prielnică jocului și activităților.

Copiii au ajuns astfel să utilizeze un instrument special, *Vociometrul*, pentru măsurarea intensității vocii cu scopul de a conștientiza și a gestiona mai bine folosirea ei.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Acest instrument de reglare intuitivă a vocii copiilor în funcție de context, *Vociometrul*, ca și expunerea regulilor clasei, prin imaginile lor sugestive, reprezintă instrumente foarte utile pentru managementul clasei. În unele clase, la sfârșitul întâlnirii de dimineață, în prima perioadă de utilizare a instrumentului, se poate face referire la el și se pot aminti treptele de intensitate ale vocii noastre în diferite locuri (în clasă, la sala de mese, afară, la jocul în aer liber). În alte momente, odată cu începerea activităților pe centre de activitate, unul dintre copii poate fi responsabilizat să plaseze semnul în dreptul mesajului *Folosește vocea de interior* (șoptită)!

În clasă este foarte importantă predictibilitatea. Copiii au nevoie să știe ce se așteaptă de la ei și de ce. Astfel, în locul observațiilor, criticilor, corectărilor de tot felul, educatoarea poate să-i invite să revadă tabelul și să-și adapteze vocea, dar cel mai important este faptul, că privind afișul, copiii își pot regla singuri intensitatea vocii.

În Centrul de Matematică, exercițiile de numărare și asociere a numărului cu cantitatea s-au desfășurat în condiții concrete, cele de organizare a restaurantului clasei. Astfel, copiii au trebuit să așeze tot atâtea scaune câți părinți vor avea ca invitați la eveniment, apoi să așeze scaunele la mese, să numere câte încăp în funcție de modelul și dimensiunea mesei, să așeze tacâmurile în funcție de numărul de invitați ș.a.m.d.

Recunoașterea cifrelor, citirea numerelor, asocierea numărului cu semnificația lui s-au regăsit în activitatea în care copiii de la Grupa Mijlocie Licurici au organizat **o sală de cinema în clasă**. Copiii au învățat să identifice rândurile și să le diferențieze de coloane, așa cum au învățat la educație fizică, apoi, pe fiecare rând au numărat scaunele. Cu biletul în mână, folosindu-se și de culori – respectiv, numărul rândului scris era cu galben, pe când al scaunului era scris cu verde – *Licuricii* au încercat să-și găsească singuri locul în sala de cinema, iar filmul a putut începe!

Dezvoltarea fizică, sănătatea și igiena personală

Prin jocurile de mișcare în aer liber copiii au înțeles conceptul de *fair play* sau *sportivitate*. Ei au discutat despre respectarea regulilor în timpul unui joc, dar și despre modul în care ne comportăm cu adversarul, cât este de important să câștigi și cu ce preț. Jocurile din curtea grădiniței le-au dat multe motive de a aprecia sportivitatea colegilor sau de a analiza situații în care grija pentru celălalt nu a fost o prioritate!

Este important să folosim orice prilej pentru a încuraja copiii să fie buni unii cu alții, să fie atenți la ceilalți și pregătiți să ajute.

Cum călătoresc cu microbuzul a fost prilejul în care copiii, în Centrul de Joc cu Ro, l au reconstituit filmul călătoriilor de fiecare zi, povestind aventurile lor din microbuz, la venirea și/sau la plecarea din grădiniță. Pentru că nu toți copiii folosesc cu regularitate microbuzul, dar toți călătoresc cu acesta pentru diverse vizite de studiu, conversația despre bune maniere în microbuz și despre asigurarea securității în aceste mijloace de transport a fost la fel de importantă.

Pentru a face și mai interesant spațiul acestui centru, el a cuprins și câteva scaune de mașină, astfel încât exersarea închiderii centurii de siguranță să se producă la inițiativa copiilor.

Discuțiile din timpul jocului au condus la formularea câtorva reguli la urcarea, coborârea și petrecerea timpului în microbuz/autocar:

- Atunci când aștept microbuzul/autobuzul:
 - Stau pe trotuar, nu pe carosabil!
 - Nu mă grăbesc, nu împing!
- Facem rândul la urcare, unul în spatele celuilalt.
- Așteptăm până ce microbuzul s-a oprit și însoțitorul este pregătit să ne ajute să urcăm!
- În microbuz mă așez și îmi pun centura de siguranță.
- Fără zgomot mare! Zgomotul puternic poate să distragă atenția șoferului!
- Niciodată nu scot mâinile, capul sau brațele pe geamul mașinii!
- Înainte să cobor, îmi pregătesc ghiozdanul. Îmi pun la loc jucăriile și cărțile.
- Mă ridic de pe scaun numai după ce mașina s-a oprit.
- După ce cobor, mă țin de mâna celui care mă întâmpină!

Motricitatea fină, dar mai ales cea grosieră au fost exersate de copii în cadrul Centrului de Construcții. Aici au realizat macheta unui restaurant, o sală de spectacol, precum și alte construcții la alegerea lor, fără o legătură imediată cu tema săptămânii.

De pildă, copiii de la Grupa Mare Buburuze au dorit să construiască un vas de croazieră, acesta fiind în același timp un loc în care bunele maniere se regăsesc în sala de concerte, de dans sau de sport, la bazinul de înot sau în multiplele restaurante și cafenele. Discuția pe care au purtat-o i-a făcut să-și dorească să construiască vasul Titanic!

Teodor a cerut echipei de educatoare să-i mai arate o fotografie cu celebra ambarcațiune și câțiva colegi i s-au alăturat. Pe parcursul procesului care i-a fascinat, astfel că în jocurile liber alese copiii au construit vaporul în grupuri de 3-4, a fost importantă atmosfera care s-a creat, dorința copiilor de a afla cât mai multe amănunte despre vas, ca și disponibilitatea educatoarelor de a oferi informații. Astfel au vorbit despre motivele scufundării vasului la ciocnirea cu un aisberg și au vrut să vadă ce este acela, curiozitate satisfăcută de filmele documentare descoperite pe internet.

Motricitatea fină și creativitatea s-au împletit în Centrul de Arte unde copiii au realizat desene pentru *Alfabetul culinar*, au organizat imaginile preparatelor pentru meniul stabilit pentru restaurant (pe care le-au desenat, le-au decupat și apoi le-au lipit), au realizat șervețele ornamentale (exersând în același timp realizarea de pattern-uri și pliarea pentru a obține diferite forme).

Realizarea fețelor de masă pentru restaurant, dar mai ales a firmamentului au implicat decizii și lucru în grup. În funcție de specificul acestuia, copiii au ales simbolurile folosite apoi pe meniuri sau alte produse.

Decorurile cu care copiii au decis să îmbogățească spațiul restaurantului au fost diverse, inspirate atât din specificul restaurantului, dar și pentru a răspunde ideii de unicatate, noutate și pentru a crea o atmosferă de neuitat!

Pentru că la intrarea într-un restaurant copiii au observat că, de obicei, există o persoană care întâmpină oaspeții, cei de la Grupa Mare Albinuțe s-au gândit că și lor le-ar plăcea să fie întâmpinați și orientați într-un spațiu nou. Aceasta i-a convins să creeze două siluete, un băiat și o fată, care să întâmpine oaspeții restaurantului lor cu zâmbetul pe buze.

Așa l-au creat împreună cu Alina, profesoara de arte, pe Pancinelo, un personaj îndrăgit de la idee la ... mascotă. Tehnica de lucru folosită a fost *papier mache*. După realizarea scheletului folosind cartoane, cutii, hârtie și aracet, copiii au lipit hârtie peste cartoanele din care s-a realizat baza.

Au lucrat în echipe de câte 3-5 copii, încântați de statura lui Pancinelo și de cât de real pare! Având la dispoziție toate culorile, primii copii veniți în Centrul de Arte (desfășurat de altfel în aer liber) după ce s-au consultat între ei, au ales culorile cu care doreau să-l picteze.

Mărturia profesoarei de arte

Mustața aceea de fapt este gura pe care a pictat-o Ruxi, amuzată de faptul că seamănă cu tatăl ei, care este brunet. Copiii s-au distrat teribil pictându-l pe Pancinelo, bucătarul!

Copiii de la Grupa Mare Magicieni, cei care decisese că restaurantul lor să se numească *La Ulciorul Magic*, au creat o fântână ca semn distinctiv al restaurantului lor! Intenția copiilor a fost aceea de a crea un anumit specific, atât prin oferta de servicii, dar și prin decorurile expuse.

Dezvoltarea socio-emoțională

Prezentarea power point despre bune maniere desfășurată în Centrul de Alfabetizare a adunat situații diverse din viața socială pe care copiii le-au descris, le-au interpretat, le-au transferat experienței lor de viață.

Sugestii pentru cadrele didactice:

Un astfel de film cu situații utile pentru discutarea bunelor maniere se poate realiza folosind instantanee din viața de grădiniță a copiilor grupei. Interesul de participare al copiilor crește, este plener, atunci când ei sunt personajele principale ale acțiunii. Astfel, momentele în care se ajută, își împrumută lucrurile, își oferă locul, sunt relevante pentru manifestarea empatiei și dezvoltarea comportamentului pro-social. Fiecare dintre copii se poate regăsi în fotografii în ipostaze pozitive, mulțumiți că reprezintă un model de comportament, motivați să-l replice și în alte contexte. Astfel, filmele realizate de o grupă pe o anumită temă, pot fi vizionate apoi la alte grupe de copii.

Desfășurată în Centrul de Alfabetizare, dar cu scopul de a ajuta copiii să fie capabili să perceapă regulile și efectele acestora, s-a desfășurat o conversație despre conduita la spectacol. Pe baza imaginilor, a experienței lor și pentru a-i pregăti pentru calitatea de spectatori, copiii au discutat și au formulat succint cele mai importante reguli de conduită la spectacole pentru copii:

Fii punctual!

Lasă hainele la garderobă!

Când pășești printre spectatori, treci cu fața la aceștia!

Povestește după spectacol cum ți s-a părut!

Fără bomboane, floricele, sucuri în sala de spectacol!

dar și pentru părinți:

Închide telefonul!

Stai până la sfârșitul reprezentației!

Dacă preșcolarii mai mari au fost capabili să-și organizeze propria sală de cinema în clasă, preșcolarii mici au fost invitați la teatru de către elevii din clasele primare ale Școlii Step by Step. Aceștia au pus în scenă, special pentru copii, o piesă de teatru cu marionete confecționate chiar de ei, pe care le-au și prezentat colegilor, iar apoi i-au lăsat să le manipuleze. Astfel, școlarii au fost actori, consolidându-și capacitatea de gestionare a emoțiilor, iar preșcolarii au intrat în rolul spectatorilor, respectând toate regulile vizionării unui spectacol de teatru, de la așteptarea intrării în sală a păpușarilor până la aplauzele de final.

Capacități și atitudini în învățare

Inițiativă, antreprenoriat și creativitate!

Săptămâna despre bune maniere și activitățile inițiate de copii sau educatoare au creat oportunitatea unor discuții despre locurile de relaxare, de petrecere a timpului liber acolo unde respectarea normelor de comportament reprezintă o condiție a participării. Povestind despre spațiile cu care sunt familiarizați din experiența lor de viață, respectiv, mersul la locuri de joacă sau restaurante, vizionări de spectacole de teatru sau de cinema, copiii de la diferite grupe s-au hotărât să organizeze astfel de evenimente și în grupă sau în cadrul grădiniței.

O activitate pe cât de îndrăgită de copii, pe atât de plină de beneficii pentru exersarea creativității lor a fost pregătirea pentru spectacolul de cinema pe care l-au organizat în sala de grupă copiii de la Grupa Mijlocie Licurici. Pentru aceasta, copiii au participat la crearea biletelor pentru spectacol.

Sloganul, *Cinema la noi în clasă*, precum și mesajele pe care au vrut să le transmită spectatorilor, *Relaxează-te! Bucură-te de compania prietenilor!*, au fost concepute în cadrul unei conversații despre elementele de marketing pe care le putem folosi atunci când dorim să promovăm un astfel de spațiu sau eveniment. Așa au ajuns să discute despre *reclamă*, ce este și ce caracteristici trebuie să aibă, pentru ca produsul sau serviciul respectiv să fie de nerefuzat!

Creativitatea copiilor a fost stimulată și în încercarea de a descoperi o modalitate prin care Goldilock își cere scuze proprietarilor casei pentru ceea ce a făcut. Căutând modalități cât mai inedite, unii copii au considerat că ursuleții ar fi încântați dacă Goldilock le-ar spune povești, iar alții dacă le-ar pregăti o plăcintă cu zmeură!

Idei pentru acasă

Părinții, alături de educatori, joacă un rol critic în dezvoltarea limbajului copiilor. Câteva modalități practice în care copiii pot fi susținuți și angajați în conversație:

- Stați la nivelul copilului!
- Ascultați ce are de spus!
- Folosiți pentru fiecare copil tonul potrivit!
- Vorbiți pe rând!
- Discutați despre interesele lui!
- Formulați întrebări legate de experiența anterioară și interesul copilului!
- Adăugați la ceea ce știe copilul și modelați limbajul acestuia!
- Alocați copilului suficient timp pentru a răspunde.

PROMOVAREA INDEPENDENȚEI

În cadrul acestei teme copiii au exersat abilități pentru toată viața:

- citirea unui bilet de cinema
- cunoașterea și practicarea normelor de conduită la un spectacol
- cunoașterea și practicarea normelor de conduită pe terenul de sport
- cunoașterea și practicarea normelor de conduită în mijloacele de transport, în special în microbuzul școlii
- cunoașterea și practicarea normelor de conduită la un restaurant.

Elemente **STEAM** în cadrul temei săptămânii

ȘTIINȚĂ

- Localizarea pe harta lumii a diferitelor țări, spații geografice
- Utilizarea unei varietăți de cărți despre obiceiuri și tradiții
- Analiza scrisului de nonficțiune
- Analiza unei reclame
- Ce este un aisberg
- Plutire și scufundare

TEHNOLOGIE

- Folosirea internetului

INGINERIE

- Realizarea unor machete, construcții care să reproducă anumite clădiri/obiecte

ARTE

- Crearea de decoruri unice care să răspundă specificului restaurantului ales
- Crearea unui logo și a unei reclame

MATEMATICĂ

- Numerație
- Exersarea operațiilor matematice
- Poziții spațiale, inclusiv stânga/dreapta
- Pattern-uri

Materiale specifice utile în timpul săptămânii:

- imagini cu situații diverse din spații publice
- broșuri de prezentare a diferitelor restaurante
- meniuri reale
- cărți despre bune maniere, tradiții sau festivaluri culinare
- harta lumii
- scaune de mașină

RESTAURANT ROMÂNESC

un exercițiu de antreprenoriat, un alt fel de serbare!

Jocul e începutul cunoașterii – George Dorsey

Grupa Mare Magicieni, iunie 2016

Pentru a finaliza sub ochii părinților proiectul **Cresc responsabil**, demonstrând astfel însușirea unei varietăți de comportamente promovate în cadrul acestuia, copiii împreună cu echipa de educatoare au hotărât să deschidă un restaurant în grădiniță și să-i invite pe părinți la masă. Astfel, serbarea tradițională de la sfârșitul anului școlar a luat forma unui eveniment inedit care s-a dovedit o experiență de învățare și pentru copii, dar și pentru părinți (în special despre copiii lor).

Activitățile săptămânii, așa cum s-au derulat, se regăsesc în grila de planificare integrată. Pentru că organizarea evenimentului de sfârșit de an a fost un proces care a necesitat timp, alte activități semnificative au fost derulate în săptămâna anterioară și au fost descrise deja. De pildă, într-o discuție de grup, copiii au ales specificul restaurantului clasei. Astfel, Magicienii au decis ca restaurantul să fie unul românesc, propunând diverse denumiri: *Tradiții Românești*, *Magie Românească*, *La Ulciorul Magic*, luând în considerare atât specificul restaurantului lor, cât și numele grupei din care fac parte. Propunerile s-au votat, iar denumirea câștigătoare a fost *La Ulciorul Magic*. Asistați de profesoara de arte plastice, copiii au realizat firma acestui restaurant, precum și câteva elemente de decor (prezentate în capitolele anterioare).

Întâlnirea de dimineață

Întâlnirile de dimineață ale săptămânii au gravitat în jurul problemelor pe care copiii le aveau de rezolvat pentru a pregăti evenimentul de sfârșit de an și a-și aștepta încrezători musafirii cei mai importanți, părinții, familia. Ca de obicei, primul pas a fost acela al stabilirii responsabilităților pentru săptămâna în curs. *Stabilirea modului în care este organizat un restaurant* împreună cu alte *noțiuni de antreprenoriat* au fost dezvăluite copiilor de la începutul săptămânii chiar într-un restaurant. Pornind de la convingerea că experiențele practice reprezintă o bună modalitate de învățare, iar alternativa *step by step* crede în valoarea interacțiunii cu comunitatea, Grupa Mare Magicieni a mers în vizită la un restaurant românesc din apropierea grădiniței. Observarea focalizată a copiilor a cuprins decorul, meniul și munca ospătarilor. Foarte utilă pentru familiarizarea cu unele noțiuni de antreprenoriat a fost discuția cu managerul unității. Copiii au aflat de la acesta cum se face aprovizionarea cu alimente, cum este stabilit și revizuit meniul, cum se stabilesc prețurile felurilor de mâncare și ce alte cheltuieli trebuie luate în calcul pe lângă ingredientele necesare.

Odată întorși în clasă, pe parcursul săptămânii, întâlnirile de dimineață au cuprins: decizii finale asupra meniului restaurantului, lucrul pentru a crea o reclamă, dar și imaginarea diverselor modalități pentru a atrage clienții.

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii

Plecând de la specificul restaurantului *La Ulciorul Magic*, copiii asistați de cadrele didactice au elaborat un meniu cu preparate românești. În cadrul Centrului de Alfabetizare, au adăugat imaginile preparatelor, au scris denumirea acestora și ingredientele folosite, dar și prețul fiecărui produs.

Tot aici și-au reactualizat formulele de politețe și au lucrat pentru a concepe câteva reclame adecvate specificului restaurantului. Această activitate de creație s-a bazat pe vizionarea unui film documentar, *Cum se realizează reclamele*.

Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii & dezvoltarea socio-emoțională

La Centrul de Matematică, pe tot parcursul săptămânii copiii au operat cu monede și bancnote pentru a se pregăti de întâlnirea vânzător-cumpărător. Analiza unor meniuri reale i-a condus la înțelegerea prețurilor și a considerentelor pentru care acestea au fost stabilite, așa cum au discutat și cu managerul restaurantului românesc. Au comparat prețurile unor produse similare în meniurile mai multor restaurante și au discutat despre diferențele dintre acestea, au identificat intuitiv prețul cel mai mare/mai mic.

Jocul cu Rol a reprezentat un punct esențial în activitățile de la clasă, în cadrul căruia au fost exersate formule de politețe, s-a repetat modalitatea corectă de a așeza tacâmurile, preșcolarii și-au deschis fie o tarabă de limonadă, fie diverse magazine, au gătit preparatele din meniul stabilit, au repetat luând fiecare rolul ospătarilor sau al clienților și au învățat cum să facă publicitate restaurantului lor.

Capacități și atitudini în învățare & promovarea independenței

Întregul eveniment desfășurat în prezența părinților a adus în atenția acestora competențe din sfera capacităților și atitudinilor în învățare, în completarea competențelor academice.

Copiii au fost curioși să experimenteze noile roluri alese pe care le-au practicat cu responsabilitate. Înainte de sosirea musafirilor au aranjat sala de restaurant, precum și zona de relaxare. Copiii au așezat fețele de masă, decorurile, aranjamentele florale, suporturile pentru veselă și tacâmuri.

Dacă deseori părinții știu până unde poate număra copilul sau ce litere recunoaște, pentru mulți dintre ei modul în care se comportă în situații reale, alături de colegi, reprezintă o noutate.

După ce sala reprezentând restaurantul a fost pregătită în așteptarea musafirilor, a fost timpul ca și actorii să intre în rol. Pentru că au pus în scenă un restaurant românesc, copiii au purtat costume populare, ie sau cămașă bărbătească. Etichetele cu numele și rolul lor, rodul muncii din Centrul de Alfabetizare, sunt purtate cu eleganță!

Ospătarii și chelnerii sunt pregătiți pentru sosirea clienților!

Pe durata evenimentului, toți au dat dovadă de seriozitate și conștiințiozitate, au urât *Bun venit!* invitaților, i-au îndrumat fie către zona de restaurant, fie către zona de relaxare, și au urmat programul stabilit la clasă cu mult succes. Au dovedit persistență, fiind capabili să-și realizeze sarcina chiar atunci când un pahar s-a vărsat sau una dintre comenzi a ajuns incompletă la masă. Pe rând, toți copiii au trecut prin rolul de chelner dovedind grade diferite de inițiativă în interacțiunea cu clienții, mai ales atunci când clienții erau propriii părinți.

Comanda pentru prima masă este pregătită!

Nota de plată este calculată cu seriozitate și emoție!

Pe toată durata evenimentului, copiii au dovedit autocontrol emoțional. Ei au fost capabili să-și regleze trăirile, în contextul în care s-au simțit securizați emoțional și au avut încredere că pot face față situațiilor noi.

Evenimentul s-a încheiat în zona de relaxare cu un dans popular românesc, la care părinții au fost invitați să participe.

Grupa Mijlocie Buburuze, iunie 2016

O altă grupă mijlocie a hotărât să finalizeze anul cu un astfel de eveniment. Scrisoarea pe care echipa a trimis-o părinților, în urma dezbaterilor din clasă, le prezintă acestora evenimentul și le orientează așteptările. O reproducem în continuare pentru a argumenta nevoia de predictibilitate, de transparență pentru o colaborare eficientă cu părinții.

Stimați părinți,

*În semestrul al doilea al acestui an școlar, în cadrul proiectului **Cresc responsabil**, am avut în vedere formarea și exersarea unor abilități de viață. I-am antrenat pe copii pentru o lume a viitorului în care multe dintre profesiile pe care le vor avea nu s-au inventat încă, pornind de la familiarizarea cu profesii actuale și mai ales cu abilitățile solicitate de acestea.*

Fiecare zi a creat oportunități de exersare în contexte cât mai naturale a unor abilități durabile și diverse: comunicarea și vorbirea în public, capacitatea de argumentare, inițiativa și capacitatea de a urma planul pentru realizarea unui scop, capacitatea de a rezolva probleme, lucrul în echipă, grija pentru sine și pentru mediu. De asemenea, deprinderile de autoservire, autonomia în aranjarea și pregătirea mesei, practicarea unor maniere elegante la masă, dar și realizarea unor produse alimentare sănătoase și nutritive s-au regăsit printre preocupările noastre.

În decursul acestui proiect desfășurat pe o perioadă de aproximativ 3 luni, copiii au reușit să atingă multe dintre obiectivele propuse, iar din mărturiile lor avem bucuria să constatăm că le pun în practică și în afara grădiniței.

Astfel, la acest sfârșit de an școlar, vă invităm să participați la un eveniment care pune în valoare ceea ce au dobândit copiii în toată această perioadă. Nu veți regăsi o serbare clasică, ci o serbare cu un format inedit, pe care sperăm că îl veți aprecia.

Program

Vă invităm să fiți alături de copiii dumneavoastră luni, 13 iunie sau marți 14 iunie, la Restaurantul Traian organizat în cadrul Grădiniței Bambi, în sala multifuncțională. Evenimentul va începe la ora 11:00. Vă rugăm, să ajungeți în grădiniță în intervalul 10.50 – 10.55, astfel încât la 11.00 evenimentul nostru să poată începe. Vă mulțumim anticipat pentru punctualitate.

Îi așteptăm pe copii la grădiniță în mod normal, până în ora 9:00, deoarece împreună vom face pregătirile necesare desfășurării evenimentului.

Ținută

Dorim să specificăm că numele restaurantului nostru a fost ales de către copii în urma vizitei la Piața Traian. Pe tot parcursul acestui proiect ei au fost încântați de activitățile desfășurate și au fost motivați de faptul că vor putea face părinților o surpriză plăcută, demonstrând ce au învățat și servindu-i cu bunătăți pregătite de ei. Deoarece restaurantul nostru va fi unul cu specific românesc, vă rugăm să le puneți la dispoziție copiilor un element al costumului popular românesc. Dacă doriți, puteți purta și dumneavoastră un accesoriu românesc.

Costuri

Deși este o invitație la restaurant, este în același timp un cadru al exersării abilităților matematice. Astfel, dumneavoastră veți alege ce consumați și veți achita consumația (costurile fiind simbolice, un meniu complet poate să coste maximum 5 lei/persoană). Vă informăm că banii care vor fi strânși de copii vor fi gestionați de comitetul de părinți pentru a asigura o tratație a clasei în cadrul unei petreceri de sfârșit de an. Vă mulțumim anticipat!

Vă așteptăm alături de noi!

Echipa de educatoare: Ioana Avasilichi, Otilia Barbu, Bella Ciopașiu

După desfășurarea evenimentului, copiii au participat la scurte interviuri, pentru a da glas preocupărilor, emoțiilor sau bucuriei trăite:

Cum te-ai simțit la Restaurant?

- Aida – *Am fost emoționată.*
- David Ț. – *Mi-a plăcut să fiu ospătar și să duc mâncarea la masă. A fost frumos, frumos, frumos!*
- Dimitrie – *Mi-a plăcut să fiu ospătar și să duc mâncarea mamei. A fost ușor să fac asta.*
- Andreea – *Mi-a plăcut pentru că am făcut toate astea pentru mama mea.*
- Irina – *Am ținut farfuria cu două mâini. Mi s-a părut dificil când am fost acolo cu mulți oameni, care se uitau la mine. Totuși, mi-a plăcut să îi duc mâncarea lui mami.*
- Tudor – *Mi-a plăcut să o văd pe mami și să îi spun meniul.*
- Leea – *Mi-a plăcut că din când în când mi-am ajutat părinții când au avut nevoie de ceva.*
- David D. – *Mi-a plăcut că am făcut restaurantul în sala de mese, în grădiniță.*
- Ines – *Mi-a plăcut să scriu în meniu, dar și că mami cu tati au fost acolo.*
- Ștefan – *Mi-a plăcut să servesc mâncarea.*

Cum ți se pare să fii responsabil? Este greu?

- Toți copiii – *NU!*
- David Ț. – *Îmi place să fiu responsabil. Ne simțim importanți.*
- Aida, Andreea: – *Mi-a plăcut să învăț despre bunele maniere!*

ANEXE

Grile de planificare integrată

Chestionar pentru părinți

DEZVOLTAREA LIMBAJULUI ȘI A COMUNICĂRII, PREMISELE CITIRII ȘI SCRIERII	CUNOAȘTEREA ȘI ÎNȚELEGEREA LUMII VII, ȘTIINȚA	CUNOȘTINȚE ȘI DEPRINDERI ELEMENTARE MATEMATICE
Ascultare și înțelegere: - citire de imagini despre: corpul omenesc, obiecte de igienă personală - memorare de rime diverse despre igienă: <i>Prietenii mei, Prietenii igienei: apa, peria, săpunul</i> Vorbire și comunicare: - însușire de cuvinte noi: <i>medic pediatru, nutriționist, alergolog, oftalmolog, medic de familie, stomatolog ...</i> Cunoașterea cărților și aprecierea lor: - lectura cărților din bibliotecă pe tema sănătății corpului: <i>Au, dinții mei</i> (Reiko&Eve Tharlet), <i>Povestea lui Dințișor</i> Conștientizarea tipăriturilor și a mesajelor scrise și vorbite: - realizarea de etichete pentru cabinetele medicilor din clinică	Aptitudini și metode științifice: - experimente cu făină/cretă pentru reprezentarea virușilor - practicarea unor comportamente de prevenție a îmbolnăvirilor (<i>Cum ne acoperim gura când tușim/strănutăm/suflăm nasul</i>) Cunoștințe științifice: - conversație euristică despre organele de simț; explorare, rolul lor	Numere și operații: - exerciții de numărare și asociere cu cantitatea în contexte reale Relații spațiale și geometrice: - exerciții de identificare mâna dreaptă/stângă - exersarea pozițiilor spațiale în jocurile de construcții - construcții cu forme geometrice; recunoaștere, denumire, asocierea lor cu obiecte reale Măsurări: măsurarea înălțimii, cântărirea, comparații între măsurile adulților și copiilor, discuție despre temperatură în relație cu anotimpurile/îmbrăcămintea și activitățile oamenilor (temperatura în camera de zi, la baie)
DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ	Hartă tematică ÎMI ÎNGRIJESC CORPUL (grupa mică, mijlocie)	DEZVOLTAREA FIZICĂ, SĂNĂTATEA ȘI IGIENA PERSONALĂ
Acceptarea și respectarea diversității: - conversație despre omul ca persoană unică, irepetabilă, cu caracteristici specifice (autoportret, dimensiuni la naștere, activități favorite diferite) Dezvoltarea comportamentelor pro-sociale: - ajutor la spălat hainele păpușilor/păpușile, la ordonat materialele și aerisit clasa Concept de sine: - <i>Ce pot face singur:</i> oportunități de independență, jocuri cu rol, activități de creștere a autonomiei în clasa în activități de rutină și tranziții (spălat, servit cu apă, îmbrăcat/încălțat singur) Autocontrol: - jocuri de gestionarea emoțiilor, așteptarea rândului	Curiozitate și interes: - identificarea preferințelor noastre - alegerea activităților/jocurilor comune în curte Persistența în activități: - exercițiile de autoservire și autonomie din clasă	Motricitate grosieră: - jocuri de grup în aer liber: mers, alergare, cățărare - construcții folosind cuburi de lemn pe spațiu mare din clasă Motricitate fină: - lucrări colective (arte plastice): realizare de siluete în mărime naturală (fată/băiat) - autoportrete individuale realizate în diferite tehnici (colaj, desen pe suport fotografic) - mulaj cavitarea bucală din pastă de modelat și boabe de fasole/cofraj de ouă Promovarea igienei personale: igiena personală a corpului, a organelor de simț, activități practice la baie (consolidarea deprinderilor de spălat pe mâini/dinți) Promovarea practicilor de siguranță: siguranța în jocurile în aer liber (pe tobogan, spalier) Dezvoltarea senzorio-motorie: - conversație: <i>Cum ne îngrijim organele de simț</i> Educație muzicală: cântece și jocuri muzicale

JURNAL CU ACTIVITĂȚI SEMNIFICATIVE pentru copiii ANTEPREȘCOLARI

Săptămâna despre îngrijirea corpului, intitulată **Sănătoși, voioși, voinici**, reia și extinde o temă de la începutul anului școlar, **Totul despre mine!**, cu accent asupra **sănătății**.

Jocuri	De-a doctorul – jocuri cu rol De-a stomatologul – jocuri cu rol De-a bucătăriei – jocuri cu rol Îmi îngrijesc păpușa, Am grijă de clasa mea – deprinderi de spălare, ștergere, ordonare Dinții pieptenului – pictură	<i>Jocurile de rol</i> iau amploare mai mare, deși copiii încă se joacă paralel, ei se influențează, se imită și recompun în joc experiențele reale trăite.
Activități artistice și de îndemânare	Flori pentru sărbătoriți – pictură, amprentare Chipul meu – lipire Corpul fetei/băiatului – lipire, colorare (lucrare colectivă) Îmbrăcăm păpușa – joc de masă Dulapul cu haine – construcții din cuburi ușoare Casa mea/Grădinița mea – construcții din piese de lego	<i>Flori pentru sărbătoriți</i> – activitate de dezvoltare personală cu realizare de felicitări pentru sărbătoriți.
Activități de muzică și mișcare	Cu degetele ne jucăm – cântec Ghicește cine te-a strigat – joc cu cânt	<i>Poveste despre fiecare</i> – poveste create de fiecare copil pentru a se prezenta în fața celorlalți cu prenumele, vârsta, prietenii (activitățile preferate).
Activități de creație și comunicare	Citare de cărți despre corpul omenesc Spune cum se numește – joc de comunicare pentru denumirea părților corpului Femei și bărbați, fete și băieți – citire de imagini, sortare Poveste despre fiecare – poveste creată Apa și săpunul – memorizare Domnul Săpun și Domnul Tăciun – povestea educatoarei	
Activități de cunoaștere	Jocuri de explorare pentru identificarea celor cinci simțuri Spune ce face – joc de atenție Ochii în familia mea – investigarea și documentarea culorii ochilor membrilor familiei Corpul omenesc – reconstrucție de puzzle cu părțile corpului Unde este locul – grupare de obiecte după criteriul mărimii Facem ordine – separăm obiectele după criteriul culorii	<i>Jocurile de explorare</i> pentru identificarea celor cinci simțuri s-au realizat pe baza unei varietăți de materiale existente la dispoziția copiilor, pentru a evidenția fiecare simț: văz (oglinză, lanternă) auz (clopoțel, ocarină, fluier), miros (lămâie, scorțișoară, narcise), gust (portocală, miere), simț tactil (blană de miel, de iepure, eșarfă de mătase, con de brad). Pentru consolidare se folosesc panouri senzoriale.
Activități în aer liber	Țăranul e pe câmp - joc cu cânt Folosirea echipamentelor de joc Jocuri cu nisip și apă	

SPORTUL ÎȚI MENȚINE CORPUL PUTERNIC ȘI SĂNĂTOS

grupe mici

Centre de activitate/ alte contexte de învățare	Limbaj și comunicare, premisele scris cititului	Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii		Dezvoltare fizică, sănătate și igienă personală	Dezvoltare socio-emoțională	Capacități și atitudini în învățare
		Cunoașterea și înțelegerea lumii	Formarea reprezentărilor elementare matematice			
Întâlnirea de dimineață 	Ce se întâmplă cu organismul atunci când faci sport? – conversație pentru cunoașterea și înțelegerea funcționării organismului Sportul nu-i o noutate, sportul este sănătate! – conversație despre efectele benefice ale sportului asupra sănătății Sportul meu preferat este... – jocuri de autocunoaștere Mari campioni ai sportului – conversație pentru creșterea motivației pe baza identificării unor modele					
Activități de grup mare (în spațiul interior/în aer liber) 		În oglindă – joc de identificare a schemei corporale	Jocuri de echipe – Mergem cu bicicleta - pedalare în grup Educație muzicală	Antrenorul și echipa – exerciții de încurajare	Mers în linie dreaptă fără să cadă nisipul din lingură – jocuri de echilibru	
			Gimnastică de înviorare zilnică – măsurarea timpului, jocuri de ordonare crescătoare Numeratie în contextul jocurilor sportive - formare de echipe, goluri/coșuri marcate			
Centrul de alfabetizare 	Sportul – memorizare Sporturi care îmi plac – jocuri de despărțire în silabe pe bază de jetoane cu imagini	În lumea sportului – realizarea unui dictionar de cuvinte noi	Învață să fii prudent cu Alice Șorica – lectura educatoarei	Cursa de alergare – lectura educatoarei, conversație despre succes sau eșec		
Centrul de matematică și materiale manipulative 		Mingi folosite în competițiile sportive – exerciții de sortare, cântărire	Formează grupe de obiecte de aceeași culoare cât indică cifra – exerciții joc Ce concurent lipsește? – joc matematic de folosire a numeralului ordinal	Jocuri de grupare a copiilor și constituire de echipe baschet – 5, volei – 6, tenis 1–1	Recunoaște cifra de pe tricou – jocuri de exersare a vitezei de reacție	

Centrul de construcții				Construcții de terenuri de sport, sala de fitness – consolidarea formelor geometrice (dreptunghi, pătrat) Construcții de terenuri și marcarea lor – întreg, jumătate		Marcăm pista pentru maratonul copiilor
Centrul de științe			Pregătirea organismului pentru efort – conversație pe bază de imagini		Sănătatea plămânilor – experiment	Sportivi care au schimbat lumea – prezentare power point, realizarea unui afiș colaj
Centrul de nisip și apă				Amprente de cifre pe nisip ud – jocuri exercițiu Cifra 5 - exersare în tava de nisip		
Centrul de arte					Tricoul meu – pictură/desen cu carioca Medalii pentru campioni bucuroși și sănătoși – confecționare cu materiale la alegere Cupe - modelaj din lut Șnuruire pe suporturi diferite	
Centrul jocului cu rol			Joc de popice - numerație 1-6	Mănânc sănătos, mâncare raw vegan – activitate practică de gătit	De-a medicii De-a sportivii	

DESPRE JOCURILE OLIMPICE sau MIȘCARE ȘI ARMONIE PRIN SPORT

grupe mijlocii/mari

Centre de activitate/ alte contexte de învățare	Limbaj și comunicare, premisele scris cititului	Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii		Dezvoltare fizică, sănătate și igienă personală	Dezvoltare socio-emoțională	Capacități și atitudini în învățare
		Cunoașterea și înțelegerea lumii	Formarea reprezentărilor elementare matematice			
Întâlnirea de dimineață 	Pregătirea vizitei la Stadionul Național „Lia Manoliu”/sala de fitness Stabilirea responsabilităților pentru săptămâna în curs Ce îmi propun pentru azi? – conversație pentru stabilirea obiectivelor zilei în contextul expunerii la diferite sporturi Ce simți atunci când câștigi? Dar când pierzi? – conversație despre reușită și eșec (pe baza unui film de animație despre Ziua Sportului cu Peppa Pig) Pregătirea unui sportiv de performanță - conversație despre perseverență					
Activități de grup mare (în spațiul interior/în aer liber) 	Istoria Jocurilor Olimpice – conversație, prezentare internet			Ne antrenăm pentru Jocurile Olimpice! Activități de educație fizică cu jocuri sportive din cadrul sporturilor: fotbal, oină, baschet, volei, tenis, gimnastică	Jocuri de ștafete	Perseverez! În fiecare zi învăț o mișcare nouă! – conversație asociată jocurilor sportive zilnice
		Măsurarea timpului – jocuri cu cronometrul Ținem scorul la jocurile de echipă – exerciții de numărare Locul meu pe teren - stabilirea pozițiilor spațiale în cadrul jocurilor în aer liber				
Activități extracurriculare	Vizită de studiu la Stadionul Național „Lia Manoliu” / o sală de fitness					
Centrul de alfabetizare 	Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi – lectura educatoarei Alfabetul sporturilor – exersarea identificării sunetului inițial, lucrare colectivă	În lumea sportului – realizarea unui dicționar cu cuvinte noi		Jurnal de sportiv – confectionare pe bază de imagini și desene	Dacă ai participa la jocurile olimpice, la ce disciplină sportivă ai vrea să concurezi? – joc de autocunoaștere	Marea cursă – povestea educatoarei

Centrul de matematică și materiale manipulative 		<i>Mingi – sortare și ordonare; experimente și predicții cu mingi și un plan înclinat</i> <i>Sporturi olimpice – exerciții de clasificare după diferite criterii, exerciții de numărare</i>		<i>Arena Jocurilor Olimpice</i> <i>Tribune pentru spectatori</i> <i>Teren de atletism</i>		
Centrul de construcții 		<i>Cu ce se potrivește?</i> <i>Sportul și obiectul potrivit – jocuri de masă pentru exersarea perspicacității</i>		<i>Pregătirea organismului pentru efort. Ascultăm bătăile inimii cu stetoscopul înainte/după efort</i> <i>Cum funcționează plămânii – Observație/demonstrație</i>		<i>Jocuri Parolimpice – conversație pentru dezvoltarea empatiei</i> <i>Sportivi români de aur, galeria sportivilor medaliați – citire de imagini</i>
Centrul de științe 		<i>Istoria Jocurilor Olimpice în imagini – conversație pentru recunoașterea și denumirea sporturilor</i>		<i>Jocuri în nisip la alegerea copiilor</i>		
Centrul de nisip și apă 				<i>Baza sportivă – desen liber</i> <i>Șnuruire pe suporturi diferite</i> <i>Realizare de medalii: desen, colorare, modelare</i> <i>Modelare mingi</i>		<i>Realizarea unor modele de medalii pentru sportul preferat – desen</i> <i>Muzică cu instrumente neconvenționale</i>
Centrul de arte 						
Centrul jocului cu rol						<i>De-a sportivii</i> <i>De-a antrenorii</i> <i>De-a arbitrii</i>

ALEG SĂ MÂNÂNC SĂNĂTOS

grupe mijlocii și grupe mari

Centre de activitate/ alte contexte de învățare	Limbaj și comunicare, premisele scris-cititului	Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii		Dezvoltare fizică, sănătate și igienă personală	Dezvoltare socio-emoțională	Capacități și atitudini în învățare
		Cunoașterea și înțelegerea lumii	Formarea reprezentărilor elementare matematice			
Întâlnirea de dimineață 	Boala ca s-o ocolești, cu fructe și legume te împrietenești – conversație despre necesarul de vitamine al organismului Ziua Mondială a Sănătății – conversație despre sănătate, igienă, nutriție Piramida alimentelor – conversație euristică Tolerat/intolerat – conversație despre diversitatea umană, despre toleranțe și alergii alimentare Ne pregătim pentru vizita la piață - conversație despre reguli, roluri și responsabilități					
Activități de grup mare (în spațiul interior/în aer liber)		Plantare măr/ar, pătrunjel, alte plante – activitate practică Plimbare în zona grădiniței pentru identificarea unor pomi fructiferi		Fiecare vânzător ajunge la sacul cu fructe – alergare printre obstacole Educație fizică – Drumul la piață – consolidarea variantelor de mers și alergare	Ștafeta veselă Căutătorii de comori –jocuri de mișcare	
Activități extra- curriculare	Vizită la Piața Traian					
		Observarea directă a fructelor și legumelor Observarea modului în care este organizată o piață	Exerciții de cântărire, numerație, realizarea plății în cadrul vizitei la piață; sortarea cumpărăturilor		Interacțiuni cu alți adulți - conversație cu vânzătorii la piață; negocierie; exersarea regulilor de politețe	
Centrul de alfabetizare 	Coșul cu sănătate! – jocuri cu silabe și sunete; despărțire în silabe; identificare sunet inițial/final	Jocuri de recunoaștere și denumire cu jetoane cu fructe și legume Legume timpurii, de Paula Cojocaru – memorizare		Desenare/Scrisoare – Realizarea listei de cumpărături	Ridichea uriașă Sarea în bucate, Rapunzel – povestea educatoarei	Povestea mea de la piață; Aventurile grupei noastre la piață – poveste creată de copii
Centrul de matematică și materiale manipulative		Privește și potrivește – jocuri de asociere a forme fructelor/ legumelor cu formele geometrice	Numărăm produsele din coș – exerciții de numerație în centrul 1-5/1-10 (joc cu jetoane) Bancnote și monede - exerciții de recunoaștere	Realizarea etichetelor cu prețurile produselor		

Centrul de construcții 		Construcția/ reproducerea tarabelor din Piața Traian	<i>Unde se află raftul de... –</i> exerciții de consolidare a poziției spațiale: sus/jos, dreapta/stânga, în spate/în față De la mic la mare – exerciții de consolidare a mărimii	Realizarea de etichete pentru lădițele cu fructe/legume		
Centrul de științe 		<i>Cum păstrăm alimentele pentru a nu se altera –</i> conversație euristică, experiment <i>Mănânci sănătos, răămâi sănătos!</i> conversație		<i>Ghicește ce ai gustat! –</i> joc senzorial		<i>Ghicește ce aliment îți descriu –</i> joc de atenție
Centrul de nisip și apă 		Amprente de fructe și legume realizate cu forme		Experimente cu apă și nisip <i>Grădini de legume –</i> construcții		
Centrul de arte 		Sortare, clasificare, colorarea jetoanelor pentru realizarea <i>Piramidei alimentelor</i>		<i>Modelăm alimente pentru micul dejun –</i> modelaj	<i>Alimentele mele preferate sunt...</i> realizarea unui desen cu farfură personalizată	<i>Afiș pentru piața de legume –</i> lucrare colectivă <i>Fructe și legume hazii –</i> activitate practică/ <i>plating</i>
Centrul jocului cu rol 	Etichetarea recipientelor după criteriul <i>sănătos</i> (verde) <i>atenție</i> (roșu) Citire rețete	<i>Mâncare sănătoasă sau fast food? –</i> conversație cu sortare de produse	<i>De-a vânzătorii și cumpărătorii –</i> exerciții de cântărire, numărare, plată <i>Frigărui de fructe –</i> activitate practică cu respectarea unui pattern/ model de culoare Exerciții de tăiere a fructelor în jumătate, sfert	Realizarea unei salate cu salată verde, lămâie, ulei și sare Realizarea unui compot de mere/sos de mere (opțional)	<i>De-a brutarii</i> <i>De-a grădinarii</i>	

AROMELE DIN FARFURIE

Centre de activitate/ alte contexte de învățare	Limbaj și comunicare, premisele scris-cititului	Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii		Dezvoltare fizică, sănătate și igienă personală	Dezvoltare socio-emoțională	Capacități și atitudini în învățare
		Cunoașterea și înțelegerea lumii	Formarea reprezentărilor elementare matematice			
Întâlnirea de dimineată 	** Stabilirea responsabilităților săptămânii – conversație despre roluri și responsabilități La Plafar – conversație pentru pregătirea vizitei * Cum să organizăm un Târg de ierburii? – conversație pentru stimularea inițiativei și abilităților antreprenoriale ** Când miroș acest ulei mă simt... – jocuri de dezvoltare socio-emoțională * Săculețul cu plante aromatice – jocuri de dezvoltare senzorială Dac-aș fi o sămânță mi-ar plăcea să călătoresc – jocuri de intercunoaștere * Mi-ar plăcea să gătesc o mâncare cu... – jocuri de dezvoltare a imaginației					
Activități de grup mare (în spațiul interior/în aer liber) 		Observarea modului în care este organizat un magazin în cadrul vizitei la Plafar		<i>Grădina cu arome</i> - pregătirea pământului, afânarea lui Educație Fizică Sărituri peste obstacole Jocuri de mișcare ** Aruncarea și prinderea mingii la piept cu două mâini	Educație Muzicală <i>Primăvara</i> – Vivaldi, audiție	
Activități extracurriculare	Vizită la Plafar					
Centrul de alfabetizare 	Recunoaștem și denumim plantele –jocuri de despărțire în silabe, identificarea sunetului inițial	Plantele aromatice (utilitatea lor) – conversație * Povestea unei semințe - lectură după imagini ** Povestea Bunicuței Goody O Grumpity - lectură după imagini		Sacoșe din material textil – scriere de semne grafice ** Realizarea unui album cu plante aromatice, ierbar – scriere, desen, lipire, lucrare colectivă ** Etichetarea ghivecelor/ sticlelor cu ulei de plante, laminarea lor		<i>Ghicitori despre plante</i> - joc de atenție și creație pe bază de imagini <i>Aventuri în bucătărie</i> – crearea unor povești pe baza fotografiilor copiilor

* grupa mijlocie / ** grupa mare / activități care se regăsesc la ambele grupe

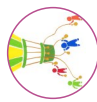
Centrul de matematică și materiale manipulative		<i>Grupează plantele după mărime, înălțime, culoare – exerciții de sortare, ordonare, grupare</i>	<i>Când expiră produsul?</i> citirea datei de expirare de pe plicurile de condimente ** Copierea datei, ordonarea crescătoare, descrescătoare după dată	<i>Cifre din numerele importante pentru mine</i> – trasare, confecționare din semințe		
Centrul de construcții 				<i>Grădina cu straturi</i> <i>Magazin Plafar</i> – construcții din piese de construcție diferite		
Centrul de științe 	Completăm dicționarul științific al săptămânii – exerciții de dezvoltarea vocabularului	<i>Factori care influențează creșterea plantei</i> –experiment ** Plante aromatice și condimente din lumea întreagă - observarea plantelor, modalități de conservare; observarea, compararea și sortarea răsadurilor				** Realizăm sticlă aromată – producere de ulei de scorțișoară sau vanilie
Centrul de nisip și apă		<i>Grădina cu arome</i> – plantăm plante aromatice				
Centrul de arte 				<i>* Șorțuri de grădinărit – decorare</i> <i>* Sacoșă de cumpărături din material textil – confecționare</i> <i>* Albumul clasei – desen liber</i> <i>** Ornamente cu condimente – modelaj</i> <i>** Albumul cu plante aromatice – decorare copertă, lucrare colectivă</i> <i>** Picătura de ulei mă trimite cu gândul la ... desen liber</i>		
Centrul jocului cu rol 	<i>* De-a semințele de floarea-soarelui</i>	<i>** Preparăm prăjituri după rețetele bunicuței Goody</i>	<i>De-a vânzătorii – cumpărătorii</i>	<i>Culegem plante și le uscăm</i>	<i>De-a grădinarii</i>	

* grupa mijlocie / ** grupa mare / activități care se regăsesc la ambele grupe

CĂLĂTORIE ÎN BUCĂTĂRIILE LUMII

grupe mari

Centre de activitate/ alte contexte de învățare	Limba și comunicarea, premisele scris-cititului	Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii		Dezvoltare fizică, sănătate și igienă personală	Dezvoltare socio-emoțională	Capacități și atitudini în învățare
		Cunoașterea și înțelegerea lumii	Formarea reprezentărilor elementare matematice			
Întâlnirea de dimineată 	<i>Stabilirea responsabilităților pentru săptămâna în curs – conversație pentru dezvoltarea socio-emoțională</i> <i>Ce ți-ar plăcea să descoperi despre tine într-un răvaș – joc de autocunoaștere</i> <i>Dacă aș merge în... mi-ar plăcea să mănânc – joc de intercunoaștere</i> <i>Pregătirea vizitei la restaurant - conversație</i>					
Activități de grup mare (în spațiul interior /în aer liber) 		Călătoria măslinelor – vizionare film documentar		<i>Muzică tradițională din țările vizitate – audiții muzicale</i> <i>Educație fizică</i> <i>Fotbal – lovirea unei mingi cu piciorul</i> <i>Oină – Lovirea mingii de oină cu un baston</i>	<i>Ratatouille – vizionare film</i>	
Activități extracurriculare	Vizită la un restaurant cu un anumit specific					
Centrul de alfabetizare 	<i>Saluturi și formule de politețe în limbile țărilor vizitate – conversație exercițiu</i> <i>Apolodor, un pinguin călător – poveste</i> Alte povești	Citire de imagini cu aspecte reprezentative din țările vizitate – conversație		Realizarea meniului pentru restaurantul clasei (scriere denumire, realizare meniu, desene feluri de mâncare, adăugare prețuri) – conversație, activitate practică Scriere și ilustrare de rețete pentru produsele realizate		<i>Inițierea unui pașaport culinar</i> cu file pentru toate țările vizitate – conversație (discutarea forme și a conținutului), activitate practică
Centrul de matematică și materiale manipulative			Exerciții de numărare, ordonare, crescător/ descrescător Citirea și interpretarea datelor de expirare ale alimentelor	Exersare cifre/scriere de numere pe suprafețe diferite		

Centrul de construcții 		Construcții reprezentative pentru țările vizitate		Construim taverne pe malul mării Construcții de piețe, tarabe	Organizarea unei cofetării patiserii pizzerii
Centrul de științe 	Citire de rețete	Observare, comparare cereale Citire de imagini cu mâncăruri tradiționale; recunoașterea ingredientelor	Scriere de cantități pentru ingredientele folosite în rețete		Observarea modului de conservare a măslinelor; degustare de măline
Centrul de nisip și apă 		Plantații de orez		<i>Pun măline în borcane, torn apa cu carafa, umplu sticla cu suc de roșii, torn ceai în ceșcuțe, cern făina – exerciții de coordonare</i>	Decoruri specifice restaurantului clasei
Centrul de arte 				<i>Bonete de patiser – îndoituri din hârtie</i> <i>Răvașe cu mesaje pentru colegi – desen, pliere hârtie</i> <i>Șervețele japoneze inspirate de stampe tradiționale – pictură</i>	
Centrul jocului cu rol 	Dictarea rețetei de tacos, tzatziki, tartă frântuzească, limonadă	<i>Transformări ale alimentelor:</i> reacții chimice în activități de gătit <i>Rezistența pastelor făinoase</i> – experiment	<i>Întreg, jumătate, sfert</i> – exerciții matematice cu material concret Sortare, cântărire de ingrediente	<i>Scriem adrese de livrare pentru pizza</i> – exerciții de scriere, copiere; realizarea cărților de vizită pentru restaurant <i>Realizarea diferitelor rețete</i> – activitate practic-gospodărească Exersarea coordonării: servirea orezului cu bețișoare chinezești	<i>Inventez propria rețetă de pizza. Inventez noi modalități de livrare pentru pizza</i> Exerciții pentru realizarea unei rețete proprii de rahat cu diferite fructe

Durata: 1 săptămână**Pași mici într-o lume mare**

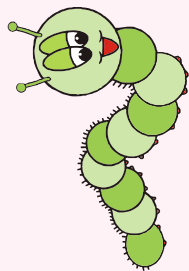
grupe mici, 3-4 ani

	LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI
Întâlnirea de dimineață	Traversez în siguranță joc didactic	Focul – prieten sau dușman? joc didactic	Cum acționez în cazul unui cutremur! joc didactic	Siguranță în gospodărie discuție de grup	Ajutorul e pe drum (112 – o gură, un nas, doi ochi) convorbire
Activități cu întreg grupul de copii	Educație Muzicală Reguli de circulație – reactualizare cântec	Educație Fizică Fii pregătit! – alergare printre obstacole	Educație pentru Societate Testoasele în carapace! – joc didactic	Educație Muzicală Echipa mea de constructori – joc cu text și cânt	Educație Fizică Lumina roșie, lumina verde – joc de mișcare
Centrul de alfabetizare 	La semafor! de Silvia Filip – memorizare	Focul poate fi periculos! – joc de masă	Lord, cățelul salvator! – citire de imagini	Cei trei purceluși – lectura educatoarei	Săculețul cu imagini – oameni care ne ajută joc exercițiu pentru denumirea profesilor
Centrul de matematică și materiale manipulative 	Numără și spune câte culori are semaforul pietonilor! Dar cel pentru mașini? – joc matematic de numerație	Așază fiecare conducător auto în mașina de intervenție! – joc matematic pentru corepondența unu la unu; jocuri de numerație și sortare	Unde s-a ascuns Lord? – joc de orientare spațială	Numerotăm căsuțele purcelușilor – exerciții de scrie a cifrelor 1-3	Cu ce seamănă semnele de circulație? – joc de asociere cu formele geometrice: cerc, pătrat, triunghi
Centrul de științe 	Plimbare în cartier – conversație pe baza observării directe	Învăț să mă feresc de incendii – joc de atenție	De ce se cutremură pământul? – vizionare scurt metraj video	Cum funcționează obiectele care ne ajută în gospodărie? – conversație, demonstrație	Permisul meu de pieton – joc exercițiu de fixare a centurii de siguranță

Centrul de arte	<i>Semaforul mobil – decupare, lipire</i>	<i>Casa în flăcări! – pictura, tehnica stopirii</i>	<i>Macheta – casa mea! – lucrări colective cu materiale diverse</i>	<i>Micii constructori la lucru! – realizare de construcții din materiale diverse</i>	<i>Semne de circulație – desene după model</i>
Centrul jocului cu rol	<i>De-a agenții de circulație!</i>	<i>De-a pompierii! – punct de acordare a primului ajutor</i>	<i>De-a arhitectii!</i>	<i>De-a gospodăria – Atenție, pericol!</i>	<i>Call centre</i>
Centrul de construcții	<i>Trecere de pietoni! – construcții cu piese de lemn</i>	Construcții la alegerea copiilor	<i>Orașul meu în miniatură! – construcții cu piese lego duplo</i>	Construim ziduri din cărămidă	Construcții la alegerea copiilor
Centrul de nisip și apă	Construcții la alegerea copiilor	<i>Dizolvarea materialelor - jocuri experiment</i>	Realizare de cărămizi de diverse forme și mărimi	Modelare de cărămizi din lut și paie	Construcții la alegerea copiilor
Jocuri și activități în aer liber	<i>Plimbare în cartier Stânga, dreapta, stânga! – joc de educație rutieră</i>	<i>Urmează liderul! – exercițiu de evacuare în caz de incendiu</i>	Jocuri la alegerea copiilor	<i>Să facem curățenie! – jocuri de mișcare</i>	Jocuri la alegerea copiilor

POEZIA SĂPTĂMÂNII

La semafor - de Silvia Filip

*O omidă am văzut
Cum pe stradă a trecut
S-a oprit la semafor
Chiar dacă era un nor.*

*Ea sprintară cam era
Regulile respecta
Apoi iute în copac
Omida s-a cocoțat.*

*Și cuminte ea a stat
Pe verde a traversat
Cu pantofii noi de lac
Ce cu drag i-a încălțat.*

*Frunzele plângeau în taină
Dudele cădeau cu spaimă.*

POT SINGUR/SINGURĂ

grupe mijlocii

Centre de activitate/ alte contexte de învățare	Limbaj și comunicare, premisele scris-cititului	Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii		Dezvoltare fizică, sănătate și igienă personală	Dezvoltare socio-emoțională	Capacități și atitudini în învățare
		Cunoașterea și înțelegerea lumii	Formarea reprezentărilor elementare matematice			
Întâlnirea de dimineață 	Ce pot să fac singur? – conversație pe baza de autocunoaștere Organizarea dulapului și a rucsacului cu schimburi – exersare practică Sunt responsabil(ă) la grădiniță – joc didactic Inelele responsabilităților (față de mine, față de familie, față de mediu) – conversație Poți conta pe mine! – conversație Promisiune către Planeta Pământ – conversație pe teme ecologice de Ziua Pământului					
Activități de grup mare (în spațiul interior /în aer liber) 		Sunt responsabil(ă) – conversație despre echipamentul de protecție pe bicicletă, troinetă	Număr trepte – exerciții de numerație crescător/descrescător la urcare/coborâre scări Pot să-mi aștept rândul – exersare în situații de rutină și tranziții	Educație Fizică Ștafete în echipă – curse cu obstacole Dansul curățeniei – euritmie Educație Muzicală Ce ți-ar spune un copac	De-a angajații la spălătorii de biciclete	Organizarea unei spălătorii de biciclete
Centrul de alfabetizare 	ledul cu trei capre – lectura educatoarei	Good Night Stories for Rebel Girls, de Elena Favilli și Francesca Cavalli (opțional)			Îmi recunosc ghiozdanul – joc cu material concret	Și eu pot! – poveste în lanț creată de copii (pe bază de imagini)
Centrul de matematică și materiale manipulative 		Găsește perechea potrivită – sortare de obiecte vestimentare după criteriul mărime, culoare	De câte ori m-am spălat pe mâini – joc de numerație în contextul 1-6 Împăturește șervețelul pentru a obține forme geometrice			

Centrul de construcții 					Macheta grădiniței Piste pentru curse/întreceri sportive		Realizarea unei stații de spălare pentru biciclete – lucrare colectivă din materiale diverse
Centrul de științe 		Îmi aleg haine potrivite – joc de masă Plutire, scufundare – experiment					
Centrul de nisip și apă 				Jocuri la alegere			
Centrul de arte 		ABC-ul nutriției: alimente sănătoase care mă ajută să cresc – colorare, pictură, lipire pe siluete	Împachetăm cadouri mari și mici pentru Ziua Pământului – activitate practică	Accesorii de protecție – decorare cu semne grafice		Pământ ecologic – confeționare din materiale reciclabile Apa sărată a oceanelor – pictură cu sare	
Centrul jocului cu rol 	ledul cu trei capre – dramatizare la inițiativa copiilor		Pot să mă servesc cu apă – exersare, aproximarea cantităților, mai mult, mai puțin	Îmi aranjez cearșaful pe pat – pliere, activitate practică în cadrul rutinelor	Ca acasă – amenajarea și întreținerea centrului de joc cu rol De-a picnicul	Apa, izvor de sănătate. Inventăm băuturi pentru a ne hidrata! – experimente pentru a produce limonadă	

BUNE MANIERE LA MASĂ și nu numai...

grupe mici și mari

Centre de activitate/ alte contexte de învățare	Limbaj și comunicare, premisele scris-cititului	Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii		Dezvoltare fizică, sănătate și igienă personală	Dezvoltare socio-emoțională	Capacități și atitudini în învățare
		Cunoașterea și înțelegerea lumii	Formarea reprezentărilor elementare matematice			
Întâlnirea de dimineață 	Stabilim responsabilitățile pentru săptămâna în curs – conversație despre roluri și responsabilități Cum mă comport în spațiile publice – conversație pentru reactualizarea normelor sociale Stabilim cum decorăm restaurantul – conversație pentru exersarea capacității de negociere și decizie Stabilim meniul pentru restaurant – conversație pentru exersarea capacității de negociere și decizie Deschidem un restaurant cu specific românesc – conversație pentru exersarea inițiativei și a abilităților antreprenoriale					
Activități de grup mare (în spațiul interior/în aer liber) 				Educație Fizică – Sări și atinge clopoțelul – joc de mișcare Du platoul la masă – joc de deplasare cu elemente în echilibru	Educație Muzicală - Muzică ambientală – audiții Cântece și dansuri populare	Ce ingredient lipsește – joc de atenție Cine se află în spatele meu – joc de atenție Despre sportivitate – conversație
Activități extracurriculare	Vizionare spectacol de teatru					
Centrul de alfabetizare 	Obiceiuri bune – memorizare Familiarizare cu cărți de bucate din diverse culturi	Spune ce vezi – joc didactic pe bază de imagini	Goldilock și cei trei ursuleți – repovestire	Alfabet culinar – alfabet cu imagini și cuvinte	Bune maniere – prezentare power point Ghid de conduită în locuri publice - conversație	Realizăm bilete pentru spectacol

Centrul de matematică și materiale manipulative 			Așază tot atâtea tacâmuri cât arată cifra – joc de masă		Restaurant Bucătărie Sala de spectacol		Spune ce nu se potrivește – joc didactic
Centrul de construcții 							
Centrul de științe 	Cum arată un restaurant – conversație pe baza experienței personale	Fructe și legume – realizare puzzle	Așezarea tacâmurilor și a veselei – joc de masă, reactualizare poziții spațiale	Atenție la zgomot! – conversație-experiment	Obiceiuri la masă în diferite părți ale lumii – observare imagini, lucrul cu harta		
Centrul de nisip și apă 		Modelăm alimente					
Centrul de arte 	Alfabetului culinar – realizare desene pentru fiecare literă	Meniul zilei - activitate practică: tăiere, decupare, lipire	Șervețele ornamentale: întreg/sfert/jumătate Așez masa – exerciții de sortare, așezare în funcție de diferite ocazii și număr de invitați	Fața de masă – dactilopictură, elemente grafice	Suporturi individuale pentru masă	Firmament restaurantului clasei – creație, lucrare colectivă	
Centrul jocului cu rol 	Goldilock – dramatizare		De-a muzicanții – Unde s-au așezat muzicanții în orchestră – poziții spațiale	Cum călătoresc cu microbuzul – activitate practică, experiment	De-a actorii și spectatorii	Aranjăm o masă festivă	

RESTAURANT ROMÂNESC – UN EXERCİTIU DE ANTREPRENORİAT

grupe mijlocii și mari

Centre de activitate/ alte contexte de învățare	Limbaj și comunicare, premisele scris-cititului	Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii		Dezvoltare fizică, sănătate și igienă personală	Dezvoltare socio-emoțională	Capacități și atitudini în învățare
		Cunoașterea și înțelegerea lumii	Formarea reprezentărilor elementare matematice			
Întâlnirea de dimineață 	Stabilirea responsabilităților pentru săptămâna în curs – conversație despre roluri și responsabilități Stabilirea modului în care se organizează restaurantul – conversație pentru stabilirea rolurilor pentru funcționarea unui restaurant Decizii finale asupra meniului restaurantului – exerciții de negociere și luare a deciziei Reclama mea preferată este... – analiza reclamelor apreciate și explicarea motivelor Modalități de atragere a clienților – conversație pentru familiarizarea cu tehnici de marketing					
		Cum se realizează reclamele – vizionare documentar, convorbire		Dansuri populare românești – exersare		La cine se află bancnota – joc de atenție Amenajarea spațiului pentru evenimentul de sfârșit de an
Organizarea evenimentului de sfârșit de an împreună cu părinții						
Vizitarea unui restaurant cu specific românesc						
Activități extracurriculare	Reactualizarea formulelor de politețe			Scrierea meniului stabilit (scriere produse, ingrediente, prețuri)		Conceperea de reclame pentru restaurantul grupe
Centrul de alfabetizare 			Monede și bancnote – observare, recunoaștere, operare Stabilirea prețurilor pentru produsele din meniu – conversație Citire de/comparare cu meniuri reale			
Centrul de matematică și materiale manipulative 						

Centrul de construcții 			Realizăm macheta sălii pentru evenimentul de sfârșit de an	Construim un restaurant		
Centrul de științe 						Modalități de promovare a restaurantului Realizarea unui film de promovare
Centrul de nisip și apă 				<i>Amprente cu monede în nisip</i>		
Centrul de arte 		Desenarea produselor pentru a completa meniul restaurantului				<i>Realizarea siglei restaurantului</i> <i>Producerea de flyere pentru promovarea restaurantului</i> <i>Realizarea buchetelor pentru vasele cu flori de pe fiecare masă</i>
Centrul jocului cu rol 	<i>De-a restaurantul</i> Stabilirea modalităților de înregistrare a comenzii și realizare a notei de plată Calcularea notei de plată din rol de client/cumpărător; adunare și scădere în concentrul 1-10					

CHESTIONAR PENTRU PĂRINȚI

în legătură cu achizițiile copilului în cadrul proiectului CRESC RESPONSABIL
semestrul al II-lea, an școlar 2015-2016

Stimați părinți,

În acest semestru, activitățile de învățare propuse copiilor dumneavoastră s-au înscris în proiectul Cresc responsabil și au avut drept scop creșterea autonomiei personale, precum și exersarea unor abilități esențiale pentru perioada preșcolară: comunicarea, exprimarea ideilor și capacitatea de argumentare, cultivarea inițiativei personale în interacțiuni și activități, exersarea lucrului în echipă, interiorizarea unor competențe civice.

Dorim să ne îmbunătățim activitatea, iar feedbackul dvs. este foarte important pentru noi. Vă rugăm să petreceți câteva minute să completați afirmațiile următoare. Răspunsurile dvs. ne vor ajuta să ne organizăm activitatea în viitor pentru a concepe programe de învățare semnificativă.

1. Numiți cel puțin o deprindere de autoservire pe care copilul dumneavoastră o manifestă acasă, ca urmare a derulării acestui proiect (de ex: se îmbracă/încălță/mânâncă singur).
.....
2. Specificați două activități despre care copilul dvs. povestește, ca urmare a participării în acest proiect.
.....
3. Enumerați două recomandări pe care vi le-a făcut copilul dvs. în legătură cu păstrarea sănătății.
.....
4. În cadrul grupei, au fost exersate activități practice gospodărești (de ex: gătit/plantat/îngrijit jardinierele cu flori). Numiți două astfel de activități pe care le realizați împreună în familie.
.....
5. Specificați o vizită de studiu/o activitate în afara grădiniței realizată în acest semestru și care s-a dovedit foarte utilă copilului. Precizați motivele.
.....
6. Precizați două activități curente pe care ați dori să le realizeze mai singur/bine copilul dvs. la această vârstă, activități care ar putea fi exersate și în grădiniță.
.....

Vă mulțumim pentru completarea chestionarului!

Grădinița Bambi Step by Step

www.bambistepbystep.ro